

P a u l G o m a

BUTELII ARUNCATE ÎN MARE

4

1999

Paris 11 ianuarie 1999

Mesajul autorului prilejuit de lansarea volumelor *Jurnal IV* și *Jurnal V*

Aflat pentru întâia oară în situația de a participa la lansarea unei cărți în românește purtând pe copertă numele meu - **Jurnal IV (Alte jurnale)** și **V (Jurnalul unui Jurnal)** - încep prin a declara că nu știu cum să încep ;

Odată învins acest neliniștitor obstacol, trec la următoarea ne-știință : cum se va fi făcut ca, doar în nouă luni (nouă - dar luni !, ar zice o mamă de copil) editura Dacia, aflată în situația în care se află - într-o Românie aflată în situația în care n-ar trebui să afle - fără bani, fără local, fără noroc, a tipărit aceste două volume despre care, în termeni cantitativi, se poate afirma ca despre legendara Käfer fabricată de Volkswagen (nici o aluzie la Pleșu) că este mult mai mare pe dinăuntru decât pe dinafară : aceste două volume - așa cum le vedeți - totalizează 35 coli de tipar...;

Zăbovind la caseta tehnică, îngăduiți-i unui permanent client al samizdatului să pomenească, recunoscător, numele celor care au îngăduit ca **Jurnal IV** și **V** să devină carte : Doru Olteanu, Constantin Rusu, Monica Cremene - și nu în ultimul rând Ileana Brașoveanu care mă însoțise și în 1991, la **Arta refugii**. Iată-mă față către față cu directorul. Când am aflat că Radu Mareș a devenit șeful Daciei m-am întristat : prietenia epistolară abia începută risca să se întrerupă : relațiile cu alți foști prieteni deveniți directori de editură : Liiceanu, Sorescu, Viorica Oancea, Marta Petreu, Vasile Igna - să-l pun aici și pe Mircea Martin - sfârșiseră lamentabil (pentru mine).

Miracol : manuscrisul prezentat în martie '97, plimbat în mai multe rânduri, găzduit, re-plimbat de prietenul Laszlo Alexandru, nu numai că a fost prefăcut în tipăritură - ci la termenul promis : "în decembrie".

Fie-mi iertat scepticismul alimentat de numeroase și îndelunge tratațiuni cu editorii, dar nu credeam. Sincer: nici acum nu (prea) cred.

În primul rând : am un singur exemplar din **Jurnal IV** și **V**; în al doilea : am un singur titlu publicat de Dacia în formula Radu Mareș...

Promit : de cum voi avea în mâini a doua carte (fie **Jurnal 1998**, fie nefericita **Sabina**, fie o culegere de publicistică), îmi voi spune că, la noi, la ne-Nemți, lucrurile bune încep de la două.

Așadar, un autor fericit salută o editură - deocamdată nefericită - urîndu-i (interesat...) ca în 1999 să aibă și local și bani - fiindcă autori buni de cărți bune se află din belșug.

Desigur, sunt salutate și cele 5-6 persoane care alcătuiesc publicul. Un secret : înainte de '89, la Paris, am participat la mari-manifestații anticomuniste alcătuite din 4-5 români ; am conferențiat, ca să spun așa, în prezența a 6-7 (hai : 10 !) - auditori. După toate semnele, am supraviețuit.

Ceea ce vă urez și Domniilor Voastre,

Paul Goma

Paris 14 ianuarie 1999

Casa lui E. Lovinescu

Antepenultimul număr (50) al *României literare*, din 1998 (16-22 decembrie) suportă, pe prima pagină, încă un plictisit și plictisitor editorial semnat de N. Manolescu, intitulat : “Poezia și statul” - un ceea ce se cheamă: text de serviciu, fără sare, fără fior (e drept : nu poți fi săptămânal genial, dar măcar o dată pe an, normal - este de dorit.

În schimb, ca să zic așa, pe ultima pagină, la rubrica “Revista revistelor”, dată anonimă, sub semnătura conspirativă : *Cronicar...* - din cele două dări de seamă (despre *Ramuri* și despre *Adevărul*) răsare un textulete de nici măcar o coloană purtând titlul-buzdugan (aici se ghicește gheara de leu a lui Dimi, țărănist de viță veche, ca orice secretar de PCR) : “Un procuror militar în sediul Cenaclului «Sburătorul»”.

Ei, ce află cititorii *României literare* după 9 (nouă) ani de la evenimen-tele din ‘89 ? Iată ce :

“Se fac auzite tot mai multe voci autorizate care cer ca faimosul apartament al lui E. Lovinescu, de pe bulevardul Elisabeta nr. 95 A, în care aveau loc, înainte de război ședințele Cenaclului «Sburătorul», să devină Muzeul E. Lovinescu”.

Faptul că abia acum “se fac auzite” vocile autorizate în legătură cu locuința lui E. Lovinescu nu miră pe nimeni : nici pe N. Manolescu, nici pe eternul adjunct, autor de cronică anonime, nici pe Ștefănescu, nici pe Marina Constantinescu, nici pe Adriana Bittel, nici pe Pârvulescu, nici pe Teodorescu - cu atât mai puțin pe Țoiu. Acești bravi români-literatorioți au coplesit-o, au sufocat-o pe Monica Lovinescu cu mulțumiri-din-inimă, cu plecăciuni-până-la-pământ, cu scaune oferite, cu uși deschise, cu pahare cu apă, cu sărbătoriri (între textele omagiale rămânând ca un par contribuția manolesciană, antologică), însă de “apartamentul lui E. Lovinescu de pe bulevardul Elisabeta” - nu auziseră. De unde să audă ei, scriitori români, trudituri numai cu spiritul, nu cu păcătoasa de materie ? A, acum că s-a dat la *Adevărul* (5 decembrie 98)...; și că s-a dat la 22 din 8 decembrie, acum, da : breslașii emeriti ai literaturii curate cu voie de la Ivașcu (prim-brigadier al revistei Securității *Glasul Patriei*, unde erau condamnați la semnătură-silnică Gyr, Vinea, Crainic, Noica, H. Y. Stahl), în sfârșit, au aflat !

Am fost, cred, primul care s-a mirat, în presa din România - încă din ianuarie 1990 - că Românii dintre Prut și Nistru se gândiseră să boteze un teatru cu numele lui Eugène Ionesco, să boteze străzi cu numele lui E. Lovinescu, al lui Mircea Eliade, al lui Blaga, spre deosebire de bravii români tricoloreți dupe Dâmbovița, mulțumiți cu Nichita Stănescu (al lui Eugen Simion - lovinescologul...). Adevărat, “în cursul anilor” câteva străzi au căpătat numele marilor scriitori - însă chestiunea Casei Lovinescu a rămas așa cum fusese înainte de ‘89.

Monica Lovinescu și Virgil Ierunca au participat la Primul congres liber al noii Uniuni a Scriitorilor ca membri de onoare. Au fost primiți triumfal, salutați, pupați, scriitorimea română rezistentă prin cultură le-a adus omagiul cuvenit... Cu “o mică derogare” : Casa Lovinescu...

În acel moment (aprilie ‘90) majoritatea zdrobitoare a scriitorilor români care se bucurase de sprijinul, de complicitatea, de dragostea “monicilor” se afla în, ca să zicem așa : “poziții” : N. Manolescu : șef al *României literare*; Doinaș : președinte de onoare al Uniunii Scriitorilor; Liiceanu : director de editură; Dinescu : președinte al Uniunii; Pleșu : ministru al Culturii; Dan Petrescu : secretar de stat la Cultură; Eugen Simion... încă nu era secretar-general al Academiei, dar pe calea regală; Blandiana, chiar de nu avea “funcții” se bucura de un imens prestigiu - mai ales...politic; Ileana Mălăncioiu la fel, Paler idem, Geta Dimisianu - ce să mai vorbim, Paleologu : ambasador la Paris, bine-mersi... Toată lumea bună culturală ce fusese protejată, ajutată, răsfățată, încurajată, umflată cu pompa, supracotată - până în decembrie 89 - avea acum prilejul să-și ia revanșa.

A făcut-o - în chestiunea Casei Lovinescu ? Nu.

Monica Lovinescu și Virgil Ierunca nu așteptau să fie “răsplătiți” pentru deceniile dedicate literaturii române și literatorilor - însă... Îmi amintesc în ce stare sufletească s-au întors de la congresul cu pricina. Marea lor deluzie : atitudinea scriitorilor români față de E. Lovinescu și față de ceea ce reprezintă pentru spiritualitatea românească - precum și față de ei, Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, de ceea ce reprezintă pentru supraviețuirea culturală a românilor sub comunism.

Cunoscându-i mult mai bine decât ei pe breslașii noștri inginericioli, i-am întrebat : ceruseră explicit scriitorilor să-și facă datoria : să recupereze - în primul rând un simbol al culturii (sediul Sburătorului), în al doilea un bun care aparține Monicăi Lovinescu, printre altele și moștenitoare ? Au răspuns că... au vorbit “cu toți cei buni”; și că aceștia s-au arătat de acord.

Bineînțeles că s-au arătat de acord - tot nu-i costa nimic. Dar ce au făcut? Să-i luăm pe rând :

- N. Manolescu, “fiul Monicăi și al lui Virgil”: când s-a dus la Cotroceni, să-l intervievez pe Iliescu după mineriada sângeroasă (13-15 iunie 90): i-a vorbit el președintelui țării (că tot îl făcuse “om cu o mare”/ în chiar prima întrebare), invitându-l să intervină pentru a i se găsi ocupantului apartamentului confiscat văduvei lui E. Lovinescu o altă locuință, iar acolo să se organizeze o Casă memorială ? Nu ! N-a suflat un cuvânt - altfel l-am fi citit și noi în *România literară* din 6 iulie 1990, în corpul interviului ; rămânând la N. Manolescu : i-a sugerat el lui Voican-Sturdza, viceministru al guvernului și supraministru al Securității (când i-a publicat în săptămânalul Uniunii Scriitorilor, în 2 numere, pe 5 pagini, la sfârșitul anului 1990, **Scrisoare deschisă lui Paul Goma**, subintitulată “dosar de securitate”), să intervină pe lângă securiștii lui, ca să-l evacueze pe securistul ocupant al apartamentului aparținând familiei Lovinescu ? Da de unde !;

- Doinaș : președinte de onoare, director de onoare, senator (de onoare), etc., a intervenit el pentru a i se face justiție postumă lui E. Lovinescu - doar într-un interviu, după moartea lui Negoțescu, încerca să-i zăpăcească pe cititorii și așa amnezici, susținând că el ar fi fost coautor al Manifestului Cercului de la Sibiu din 1943, cel adresat lui E. Lovinescu ? Nu ;

- Liiceanu - editor exclusiv al Monicăi Lovinescu, al lui Virgil Ierunca și comanditar al volumului **Această dragoste care ne leagă** : ce a făcut, folosind autoritatea sa, în chestiunea Casei Lovinescu ? Nimic ;

- dar Eugen Simion - lovinescolog cunoscut, devenit instructor de pionieri la Academie ? Nimic ;

- dar Pleșu ?

- dar Blandiana ?

- dar Dinescu ?

- dar Geta Dimisianu, emblema literelor românești de la Vasile Nicolescu, la Paler, la Paleologu, la etc... etc... - până-n nenorocitul prezent ?

Că tot am adus vorba de Ana Ipătescu a literaturii curate : în 1984, când a fost mutată de la Cartea Românească la Ion Creangă, întreaga scriitorimea breslașnică română s-a mobilizat întru apărarea ei ; o bună parte a exilului (în frunte Monica Lovinescu și Marie-France Ionesco) a amplificat ecoul nemai-întâlnitei acțiuni anticomuniste a scriitorului la român (gurile rele pretind că acesta este motivul pentru care “directorii de conștiință” au supraviețuit comunismului fără de conștiință - consumaseră tot curajul apărând-o pe Geta Dimisianu).

Însă aceeași - riguros aceeași - breaslă a directorilor (de te întrebi dacă au rămas și niscai subalterni) n-a mișcat un deget în apărarea Dicționarului Zăciu, deși era o problemă strict culturală, nu “politică” - de să-i sperie pe curajoșii rezistenți ; nici pentru a se solidariza cu tezele lui Tudoran - ca să nu mai vorbesc de textele - feroce - ale lui Dinescu (interviuri și de articole). S-au găsit însă, în al 25-lea ceas, șase scriitori (și nu oarecari !) să protesteze cu energie - și cu mult sacrificiu de sine... - atunci când Dinescu... a fost dat afară de la *România literară* !

S-a observat selecția mentală la elita carpatodunăreană ?

Rezumat : breslașii literari români, truditorii în câmpul rezistenței (foarte anticomuniste) prin cultură, directorii de conștiință românească (sic) au avut nevoie de... câți ani ?- să-i numărăm : 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998... - așadar de nouă ani încheiați, pentru ca această de-la-sine-înțeleasă-datorie să ajungă până la... conștiința-le. Și, atenție : elita elitelor scriitoricești de la *România literară* (Manolescu, Dimisianu, Ștefănescu, Pârvulescu, Teodorescu) a trebuit să aștepte semnalul *Adevărului-Scînteii*, pentru ca Manolescu și Tudoran, de la o vreme tovarăși de saibă cu tovarășul C.T. Popescu, nesimțindu-se inocenți - nesimțindu-se, scurt, să-l hotărască pe Bătrânul Dimisianu să-și zică el zicerea, după ce se scarpină temeinic sub căciulă :

«Da, domnule ! Asta e o problemă spinoasă !»

Curat spinoasă - mai ales de când a dispărut Gogu Rădulescu, luminătorul felinarelor directorilor de conștiință : Blandienii, Buzura, Manolescu, Dimisenii, Dinescu, Zigu Ornea, Zăciu ! Din această pricină a consemnat *România literară* problema Casei memoriale E. Lovinescu pe ultima pagină a nr-lui 50/98 la rubrica "Revista revistelor".

Cine nu-și cinstește înaintașii nu merită să fie cinstit - ca breslașii români ce au aflat abia la sfârșitul anului 1998 că a existat, totuși, un E. Lovinescu, un cenaclu Sburătorul, un stil, o școală morală - în cultură în general, în special în literatură. Dar iată, se confirmă : nu au nici legătură cu lovinesciana morală autori de cărți ca Manolescu, Dimisianu, Liiceanu, Pleșu, Eugen Simion, Ulici, Doinaș, Buzura... - să continuu ?

Nu. Închei cu un "cităt" : strigătul unui participant din sală după o "întâlnire cu scriitorul preferat" (înainte de '89 - vai, valabil și azi) :

«Să ne trăiască tovarășii noștri scriitori de nădejde de cărți juste!»

Să vă trăiască.

*

Paris, 20 ianuarie 1999

VIN MINERII !

(1)

În ultimele zile televiziunea franceză a difuzat flash-uri, informînd despre Marșul minerilor din Valea Jiului "asupra" Bucureștiului.

În momentul când scriu, convoiul se află pe undeva pe la Târgu Jiu. Nu știu dacă în ultimul moment guvernul le va arunca revoltaților un os de ros, pentru a-i potoli o vreme, nici dacă se vor semnala "derapări" soldate cu răniți, cu morți - sperăm că nu.

Însă oricare din "soluțiile" guvernelor succesive va fi avansată, are să valoareze, ca și precedentele, cât o prișniță pe un gard de nuiete.

Sub comuniști, minerii constituiau unul din picioarele - de piatră - ale Podului Care Duce Drept în Prăpastie (ca orice pod înfipt în sol marxist, ridicat după metoda sovietică). Minerimea și cheferimea : răsfațatii rușilor lui Groza, ai comuniștilor bătinoși - dejiști, ceaușiști, iliiști, constantiniști... Îi înțeleg, le înțeleg disperarea, revolta - deși n-am pus vreodată piciorul în Vale - nici în subteran. Am cunoscut însă mineri : în închisoare (unul dintre ei a devenit celebru : Ioan D. Sîrbu), în deportare, în libertate - apoi în exil. Am avut timp să înțeleg :

Minerii, în România comunistă, au constituit buba de fixație, jucînd rolul dublu : de vitrină a "clasei muncitoare" și de rezervor de activiști și de securiști - e-he, ce bătaii cumplite le administrau tovarășii mineri din "echipele de lămurire" reacționarilor țărani - ca să intre în colhoz ! Însă atunci când "clasa" - pepiniera de auxiliari ai activiștilor, securiștilor - în '77 a ridicat capul, cerînd pâine și libertate - însă numai pentru sine - Puterea (clasei, cum altfel ?), a supus-o unei feroce represiuni destinată trădătorilor, nu dușmanilor-simpli ca noi, masele-largi-de-nemuncitori.

În 1957-58 am fost coleg de celulă, în Jilava cu I.D. Sîrbu (am mai spus - adaug : acolo a povestit piesa "Sovromcărbune", pentru care fusese arestat); în 1958 l-am avut coleg de celulă în Zarca Gherlei pe fostul prefect de Lupeni

- din 1929. Acesta (îl chema Dinu), la întrebările noastre în legătură cu ce se întâmplase cu adevărat la Lupeni în '29 ?, răspundea, tremurînd, că "asta" (întâmplarea, represiunea) fusese "o scorneală a liberalilor - atunci, în opoziție" ! Acum 70 ani, la putere era tot PNT...

Am mai scris de câteva ori - acum repet : în prima săptămână a lunii august 1977, la noul meu domiciliu impus de Securitate, după liberarea din închisoare, poetul Virgil Mazilescu mi-a relatat că în ajun, la restaurantul Casei Scriitorilor, Iulian Neacșu, beat, povestise în gura mare că la Lupeni fusese o mare răscoală, că minerii îl sechestraseră întâi pe Verdet, apoi pe însuși Ceaușescu : Cărmaciul lui Păunescu promisese că le va satisface toate doleanțele, dacă se potolesc ("ca să nu dăm pretext rușilor să ne invadeze"...), însă, de cum a scăpat, a ordonat Securității să-i învețe minte pe mineri !

Am re-re-povestit întâmplarea cu Mazilescu, fiindcă braviingineri sufleticoli români au pretins totdeauna că ei n-au aflat de "evenimentele din Valea Jiului decât foarte târziu, în toamnă, de la Europa liberă". Bineînțeles, încă o minciună ; încă un alibi al dezer-țiunii. Cum să nu mintă cei care, cu excepția lui Negoîtescu, nu se solidarizaseră cu *Charta 77* prin acțiunea noastră dintre februarie și aprilie (ba o batjocoriseră în particular, iar la ziar o condamnaseră), în schimb fuseseră de acord cu propunerile Ceaușescului la congresul scriitorilor, instituind cenzura operată de redactorii editoriali, ei înșiși scriitori - atunci începînd Piteștiul literar ?

Am mai povestit (în **Soldatul câinelui**) : pe la mijlocul lunii august ('77), fiind răpit de pe stradă pentru a nu știu cîta oară și dus la Rahova, observînd că ministrul Securității generalul Pleșiță era foarte bronzat, am aruncat o nadă :

«V-a ars soarele Văii Jiului ?»

La care Pleșiță, prost psiholog, prost polițai (altfel, omul dracului) mi-a răspuns cu o întrebare neliniștită :

«De unde știi ?!»

I-am comunicat: nu știam atunci când întrebam, însă după "răspunsul" lui, eram sigur: fusese în Valea Jiului, în scopul "pacificării" minerilor...

Că tot vorbim de directorii de conștiință : de cum le-a dat voie Brucan, cum s-au apucat să scrie ei "adevărul istoric" (vezi **Addenda Cărții negre a comunismului** de la Liiceanu și Blandiana, vezi **Memorialul Ororii** de la Vremea, vezi "Istoria României" scrisă de ferocii anticomuniști de la *România literară*), repet un fapt revelator pentru **exclusivismul lor față de toate faptele de rezistență dinainte de decembrie 89**:

- După reprimarea sălbatică a grevei minerilor din Valea Jiului dintre 1 și 3 august 1977, o **Scrisoare** purtînd semnăturile a câteva zeci de mineri, cu adresele exacte, vorbind în numele a 2.000 de ortaci, se declaraseră solidari cu mișcarea drepturilor omului din primăvara aceluiași an (era citat numele meu). Textul a fost citit la Europa liberă zile, săptămâni în șir - fapt cunoscut de francezi, de englezi, de germani, de italieni, de americani - care au scris articole, teze de doctorat, volume (v. **La vie en rouge** de Duplan și Geret, Seuil 1994, vol 2, p. 210)...

- ...dar nu și de Banu Rădulescu (decedat de curînd) și de revista - bine-numită - *Memoria*.

Scriitorii români - "directorii de conștiință" - înainte de 1989 au refuzat să înregistreze în memorie suferințele și ale "clasei muncitoare", așa cum după "revoluție" (la care ei nu au contribuit cu nimic-nimic-nimic) au instituit o blocadă informativă - ca să nu afle "cititorii preferați" că ei, luminile nației au colaborat cu puterea comunistă - "mai mult sau mai puțin", vorba lui Breban a lui Pleșu, a lui Manolescu - prin tăcere, făcîndu-se complici ai terorizării concetățenilor.

Paris, 21 ianuarie 1999

(2)

Ceaușescu și Verdet și Negruțiu și Pleșiță și Gheorghe Vasile - și tot neamul lor de neamuri-proaste și de comuniști dăștepti - au "pacificat", în toamna anului 1977 Valea Jiului după metodele binecunoscute de țărani, de

intelectuali, de burjui, de studenți - la aplicarea cărora își dăduse obolul și clasa-muncitoare-din-subteranele-patriei : arestări, torturi, chimizări (eufemism pentru drogare-din-ordin) și “depunerea în așezăminte de reeducare prin muncă” a celor mai bătoși. Apoi s-a trecut la curățarea Văii Jiului prin două operații de sens... contrar, și complementare :

- expulzarea familiilor celor arestați, în primul rând, în al doilea dislocarea majorității minerilor ce se aflau în Vale în august '77 ;

- aducerea de “elemente noi, necontaminate” : tot mineri de meserie, dar nu neapărat în cărbune (ei înșiși pedepsiți pentru cine știe ce abateri), deținuți de drept comun, militari pedepsiți și ei ; apoi tineri fără căpătâi, fără loc de lucru, tentați de salariile, firește, mai mari decât în ramura tăierii frunzei la câini. În sfârșit, categoria pedepsiților-ajunși-turnători-cu-misie și securiști (tot cu misia de a apăra cuceririle - de popor ! - prin turnătorie).

Așa se face că în trei luni de zile Valea Jiului a fost complet curățată politic : nu mai producea cărbune - producea rapoarte : de turnătorie, de “stare de spirit”. Chiar minerii, prin minune rămași pe loc erau într-atât de speriați, de terorizați de invazia securiștilor, încât se spunea : «Nici cărbunele nu mai e negru - s-a înălăbăștit și el !» Din fosta “conștiință minerească” nu mai rămăsese nimic : dacă cei care munceau constituiau sub un sfert din totalul “efectivului”, două sferturi ardeau gazul, iar al patrulea sfert era alcătuit din securiști, adevărat : numai muc și sfârc ! Toate acestea au fost realizate prin grija părintească a tovarășilor noștri Ceaușescu, Pleșiță, Verdeț (Nicolae și cu Elena au fost, în noiembrie '77 botezați la fața locului “mineri de onoare”), ca și prin grija filială a lui Adrian Păunescu, cunoscut și ca Latrian Găunescu : același Patrian Lălaiescu se poate mândri că a fost primul scriitor român din România care a scris despre Valea Jiului - să-i amintesc :

Fiindcă un jurnalist occidental afirmase că zvonurile despre o răscoală a minerilor par a se confirma : “zona” este închisă, iar în aer patrulează elicoptere ale armatei, Latrian Cântărescu (cel iute de Limbescu) s-a repezit să explice în *Flacăra* : elicopterele nu sunt deloc militare, ci... sanitare, “dăruite” de tovarășul nostru iubit Ceaușescu, în marea grijă a lui pentru sănătatea minerilor...

Întrebare: să fi fost posibilă o asemenea mutație socială, psihologică - fiziologică doar în 13 ani ('77-'90 - până la prima mineriadă)?

Răspuns: dacă a fost posibilă mutația (producătoarea de mutanți) la scriitorii rămași pe loc între '77-'84, nu dislocați, nu înlocuiți, ca minerii, atunci...

22 ianuarie 1999

(3)

Cu toate că s-a scris atâta despre ele și s-au arătat la televiziunile din lumea întreagă, mineriadele din 1990 sunt ocultate cu o hârnicie curat neromânească de politicienii (sic) de toate nuanțele (re-sic), ca și de o bună parte a jurnaliștilor care fac-desfac-refac ceea ce ar trebui să fie opinia publică: memoria unei comunități. În conștiința, nu doar a românilor, **evenimentele dintre 13-15 iunie, 1990** (subl. mea) se află, orice-ar susține petromaniștii, pe locul al doilea după decembrie 89.

Ce s-a petrecut atunci la București a depășit și cele mai negre bănuiri-temeri, atât în legătură cu “omenosul popor român” (mioriticul), cât și despre natura - ca să zicem așa : umanismul - noilor comuniști (Iliescu, Roman, Brucan, Mazilu, Măgureanu) ce luaseră locul Ceaușeștilor. Minerii, făcând parte din categoria socială recent persecutată (dar oare mai erau, printre ciomăgașii, asasini, animalele, tâlharii de drumul mare din 1990 mineri din '77 ? - iată o întrebare de o perfectă inutilitate) au fost folosiți de puterea comunistă împotriva “reacționarilor”, ca pe timpurile de tristă amintire ale instaurării dictaturii proletariului. Desigur, cam jumătate dintre ortacii lui Iliescu erau securiști de-ai lui Voican-Sturdza - dar cealaltă jumătate ? Drept, nu mai erau aceiași mineri din 77 - dar erau ei muncitori ?, erau ei români - și nu chiar cu toții handicapați mental ? Atunci cum de au făcut ceea ce au făcut între 13 și 15 iunie 1990 ?

Este neadevărat că cei care au apelat la “brațul” lor i-au mințit,

invocând primejdia reînțoarcerii boerilor, a regelui a “fugiților” - deci, să vină avantgarda clasa muncitoare la București, să facă ea ordine... Povestea cu “amenințarea” exista doar în discursul lui Iliescu (acela de chemare directă - precum și în apelurile anterioare ale răufăcătorului purtând numele : Petre Roman). Atât că tovarășul vostru Ion nu și-a, ca să zicem așa, deplasat rânjețul legendar pe Valea Jiului, să le explice minerilor că ei au a juca rolul Mesiei zilelor noastre ; acolo, “pe teren”, au lucrat din om în om (de la ureche la ureche) bravii șoptitori securiști - iar minerii (cei adevărați, fiindcă deghizații li s-au alăturat “la margine de București”, gata mâzgăliți pe obraz de funingine de import - din dotarea MAI) au plecat în Capitala țării pentru că șoptitorii îi asiguraseră că vor putea, nestingheriți :

- să mănânce și să bea pe săturate ;
- să-i rupă-n băți pe ai' care fac pe intelectualii și umblă cu plete și cu ochelari ;

- să ia pradă de război : ceasuri, bani - chiar și batiste de șters mucii ! - la distanță de 46 ani, minerii români, urmași direcți ai lui Traian și-ai lui Decebal au dovedit aceeași mentalitate, au demonstrat același comportament de barbari ca și soldații Armatei Roșii ocupând România în vara anului 1944.

Cine a avut de câștigat de pe urma mineriadei din 13-15 iunie 1990 ?

Ce întrebare - Securitatea ! Prin același Voican-Sturdza, în timpul tulburărilor de la Târgu Mureș, provocate și acelea, Securitatea în panică (vezi-l și pe simbriașul ei megafoniform, Buzura, implorînd : «Fără violență!»), emisese un SOS formulat cam așa :

“Sântem o necesitate absolută oricărei puteri nedemocratice, totalitare - nu vă veți putea lipsi de noi !”

Cu prilejul mineriadei-sălbatrice a venit proba : Securitatea era, într-adevăr, absolut necesară Puterii (nedemocratice), din moment ce ea continua comunismul - fără Ceaușescu.

Atunci s-a petrecut un fenomen straniu - și neliniștitor - privind “starea intelectuală a intelectualilor” :

Așadar comunistul Iliescu învinsese în alegerile din 20 mai - însă nu era confirmat ca președinte al României ; poziția îi devenise de-a dreptul amenințată după masacrul din iunie, de el provocat (doar el îi chemase pe auxiliarii securității : “minerii patriei” în ajutor). Ei bine, în acel moment în care situația tovarășului Iliescu (și prin forța lucrurilor a tuturor comunisto-securiștilor tovarăși Roman, Brucan, Stănculescu) ținea de un fir de păianjen, a apărut salvatorul lui și a tot ce re-prezenta : Nicolae Manolescu, Cel mai reputat critic literar, ne-membrul de partid Manolescu i-a solicitat un interviu pentru cea mai prestigioasă publicație culturală, formatoare de opinie : *România literară*!

Ce l-a împins pe Manolescu - “reacționar”, fiu de deținuți politici, el însuși persecutat de comuniști, menținut până atunci într-un post subaltern la Universitate să comită o astfel de eroare ? Inocența ? - da, el a fost - și a rămas - moralmente un inocent, mai degrabă : analfabet, chiar dacă V. Tismăneanu îl consideră un important gânditor politic... În privința eticii : un inocent strălucit - altfel n-ar fi rămas admirator al lui Ivasiuc, cel de după 1971 ; și nu s-ar fi declarat îndatorat unui Ivașcu, turnător notoriu în pușcărie, prim-șef al revistei MAI *Glasul Patriei*, în paginile căreia au fost obligați să se răstignească Gyr, Crainic, H.Y. Stahl, Vinea, Noica... și alții și alții ; altfel nu l-ar fi frecventat (dimpreună cu Blandiana, Dimisenii, Buzura, Ornea, Dinescu, Zăciu pe sinistrul, pe dezgustătorul dezinformator de Stat și de Partid, Gogu Rădulescu, târînd-o în cocina lui și pe Dana Dumitriu.

Au poate teama de a nu rămâne de căruță, spaima de a pierde “puterea celor slabi” ? ; setea-foamea de a se “implica”, în sfârșit ? Panica de a rămâne fără soclu ? Și asta. La urma urmei puțin interesează motivele acțiunii, cât rezultatul ei : prin interviul publicat în 6 iulie 1990 în *România literară*, N. Manolescu i-a acordat lui Iliescu exact ceea ce îi lipsea tovarășului Ion în acel moment greu pentru el : legitimitate (că nu a fost un accident în cariera lui Manolescu, o dovedește publicarea - tot în *România literară* din același an, numerele 51-52/90 - pe 5 pagini, a... “dosarului de securitate” a suprașefului Securității din acel moment, banditul Voican-Sturdza).

23 ianuarie 1999

(4)

Evenimentele tragice de la 13-15 iunie 1990 au fost percepute inadecvat (un eufemism), nu doar de "directorul" (de conștiințe, se înțelege) N. Manolescu. Ci și de gânditorul politic Nicolae Breban. Iată ce declara în emisiunea lui I. Sava din 18 mai 1996 (citată după volumul **Radiografii muzicale**, Polirom, p. 121) :

"Și i-am spus domnului Iliescu acum trei săptămâni (...) că m-am temut de foamete și de război civil"... - de unde se deduce : foamete, sub Iliescu, nu s-a pomenit; nici război civil.

Lăsându-i pe muncitorii industriali, pe țăranii des-colectivizați, pe pensionari să-i explice Romancierului Nr. 1 (apud Buduca) cum a stat treaba cu ne-foametea sub Iliescu, trecem la cealaltă negație a directorului foi confidențiale a Ministerului Culturii : *Contemporanul*. Cunoaște el termenul : **război civil** ? Știe că un astfel de război are loc între două fracțiuni ale aceleiași comunități - naționale, teritoriale? Nu știe - dar vorbește (în loc să-și scrie romanele, acolo ficțiunea aflându-se la ea acasă). Ceea ce s-a petrecut în România, în special la București, între 13 și 15 iunie 1990 a fost război civil! O parte a românilor a încercat să o suprimă pe cealaltă iar cine va contesta această analiză să numere morții (crima începând de la unu).

Războiul civil din România, din 13-15 iunie 1990 a avut loc :

- la instigarea puterii (neo)comuniste - prin Iliescu, președinte, Roman prim-ministru, Voican-Sturdza suprașef al Securității (rușinoasă-foc, Clytorindiceasca își luase pseudonim);

- prin intermediul (brațul, unealta - bâta) unei sub-categorii sociale : minerii ;

- asupra victimelor : democrații, intelectualii, studenții - în principiu, în realitate : toți cei care nu erau ca ei, fie mineri adevărați, însă imbecilizați, animalizați de diversiunea «Patria în pericol !», fie milițieni-securiști-deghizați-în-mineri.

În continuare, N. Breban (altfel nepot de popă) a rostit la televiziune (în 18 mai 1996, în emisiunea lui I. Sava) :

"Războiul civil nu a izbucnit până astăzi - este **un merit indiscutabil al președintelui**" (subl. m. P.G)".

Este de neconceput să auzi/citești asemenea cuvinte rostite de "Romancierul Nr. 1". Dar este de conceput, în România, ca un "director de conștiință", în loc să se așeze totdeauna în afara puterii (și în fața ei) - pentru a-și păstra limpezimea privirii de "intelectual" în scopul apărării celor care nu au glas - să se gudure pe lângă nădragii, să fleteze gumarii, să-l intervieveze pe titular - omul - nu cu o mare, ci tovarășul cu sânge și cu cenușă pe mâini - l-am arătat pe "Criticul Nr. 1": N. Manolescu. Iar pentru că la noi, pe plaiurile carpatine lucrurile rele se fac temeinic, în "ceată", să nu fie uitat nici "Eseistul Nr. 1" : Andrei Pleșu - ministru al culturii lui Iliescu, cel care nu va demisiona nicio dată (așa cum a susținut, repetat, Iorgulescu, cel de la Dilema Europei libere), ci va fi trimis la plimbare abia în 1991, odată cu Petre Roman al său.

Să rezum adeviziunea la războiul civil din 13-15 iunie 1990 a "Numerelor Unu ale Literelor Române" :

- prin faptul că nu a demisionat din postul de ministru, în semn de protest împotriva masacrului, Andrei Pleșu s-a acoperit pentru totdeauna de rușine - și de vină ;

- prin faptul că s-a grăbit să-i ia lui Iliescu - imediat după masacru - un interviu pentru *România literară*, Nicolae Manolescu s-a acoperit pentru totdeauna de rușinea și de vina de a-l fi re-valorizat pe vinovatul principal, cel care chemase mineri să facă ordine în țară, prin asta acordându-i legitimitate;

- prin faptul că, după șase ani de la evenimente Nicolae Breban pretinde că Iliescu a făcut... ceea ce nu a făcut (și n-a făcut ceea ce toată lumea știe că făcuse : îi chemase pe mineri, apoi le mulțumise), se acopere, nu doar de ridicol, dar și de vina de a se fi declarat de acord cu acțiunea comunistului Iliescu.

24 ianuarie 1999

(5)

În acest început de an minerii au prins a se agita iar, cerînd să nu fie desființate o serie de mine, deasemeni și mărirea salariilor cu 35%. Doleanță perfect îndreptățită : veniturile lor sunt mult sub nevoi. Vom remarca - nu în treacăt - că revendicările lor se înscriu perfect în promisiunile nesăbuite, iresponsabile, mincinoase făcute de Emil Constantinescu în campania din 1996.

Așadar, minerii din Valea Jiului pleacă spre București. Ce reflecțiune provoacă acest eveniment în capul-de-piatră al reflecționistului creștin Diaconescu ? Fostul deținut politic, actualul președinte al PNT (CD) expectorează : "Se va face apel la poliție și armată pentru a menține ordinea".

Acest-animal-care-nu-există (tot de Diaconescu este vorba) nu cunoaște măcar istoria propriului partid, deci habar n-are că - ghinion politic sau ba - atunci când "poliția și armata" au înecat în sânge, în 1929, greva minerilor de la Lupeni, la afaceri era Partidul Național Țărănist. Ce l-ar fi costat pe acest individ - care i-a compromis, i-a batjocorit pe anticomuniști în doar doi ani, cât nu reușiseră comuniștii să o facă în jumătate de veac - să nu sonorizeze chiar toate bolborositurile, ghiorăiturile, răgăiturile, toate bășinăturile care-i scapă, fâșâind, prin toate orificiile ? A, da : boul n-ar fi vită, dacă n-ar muși.

Singura persoană din acest guvern de incapabili, de imbecili și de hoți care a avut un reflex normal (să-l considerăm : cinstit, deși, în fapt era frică de răspundere) a fost Dejeu. El și-a prezentat demisia după umilirea la care i-au fost supuși "băieții" la Horezu, în înfruntarea cu securiștii lui Cozma. După aceea ai lui au lansat zvonul că această a n-a mineriadă ar trebui să-i fie imputată (deci : nu lui Constantinescu ? Nu lui Vasile ? Nu lui V.C. Tudor ? Nu securistului Cozma, "Luceafărul românimii" ?)

Element nou : jurnaliștii francezi, pățiți cu "Timișoara" (ajuns termen de referință la capitolul : *dezinformare*), au suflat și în iaurt, iar de astă dată au priceput, au acceptat ce au priceput - și au scris (aruncînd o lumină... retroactivă și asupra mineriadei din 13-15 iunie 90):

Că... minerii ca mineri nu sunt nici atât de dobitoci, și nici atât de luminați, pentru a face ce-au făcut în acești 9 ani ; toate acțiunile lor violente, din afara Zonei Miniere, trebuiesc puse pe seama Securității - și numai pe seama ei ; au "descifrat" manevra de la Horezu ca una militară, de care nu sunt capabili niște mineri - ci doar securiștii care i-au condus, i-au tras, i-au împins (alternînd amenințările cu promisiunile) ; au înțeles jurnaliștii occidentali și semnificația "rugăciunii" de la Mănăstirea Cozia a a ateului Miron Cozma (altfel, născut ortodox taman ca V.C. Tudor!). După decenii de orbire (sau de indiferență), iată-i pe jurnaliștii occidentali pătrunzînd și tainele "taxelor" pe care PNTCD - de ce nu și M(onarhisto) R(epublicano) R(adicalo) A(narho) S(ocialist)? - le-a plătit în 1996 aliatului Roman (deci lui Caraman și lui Măgureanu - deci Securității) pentru a ajunge la putere, anume : "uitarea" crimelor de sânge de care s-a făcut vinovat și primul prim-ministru al lui Iliescu, în intervalul decembrie 1989-septembrie 1991.

Deocamdată e pace în Valea Jiului - în accepția românească : nu e război. Fiecare tabără, imaginîndu-și că ea reprezintă (ba chiar că este !) jumătate din România, se laudă cu "victoria" și își freacă mâinile de satisfacția de a-l fi tras pe sfoară pe "celălalt": minerii - pentru că au căpătat **promisiunea** (subl. mea, P. G.) nedesființării minelor și a măririi salariului cu 30% ; guvernul : că minerii n-au ajuns până în Capitală și au fost potoliți doar cu promisiuni, ba chiar... "ciupiți" de 5% (nu cereau ei 35%, dar s-au mulțumit cu "numai" 30%...?).

Ce rușine, ce mizerie, ce batjocură: "dialogul" în România postceaușistă se duce între două fracțiuni ale Securității : cea "militantă" cu sediul la Lupeni și cea guvernantă, condusă de foști deținuți politici "întorși", ținuti în lesă de Securitatea eternă (Diaconescu, Galbeni, Tepelea, Quintus - aceasta fiind vechea gardă, fiindcă cea tânără, în frunte cu tovarășul Constantinescu, "ales" de Măgureanu...).

Și de parcă spectacolul n-ar fi suficient de tragico-trivial, de pe margine, din bălările roșii se trezește vociferînd tovarășul lui Breban, Iliescu (cel care de multă vreme ar fi trebuit să se afle la răcoare pentru crime de sânge, să zicem coleg de celulă cu "Brațul Revoluției": Cozma), explicînd boilor de români că ei, în general, în special minerii fuseseră mințiți de Constantinescu în timpul campaniei electorale...; simultan un securist notoriu ca V.C. Tudor dă lecții de istorie țărăniștilor (nenorocirea fiind că putoarea săptămîniștii nu se înșeală : țărăniștii actuali sunt și mai analfabeți decât milițieniștii dinainte).

(Nu cunosc vreo declarația de-a lui Voican-Sturdza. Însă dacă Iliescu are nerușinarea să se amestece în vorbă - de ce nu ar face-o și manipulatorul-șef al minerilor, cel ce și-a dat examenul de absolvire împușcîndu-i pe Ceaușești - întru slava Securității nemuritoare ?).

Pe dinafara "dezbaterii" au rămas Românii care nu sunt mineri, nici țărănoizi - nici securiști : majoritatea zdrobitoare a lor se luptă cu sărăcia, cu obrăznicia hoților și a escrocilor de toată mîna ; și ei : victime ale nesfârșitei, ale inimaginabilei nesimțiri a "anticomuniștilor" ajunși la putere și compor-tîndu-se ca dejiștii, ca ceaușiştii, ca iliiștii.

De altă parte (într-o groapă) se află, mizerabili, nefericiți, în continuare sub ordinele Securității, prin Cozma, 10-20-30.000 mineri, succesiv, simultan, victime ale puterii, martirizați și martirizatori, caralii ai propriilor frați întru robie - și masă de manevră comunistă.

Ce țară - lipsită de umor !

*

Paris, 24 ianuarie 1999

Din nou despre Caraion

Când am citit în *Vatra* nr. 7/98 comentariul **Arta (dramatică) a reconstituirii** semnat de Al. Cistelean, m-a încercat aceeași tristețe ca și cu câteva săptămîni înainte, dînd peste cronică lui Gheorghe Grigurcu: **De la Ecaterina Lovinescu la Ion Caraion** (*România literară* din 1-7 iulie 1998). Pe Grigurcu îl interpelasem într-o scrisoare deschisă din 22 august (publicată în 23-29 septembrie/98, tot în *R.L.*). Cum el îmi replicase la 9 oct., îi rereplicasem în 11 noiembrie. Însă acest din urmă text (împreună cu altul : **O aniversare**) mi-a fost respins cu indignată suficiență de N. Manolescu, deși, în primul rînd, aveam drept de replică ; în al doilea, mă adresasem revistei care fusese și a mea, cronologic înainte de a deveni a ucenicilor ascultă-tori ai lui Ivașcu. "Explicația" refuzului de înserare nu se află în editorialul său din 2 decembrie 1998 al *României literare* intitulat : **Adio, domnule Goma !** Așa, pentru că liberalul Manolescu a învățat de la Ivașcu să respingă-fără-explicații...

Din aceste motive am doar am înregistrat intervenția lui Al. Cistelean în discuția despre volumul **Această dragoste care ne leagă - reconstituirea unui asasinat**, apărut la Humanitas, ca deschizător al colecției "Procesul comunismului". Acum însă, încurajat de excelentul articol: **Criziștii** de Sanda Cordoș din *Vatra* 10/98, iritat de *România literară* din 16-22 decembrie 98, în care, la rubrica "Revista revistelor" scriitorimea română rezistentă prin cultură află, în sfîrșit, că există o "problemă a Casei E. Lovinescu", iată-mă recidivînd în chestiunea Caraion :

Revenind : după cum indică subtitlul lucrării, autoarea și-a propus, a promis cititorilor să reconstituie un asasinat - al Ecaterinei Bălăcioiu, soția lui E. Lovinescu, mamă a Monicăi Lovinescu - arestată în 1958, condamnată, lăsată fără îngrijire medicală, moartă în închisoare, aruncată în groapa comună.

A reușit autoarea să reconstituie asasinatul? Repet răspunsul din cele două intervenții : Nu. Deși a avut acces la arhivele Securității, deși a stat de vorbă cu câțiva dintre supraviețuitori (dar l-a evitat-o cu grijă pe cel mai avizat : Valentina Caraion, soția poetului), în afară unor rapoarte de urmărire a bătrînei doamne Bălăcioiu-Lovinescu pe străzile Bucureștiului, autoarea "anchetei"- nu produce, în volum, nici o informație cu adevărat importantă pe care să n-o fi deținut Monica Lovinescu înainte de decembrie 1989. În schimb, produce un "călău" ("monstru", după opinia avizatului Matei Călinescu).

Ceea ce este nedumeritor, iritant, scoțător din fire la lectura capitolului dedicat lui Caraion : dacă natura materialului (și mai ales tonul) duce cu gândul la intenția autoarei de a compune o ficțiune (corectez-nuanțez : “un roman non-fictiv”), ordonarea lui ne spune fără ocol a fi fost gândit riguros, urmărit consecvent în : alb-negru, bine-rău, sublim-abject - victimă-călău ;

Dar ceea ce este uluitor, dezesperant la lectura cronicilor, a dărilor de seamă, a semnalărilor volumului : persoane de primă importanță a literelor românești - despre care s-ar fi putut crede că, după atâtea decenii de viață și de practică, pot alege grâul de neghină, adevărul de minciună - nu sunt în stare să facă deosebire între afirmații sprijinite cu probe (aici fiind vorba, nu de un roman, ci de o anchetă având ambiția de a umple un gol al Istoriei) și niște supoziții fanteziste, deliruri calomnioase ale semnatarei :

- editorii de la Humanitas, cei care au avut în mână manuscrisul (în frunte cu Liiceanu) dar care au procedat ca și în cazul celebrei *Addende la Cartea neagră a comunismului* cu nepăsare soră cu analfabetismul agresiv);

- cei de la revista 22 care au publicat fragmente în 9-15 decembrie 1997;

- N. Manolescu, cel care i-a dedicat cărții un lamentabil editorial (din ‘89 autorul regresează - până unde ?) în *România literară* în 26 nov.-2 dec., apoi a poftit-o la o dezbatere televizată pe iscălitoare - dar a refuzat să înseze replica Valentinei Caraion la numitul iresponsabil editorial - astfel arată “dialogul”: el scrie ce-i trece prin minte : prostii, calomnii, însă nimeni nu-l poate contrazice, săptămânalul Uniunii Scriitorilor fiind proprietatea Manolescului-Fiul-Ivașcului ;

- Matei Călinescu, trezit în mijlocul lanului de cucuruz iowa-ian, cu ochii cârpiți, dându-și cu părerea despre “monstrul Caraion” ;

- Al. George, sculat din somnul de moarte al rezistentului antibolșevic, alături de M.H. Simionescu, șeful cabinetar al Popesc’-Dumnezeului, găsind prilejul de a-mi administra (mie !) o copită ;

- Gheorghe Grigurcu, fericit că poate sări încă o dată în apărarea Monicăi Lovinescu (agresată de Caraion)...

...în fine Al. Cistelean în *Vatra* 7/98.

Cei pe care i-am numit fac partea din floarea-cea-vestită a inteligenței române contemporane ; ei au mărșăluit (în scris - cel care rămâne), au marșat la această grosolană, răumiroasă diversiune pusă în... pagină de iscălitoare volumului **Această dragoste care ne leagă - reconstituirea unui asasi-nat** (pentru a nu fi uitat nici titlul - nici programul), în care rolul călăului trebuia (de ce trebuia, Dumnezeu Mare?, n-am aflat și mă tem să aflu) - așadar, rolul călăului Ecaterinei Bălăcoiu-Lovinescu trebuia jucat de Caraion!

Că această pre-judecată a triumfat, o dovedește - în ordine cronologică - editorialul lui N. Manolescu în care citim, cu greutate :

“Explicația dată de (iscălitoarea volumului în chestie - n. m. P.G.) e simplă, plauzibilă și înspăimântătoare : ca să i se permită să emigreze, Ion Caraion n-a scris un jurnal care i-a fost confiscat după plecare : a lăsat cu bună știință un denunț”;

Că această pre-judecată a fost considerată “simplă, plauzibilă și înspăimântătoare”, vorba lui N. Manolescu, o dovedește cronică literară semnată de Grigurcu (*România literară* 1-7 iulie 1998) intitulată fără echivoc : **De la Ecaterina Lovinescu la Ion Caraion** (subl. m., P.G.);

Că această pre-judecată (și nu doar aceasta...) a avut câștig de cauză asupra condeiului lui Al. Cistelean, vezi contribuția sa : **Arta (dramatică) a reconstituirii**, în *Vatra* 7/98. Cred că, pe de o parte, ardeleanul autor s-a lăsat antrenat de curentul literar-publicistic regătean pornit la o cruciadă împotriva “monstrului Caraion”, cel care “o calomniase pe Monica Lovinescu”; pe de alta a citit **Această dragoste care ne leagă** cu gândul, probabil, la alte volume ale autoarei - altfel nu ar fi putut face - în scris - afirmații ca acestea :

- * “...toate (volumele publicate de autoare, deci și acesta - n.m. P.G.) /(sunt/ manifestări ale unei vocații depoziționale ce construiește mărturii pentru un tribunal moral”;
- * “privilegiază condiția documentară”; “(autoarea) va denunța, prevenitoare, accesele de literaturizare ale realității”;
- * “Nu-i de mirare că, intrând în labirintul sumbru al vieții lui Ion Caraion (autoarea) va

face ea însăși un proces literaturii, celei ce a înțeles să ignore adevărul și să fabrice altul prin excelență estetic”; * “Tocmai pentru că a văzut geniul lucrînd împotriva adevărului, tocmai pentru că a surprins istoria însăși manipulînd biografii legendare în dispreț față de realitate («În ce fel a ajuns condamnarea la moarte a lui Sergiu Filerot să îmbrace biografia lui Ion Caraion nu știm / atenție, aici Al. Cistelean dă un citat din **Această dragoste...**/. Doar dacă nu avem chiar în clipa aceasta privilegiul rar să surprindem istoria în exercițiul funcțiunilor ei ilicite, când, cu oroarea-i știută de nesemnificativ și aleator, zgârcită și econoamă în schimb cu faptele glorioase, le culege de pe vastele ei câmpuri de bătaie și le lipește de biografiile celor care le merită, despuindu-i pe cei care le-au săvârșit») e /autoarea/ atât de scrupuloasă cu documentarea și atât de suspicioasă față de literatură. Ea vrea să fixeze adevărul, convinsă că acesta nu fuge, în pofida tuturor șanselor pe care le are”; în fine : * “Pe aceste semne cicatrizate ale memorie exersează /autoarea/, focalizînd pe ele o perspectivă morală”.

Pe urmele lui Gheorghe Grigurcu, cititorul “anchetei” comandate de Humanitas [umbă zvonuri - deocamdată doar zvonuri : inițial Mihai Pelin era însărcinat cu redeschiderea campaniei anti-Caraion, însă pentru că pârghia urma să fie Monica Lovinescu, s-a renunțat la Pelin, prea compromis și s-a optat pentru o oarecare “stabilită în Franța, prin căsătorie”, nebatătoare la ochi...] află că dacă victima este, neîndoios Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu, atunci călăul este...mai puțin, ba chiar deloc Securitatea mai mult: Caraion !;

Pe urmele lui Al. Cistelean, cititorul află că “stabilită în Franța...” trebuie crezută pe cuvânt, chiar dacă (mai ales) atunci când nu produce probe - fiindcă ea este, nu-i așa, “atât de scrupuloasă cu documentarea și atât de suspicioasă față de literatură” - asta în general, iar în special : fiindcă ea are o vocație depozițională “ce construiește mărturii pentru un tribunal moral”; în fine, că tot sîntem la morală : “focalizează (pe semnele cicatrizate ale memoriei) o perspectivă morală...”

Rămânînd numai la scurta-biblio-biografie a lui Caraion, pe scurt: “dosarul Caraion” alcătuit de alcătuitoarea iscălitoare :

Dacă admitem că persoana în chestie este o inocentă, o neinformată, o însă care, avînd acces la arhivele Securității, n-a știut ce anume caută - sau a ocultat ce a găsit (așa lucrează istoricii amatori români - atunci când nu pot distruge probele ce le contrazic tezele cu care plecaseră de-acas') - nu se poate evita întrebarea : în ce scop a alcătuit ea această carte (așa cum a alcătuit-o : cu capitolul despre Caraion)? Dacă voia să propună **Această dragoste...** pentru a lega, peste decenii, peste distanțe, o mamă de o fiică : foarte bine, a reușit. Or, în capitolul Caraion, anchetatoarea de la Humanitas a suplinit informațiile cu supozițiile. În virtutea acestei comode obișnuințe românești de a mătura gunoii sub preș, poți afirma orice despre oricine - de pildă și eu pot susține că semnătura volumului este o colegă de-a lui Pelin și lucrează la Serviciul de Dezinformare al Securității ! Dar este rezonabilă o asemenea aserțiune ? Firește, nu - tot atât de firește-nu ca și cea propusă-impusă de ea, anume : Ion Caraion “ca să i se permită să emigreze, (...) n-a scris un jurnal care i-a fost confiscat după plecare : a lăsat cu bună știință un denunț” - după cum a scris-după-dictare, iresponsabilul N. Manolescu.

Încă o dată : care sunt probele pe care s-a rezemat semnătura anchetei, în afirmația sa că Ion Caraion ar fi scris ceea ce a publicat E. Barbu în *Săptămîna* - pentru a obține un pașaport ?

Iată-le - din scrisoarea de protest, a iscălitoarei volumului **Această dragoste care ne leagă** - trimisă *Cotidianului* din 29 sept/98 ca urmare a **Scrisorile mele deschise către Grigurcu** (prima, cea din 22 august) :

“Într-un serial publicat în 1996 în revista *Expres-Magazin* (nr. 6, 7, 8, 9, 10) Mihai Pelin face, pe baza dosarelor întocmite de fosta securitate afirmația că Ion Caraion a colaborat cu această instituție”.

În primul rând este inadmisibil ca o “cercetătoare” să scrie, despre Securitate: “fosta” - o trimite în aceeași categorie cu Buzura, auxiliarul cerînd, în ianuarie 1990 să nu fie pedepsiți șogorii săi ; în al doilea : iată “izvorul” : Mihai Pelin! Individul care a lucrat ani în șir la filiala Securității de la Milano,

alături de Traian Filip, sub comanda lui I.C. Drăgan ! Pelin, "coordonatorul" Cărților albe, din care aflăm că "anticomuniști, antisecuriști" erau alde Titus Popovici, Adrian Păunescu, Everac, V.C. Tudor, Băran, A.D. Munteanu și ale persoane-de-sprijin! Vasăzică securistul Pelin este credibil, dar "banditul" Caraion (prin cărțile sale, prin absența laudelor la gazetă) nu ! Ba chiar devine - dislocuind Securitatea - "monstrul", călăul.

Iată motivele care au făcut-o pe anchetatoarea să creadă sursa Pelin :

"Nimeni în 1997 nu a protestat, nu a luat apărarea poetului".

Parcă era 1996 - de ce ar fi protestat un an mai târziu ? Pentru că produce astfel de argument, să răspundă: în favoarea mea "a protestat" cineva, (mi-) "a luat apărarea" când Liiceanu a trimis la topit **Culoarea curcubeului**?; dar când Sorescu mi-a topit plumburile romanului **Gardă inversă** ? Și un amănunt : revista în care și-a depus icrele veninoase un securist notoriu, specialist în dezinformație ca Pelin, nu va fi ajungând pe masa fiecărui "apărător al poetului".

Aici șade defectul de căpătâi al directorilor de conștiință care au rezistat prin cultură : atâta și-au protejat cultura ceea (numai a lor : volumul, rubrica, apartamentul, pașaportul - lor și doar al lor), încât nu mai sunt în stare să se debaraseze de obișnuința de a gândi (de a simți) că Securitatea știe tot - și nu chiar totdeauna spune minciuni...

Ba Securitatea spune minciuni și atunci când, accidental, tactic face scăpate anumite adevăruri, însă vorba postului de radio Erevan: Manolescu, Liiceanu, Matei Călinescu, Cistelean, Grigurcu nu cunoșteau de acest detaliu...

În curând are să vadă lumina tiparului "Dosarul Caraion" alcătuit de prietenul și editorul în exil al poetului : Ion Solacolu, eroicul făcător-cu-mâinile-goale al periodicului *Dialog* de la Dietzenbach (cel scris la mașină, fotocopiat, încopciat, expediat...) și care va restabili adevărul...

...Cu condiția ca marii directori : Liiceanu, Manolescu, Ștefănescu, Dimisianu, D.C. Mihăilescu, Pruteanu, Teodorescu Pârvulescu, Buduca, și întreaga echipă a 22-lui, cei care evitaseră cu grijă sonorizarea vreunui geamăt de protest sub Ceaușescu, să aibă curaj s-o dea anonimă : să se mobilizeze (e-he : la aranjat-luxat-închis-gura se pricep ei, foarte bine!) împotriva cărții despre adevăratul Caraion, așa cum făcuseră mai an, când, tot sub bagheta Monicăi Lovinescu, atacaseră în haită **Jurnal**-ul meu.

Adevărul - nu e necesar să fie căutat Arhivele Securității - fiind acesta:

1. Paginile publicate de Eugen Barbu în *Săptămîna* Securității, cale de multe numere, în 1981, prezentate "din Jurnalul lui Caraion" - nu sunt din ceea ce (Solacolu o va dovedi în curând) Caraion **nu** a ținut în România: un jurnal;

2. Chiar de am admite că acele pagini - aparținând lui Caraion - ar fi făcut parte dintr-un Jurnal - care este culpa autorului :

a) că a scris ceea ce a scris? - dar câți alți autori de jurnale, mai mult sau mai puțin intime și-au vărsat năduful pe hârtie și, fie li s-au publicat postum (ca lui Sebastian), fie au publicat ei înșiși diatribele (eufemism) împotriva unor foști prieteni și tovarăși de luptă. Chiar unul dintre indignații care, azi, **nu** se exprimă în presă despre jurnal, ci numai între patru ochi, ca Virgil Ierunca: a respectat el "regula jurnalului" pe care o cere altora, aceea de a nu-i ataca pe foștii prieteni aflați în viață?- să-i fie citite opiniile despre Eugène Ionesco, despre Amărieș, despre V. C. Gheorghiu (în *Ethos*, 2, p. 231, însemnarea din 20 mai 1960 - nu după 25 ani...): "Smerdiakov-ul valah", căruia "îi rămân credincioase «concierge»-le, curvele...";

b. dacă a scris ceea ce a scris (soția sa Valentina recunoaște) nu Caraion, autorul a publicat scrisul, Securitatea i l-a furat, ea i l-a dat publicității.

Așadar, în ce constă calomniile lui Caraion la adresa dispărutei în condiții tragice Ecaterinei Bălăcioiu?; dar cele la adresa viilor Monica Lovinescu, Virgil Ierunca (iertare, pe locul trei mă află eu)? Din moment ce anume impresii, opinii, "informații", zvonuri, chiar insulte nu sunt făcute publice prin rostire, nici prin publicare din sau cu voia autorului - acestea nu pot fi considerate calomnii.

Pentru creionarea portretului deținutului politic Ion Caraion (valoarea sa ca poet o lăsăm în grija celor care știu ce e poezia și cu ce anume se

mănâncă ea, nu ca iscălitoreasa înlocuitoare a lui Pelin, cea care a numărat coloanele din Dicționarul Zăciu) este neapărat util, deci : drept să fie amintite următoarele două adevăruri - verificabile :

1. În ciuda insinuărilor, a calomniilor semnătoresei volumului **Această dragoste...**, Caraion nu a scris și nu a publicat vreun text de "adeziune", de laudă, de "compensatie" (în care excela bunul său prieten Marin Preda), de penitență - cum au făcut foarte, prea mulți dintre foștii deținuți politici : Crainic, Gyr, Noica, Balotă, Vinea, Ivăsiuc - și ne-puşcăriași ca Ion Barbu, Blaga ; ba chiar o "victimă" a sa : Ierunca, cel din 30 septembrie 1946 (vezi, în *Vatra*, amintitul text al Sandei Cordoș). Afirmatiile lui Adrian Hamzea că Ion Caraion i-ar fi arătat atât texte de delațiune, cât și un poem de circumstanță, că ar fi semnat versuri ce nu-i aparțineau - rămân vorbe-vorbe, trebuie să fii iscălitoreasa volumului **Această dragoste...** ca să le iei în seamă, fără a le verifica. Și despre mine Hamzea a spus că i-aș fi "furat" o chestie (?), e drept, el nu citise cartea cu chestia în chestie - dar vorbea despre ea... Ei și ?;

2. Spre deosebire de toți scriitorii români din România anilor 50 și 60, Ion Caraion a îndrăznit să trimită în Occident hârtie scrisă de mâna lui. Abia ieșit din prima închisoare, în 1955, Caraion a «comis» ... "35 file scrise mărunt și pe-o parte și pe alta", cum descrie anchetatoarea această demascare a închisorii românești - și le-a trimis lui Virgil Ierunca, dar au fost interceptate și confiscate. Odată în Occident, nu s-a potolit : a scos volumul **Insectele tovarășului Hitler**, Ion Dumitru, 1982, ciclul Poeți și "Poezii din închisori" apărut întâi în revista *Contrapunct*, 1985, editată la Köln de Georg Focke

Las restul adevărilor despre Caraion pe seama lui Ion Solacolu. Oricum : publicarea eseului Sandei Cordoș **Crizistii** este salutar : îl așează pe Caraion la locul cuvenit - în dosarul alcătuit de Humanitas, arătându-l pe poetul și pe gazetarul anticomunist Ion Caraion în rostul, în rolul de rostitor al adevărului. Adevăr pentru care a făcut în două rânduri închisoare - și a fost condamnat la moarte, orice ar scrie (dar ce nu scrie?) șefesa colecției "Procesul Comunismului". Și, oricât de neplăcut le-ar fi acest adevăr : el nu a cedat nenumăratelor presiuni ale Securității.

Cel care, în 1946, nu a spus adevărul, ci a îndemnat la minciună (și la teroare asupra spiritului) a fost, vai, Virgil Ierunca.

Este timpul ca Monica Lovinescu și Virgil Ierunca să părăsească "discreția" - care nu face decât să provoace semne de întrebare - și să-și spună, în sfârșit, opinia despre Ion Caraion - cel din dosarul alcătuit la Humanitas.

*

Paris 1 februarie 1999

I. B U D U C A : gaura albă a conștiinței literare

O știu toți dascălii din lume : un copil (îi zicem: Ionel), prins că a furat, de pildă, cartea de citire a lui Georgel, se apără, dînd o **altă** vină pe **alt** copil:

«Dar și Sorinel a gătit mîta ! Și Săndel i-a spart lui Mirel capul! Și...»

Așa procedase Eugen Barbu, plagiator cu diplomă; ca un hoț care, prins, zbiară : «Hoții ! Hoții !!», arătînd în dreapta, în stînga, în sus, în spate, în semn de : «Toată lumea face "așa" - ce : eu nu-s lume?»

Așa procedează Ioan Buduca: dovedit cu probe, de **plagiat**, după ce a dat vina pe redactorul de carte, însă nu a recunoscut delictul (furtul), în loc să se retragă întru penitență la mănăstirea Secu, unde-i stareț maestrul său de dogmatică-securatică: Dan Ciachir, el arată spre "Două cazuri de furt intelectual: Mihnea Gheorghiu și Ion Caraion" (*Cuvîntul* din ianuarie 1999), avînd un supratitlu nesfârșit de subtil: "Găurile negre ale conștiinței literare".

În cele două pagini interioare plagiatorul Buduca, prin titlul: "furt intelectual" îi trimite pe cititori la "hoțul Caraion" (alături de Mihnea Gheorghiu), însă prin textul de prezenare "Negri literari" le strecoară în ureche otrava pusă în comerț de Liiceanu sub eticheta: "turnătorul Caraion". Le cercetăm pe rând:

1. "Hoțul Caraion"

Nimic nou sub soare : campania împotriva lui Ion Caraion organizată de Humanitas prin volumul **Această dragoste care ne leagă...**, susținută și de N. Manolescu și de Matei Călinescu, încuviințată și de Gheorghe Grigurcu și de Al. Cistelean - conținea și această acuzație de "hoț de poeme" - vezi în volum afirmațiile puse de iscălitoreasa-anchetatoare în gura lui A. Hamzea.

Tactică primitivă : ca și Securitatea, când (uneori) nu izbutea să te prefacă în spion american, îți strecura în dosar oarecare găinărie... Astfel : este verosimil ca Aleutina Crețu-Grigorescu, să fie co-traducătoarea sau adevărata traducătoare a unor piese de Tennessee Williams, a **Cărții junglei** de Kipling, a poezilor americani din **Antologia**... citată. Numai că practica a fost curentă și înainte de instaurarea comunismului - nu-și aduce nimeni de concernul lui Giurgea? În perioada stalinismului dejist a cunoscut o mare răspândire și a procurat o pâine (neagră, dar pâine) multor scriitori interziși. La vârsta sa I. Buduca ar fi trebuit să cunoască această cruntă realitate. Și Vinea și Frunzetti și Doinaș și Steinhart și Negoitescu și Balotă (și câți încă !) au tradus (ce au tradus) - dar au semnat alții. Și nu totdeauna cei ce-și puneau numele pe o muncă ce nu le aparținea erau necinstiți, profitori - "hoți", vorba lui I. Buduca, **hoțul-cinstit**, nu doar de traduceri... Asume scriitori ce aveau voie să publice, îi acopereau, îi protejau pe "dușmanii poporului" muritori de foame, prilejuindu-le un câștig. Că au fost unii semnatori de traduceri care au reținut pentru ei înșiși cea mai mare parte a plății - din păcate și asta este adevărat.

Câteva exemple din familie: din pricina ginerelui său care publicase în Occident cărți dușmănoase, socrul meu, traducător diplomat, nu a mai avut voie nici să facă traduceri. Însă pentru că Petru Manoliu, care încheiase contract și pentru **Iosif și frații săi** de Thomas Mann, luase banii apoi murise, lăsând un text nefolosibil (il tradusesse pe Thomas Mann după... traducerea franceză de la Gallimard!), inventivul Romul Munteanu (flancat de Brad, Ghișe, Dodu) a găsit soluția : Năvodaru era și bun traducător de germană și... interzis : dacă i se promite o sumă care să-i acopere dactilografiera, va fi silit să accepte. Și Năvodaru a acceptat: pe primul volum (din trei - Univers, 1977) apare ca traducător Petru Manoliu! Tot socrul meu a tradus și **Despre război** de Clausewitz (Editura militară, 1982) însă nu este menționat traducătorul decât în caseta... tehnică (Raymond Aron, văzînd volumul, a exclamat : «Clausewitz a scris direct în românește ?!»), iar studiul introductiv, notele, verificarea textului apar semnate de... general-maior dr. Corneliu Soare...;

Am tradus împreună cu Horia Florian Popescu **Is I Lay Dying** de Faulkner pentru Cartea românească. Când au venit șpalturile am constatat că dispăruse numele meu de co-traducător. Indispensabilul Gafița mi-a dat indispensabila explicație : **eu nu exist** ! Horia Florian Popescu a refuzat să semneze singur, astfel că volumul a apărut abia în iulie 1972, când eu mă aflam... în Germania, în drum spre Franța! De astă dată purtînd și numele meu...;

Am tradus (după varianta franceză) împreună cu Ana, soția mea volumul lui Yukio Mishima **Tumultul valurilor**, pentru Univers. Cale de trei "ședințe de lămurire" (în fapt: anchete de Securitate) inevitabilii paznici la poarta purității ideologiei comunismului Romul Munteanu, I. Brad, D. Ghișe, I. D. Bălan (ia te uită : toți ardeleni de-ai Buducăi !) au exercitat presiuni asupra mea, alternînd promisiunile cu amenințările, pentru a le da, lor, în scris, țadulă că-cum "n-am altă cale decât să renunț de bună voie" la a co-semna traducerea din Mishima. Atunci Romul Munteanu mă lămurea ca pe un țaran șovăielnic, folosind argumentul patentat de Gafița: cum și cât... nu exist eu - de unde concluzia-i, luminoasă: dacă nu exist, nu pot semna! Recunosc, rușinat: în cele din urmă, obosit, hărțuit (repet: cei patru mă atacau în haită cu întrebări încrucișate, în pur stil securist), am cedat, am dat în scris că "sînt silit să renunț de bunăvoie" la prezența numelui meu pe traducere. Dar, cum e în România : m-am consolată că nu cedasem chiar tot-tot: securiștii culturii - îi mai înșir o dată, pentru memorie : Romul Munteanu, Ion Brad, Dumitru Ghișe, I. Dodu Bălan - țineau ca traducerea să apară..., fie fără nici un nume («o să se creadă că tovarășii tipografi au uitat să culegă...» - propunea Dodu),

fie cu un pseudonim. Ce victorie am repurtat (în ciuda înfrângerii generale...)! : am obținut să semneze soția mea, cu numele de fată...

Așa a fost (și va mai fi) cu traducere. Cât despre “furtul intelectual” săvârșit de Caraion, cel care nu știa engleză, semnând poeme traduse de altcineva... Este întrebat Buduca cel atâteștiutor: Arghezi - de pildă - știa rusește? Atunci cum a apărut ca traducător al **Fabulelor** lui Krîlov - făcînd din producția unui oarecare imitator al lui La Fontaine un extraordinar poet - în românește, se înțelege...? Dar Mazilescu : stăpînea el atât de bine franceza, ca să-l traducă pe Michel Deguy? Ei bine : varianta românească (a lui Mazilescu) este mare poezie - spre deosebire de original : niște versuri, acolo...

Așa va fi procedat și Caraion : “a mai schimbat un cuvânt pe ici, pe colo...”, cum spune Aleutina Crețu-Grigorescu... - însă cu un cuvânt pe ici, cu un cuvânt pe colo un poet poate prefăce un oarecare text în poezie.

2. “Turnătorul Caraion”

Aici voia să-l aducă I. Buduca pe cititor. Scontînd pe inocența românului răsfoitor de ziare și mai ales pe facultatea lui de a uita fulgerător și ceea ce știa, plagiatorul emerit are obrăznicia să tune și să fulgere - în prezentarea intitulată “Negrii literari” - împotriva lui E. Barbu, a lui Ștefanache - dar uitîndu-l pe cel mai recent : pe Cînstitul Buduca ! Pe hoțul de texte Buduca...

Povestea cu “furtul intelectual” : o (disproporționată) introducere în ade-vărata problemă : a fost sau ba Ion Caraion “monstrul cu două capete”? (aici îl plagiază pe Matei Călinescu), cel care “turna la Securitate pe Monica Lovinescu și pe Virgil Ierunca”? iar dincoace Buduca îl omite pe Goma, căruia E. Barbu îi consacră, o pagină a *Săptămînii*, din “jurnalul lui Caraion”.

Fiindcă am ajuns la miezul problemei, cititorul să știe - dacă n-a aflat : Poetul Ion Caraion a făcut închisoare politică între 1950 și 1955, apoi între 1958 și 1964 - ultima oară a fost condamnat la moarte, pedeapsă comutată în închisoare pe viață. Poeme de-ale sale, alături de ale lui Crainic, Gyr, Măndinescu, Cahuleanu-Ciurunga, Ion Omescu au alimentat poezia de închisoare. Poetul Caraion a putut publica din nou - însă ca majoritatea foștilor deținuți : **abia după “decretul Ceaușescu” din iunie 1965.** (...) Ieșit din prima pușcărie, a scris și a trimis în Occident (lui Virgil Ierunca, la Paris), atât versuri-din-inchisoare, cât și un “memorial al închisorilor românești” - soția sa Valentina fiind condamnată la 15 ani pentru crimă de dactilografare...

În 1981 poetul a cerut azil politic în Elveția. Nu și-a ținut... condeiul, a scos volumul de pamflete **Insectele tovarășului Hitler**, a ținut conferințe, a scris articole în presa din exil. **Din acest motiv** în 1982 organul Securității *Săptămîna* lui Eugen Barbu, unde asudau din greu căprarii MAI : Ulieru, V.C. Tudor, Ileana Lucaci, Doru Popovici, Zalis, Dinu C. Giurescu, Ciachir (acesta detașat, după 89 la *Cuvîntul* - mucilagiu teologo-securist la care voi reveni de fiecare dată când voi avea ocazia) a publicat largi și lungi fragmente prezentate drept “Jurnalul lui Caraion”. În el au fost portretizați deloc flatant Monica Lovinescu Virgil Ierunca - și semnatarul acestor rînduri, pe o pagină, la 12 martie /82).

Procedeu ticălos al ticăloasei Securități : publicarea vicioasă, traficată, a unor scrieri confiscate-furate (și **nedestinate tiparului**) a provocat mare tulburare, mai cu seamă printre scriitorii prieteni și cunoscuți ai lui Caraion. El a dat câteva explicații prin Europa liberă, dar care nu au clarificat lucrurile.

A murit în 1986, la Lausanne.

Nu cunosc motivul reactivării “afacerii Caraion” chiar în 1997, prin lansarea volumului **Această dragoste care ne leagă - reconstituirea unui asasinat**, editat de Liiceanu, la Humanitas, în noua colecție “Procesul comunismului”. Mi s-a părut suspectă, pe de o parte arhitectura cărții - atenție : propu-nîndu-și **să reconstituie asasinatul** Ecaterinei Bălăcioiu, soție a lui E. Lovinescu și mamă a Monicăi Lovinescu, însă mutînd accentul responsabili-tăților de la Securitate (**călăul**) la... Ion Caraion, și el **victimă**. Pe de alta suspect mi s-a arătat tapajul lansării și dirijarea atenției spre doar un capitol (32 pagini, cu tot cu note, din totalul de 342 pagini - însă această zecime face cât un munte

de însinuări ticăloase, de afirmații mincinoase, de calomnii groase) : N. Manolescu în editorialul “«Jurnalul» poetului”, în noiembrie 1987 în *România literară* ; revista 22, prezentînd în decembrie 87 fragmente și anunțînd apropiata lansare a volumului ; emisiuni la TV - din care una a aceleiași Manolescu, interpretînd Aria Calomniei în duet cu iscălitoreasa ; intervenția lui Matei Călinescu (“Ion Caraion : un monstru”) ; în aceeași *România literară* Gheorghe Grigurcu, dintr-o solidaritate rău înțeleasă, înclinînd să creadă invențiile “anchetatoarei” potrivit cărora Ion Caraion ar fi scris ceea ce a publicat Securitatea lui Ciachir (asta este pentru urechile lui Buduca!) în scopul de a obține pașaport de plecare în Occident - în fine, variațiunea pe aceeași temă semnată : Al. Cistelean în *Vatra*...

Am intervenit prin o scrisoare deschisă adresată lui Gheorghe Grigurcu, apărută în *România literară*. Apoi prin încă una ce constituia răspuns la răspuns : N. Manolescu a refuzat să o publice, prin deja-clasicul editorial “Adio, domnule Goma !”

I. Buduca, după obiceiul-i cunoscut, fără să citească, fără să dea citate, “rezumă” în stilul E. Barbu-Manolescu-Dimisianu-Ștefănescu-Pruteanu etc. ceea ce-i convine lui - iată ce scrie în textul de prezentare din *Cuvîntul* :

“Cazul lui Ion Caraion, însă, începe să devină îngrijorător. Recent, Paul Goma îi lua apărarea în contra lui Gheorghe Grigurcu, dat fiind că acesta îndrăznise să ne reamintească episodul în care Caraion îi turna la Securitate pe Monica Lovinescu și Virgil Ierunca”.

Fiul spiritual al Ceachirului cu același nume a învățat de la maestrul său maniera barbo-săptămînistă de a “combate”. Taman așa făcea și Conu Jenică. Numai că pe vremea aceea atacații nu puteau să răspundă minciunilor, calomniilor sale - unde să fi publicat replica: în *Viața studentescă*?, în *Amfiteatru*? Acum, după ‘89, eu pot să-i dau peste nas mincinosului Buduca - pe puncte :

- dacă ar fi citit scrisoarea mea către Grigurcu, n-ar fi afirmat că intervenisem “în apărarea lui Caraion”, ci pentru a demonta, mai întîi vicioasa alcătuire a volumului comandat de Securitate (lui Pelin) și promovat de Liiceanu (prin înlocuirea Pelina Bis) ; în al doilea: reaua credință (ca și analfabetismul în materie) al lui Manolescu - cel care a afirmat negru pe alb în editorialul amintit: “explicația (autoarei volumului n. m. P.G.) e simplă, plauzibilă și înspăimîntătoare : ca să i se permită să emigreze, Ion Caraion n-a scris un jurnal care i-a fost confiscat după plecare: a lăsat cu bună știință un denunț”; în al treilea: neglijența lui Grigurcu de a citi fără a reflecta la ceea ce citește și fără a se informa pe lângă cunoscuții poetului ;

- dacă Buduca ar fi citit volumul **Această dragoste**... cum se citește : de la stînga spre dreapta (i-a mai explicat procedeul și Laszlo - se vede că degeaba), ar fi aflat un amănunt: oricât de sordide ar fi (și sunt !) detaliile despre Monica Lovinescu, despre Virgil Ierunca și despre mine - de ce m-a uitat?-acestea nu intră în categoria (!) turnătoriilor (“episodul în care Caraion îi turna la Securitate”). Este bine ca I. Buduca să afle măcar acum, când a ajuns la vîrsta de 47 ani și se presupune că a ieșit din adolescență : pentru ca un text (îi zicem așa) să fie unul **de denunț**, trebuie să conțină “dezvăluirea” unor stări, a unor fapte de pe urma cărora cel denunțat va avea de suferit din partea Securității (Organul lui Ciachir) ; deasemeni: pentru ca un text să fie **calomnios**, este necesar ca el să fie adus la cunoștința publicului din inițiativa ori cu asentimentul autorului, altfel ar fi calomnie și ceea ce spune Buduca, în târg, sub pecetea tainei, despre Teposu, despre Breban, despre Cistelean ;

- dacă a citit **Această dragoste**..., nu a aflat **cum anume** au fost turnați, calomniați Monica și Virgil. “**Anchetatoarea**”, ieșită din aceeași școală ca Buduca **nu a produs probe, nici citate**. A lăsat să i se scurgă pe bărbie, pe piept afirmații fanteziste, “rezumate” abuzive;

- într-o “interpelare” la scrisoarea mea adresată lui Grigurcu - în care argumentam exact ca mai sus : iscălitorea nu produce probe ale “turnătoriei” lui Caraion - semnătora volumului în chestie îmi răspundea cu toată insolența conștiinței că în spatele ei de “anchetatoare” se află Liiceanu, cu Humanitas, Adameșteanca și 22, Manolescu și moșia sa *România literară* (precum și doi directori est-ethici) își deconspira, în sfîrșit, “sursa de informație”: niște

penibile însăilări din *Expres Magazin* compuse de căprarul MAI Pelin !

Cum ar veni: coordonatorul Cărților albe, colaborator al lui I.C. Drăgan la antena securistă de la Milano - iată "izvorul" de la care s-a adăpat șefesa colecției "Procesul comunismului" de la Humanitas! I-am răspuns indirect că orduri de teapa lui Pelin nu sunt de crezut nici când îi/le vezi morți/moarte iar recent, într-o emisiune TV a Marianeî Sipoș, întrebat dacă a văzut cu ochii lui "documentele" publicate de E. Barbu în *Săptămîna*, Pelin a răspuns că da, le-a văzut : **erau semnate cu nume de cod** ! ; întrebat, în continuare, de unde știe că sub acel cod se afla...Caraion, Netăgăduibilul Izvor al Ministerului Adevărului a răspuns că a întâlnit în alte părți decriptările involuntare ale unor nume de cod - ceea ce l-a condus la ideea identificării lui Caraion !

Iată pe ce informații, pe ce izvor s-a rezemat Humanitas-ul licean pentru a clădi acest Labirint în care să fie plasat Monstrul Caraion, "turnătorul Monicăi Lovinescu și a lui Virgil Ierunca" - cum atât de frumos (și exact) se exprimă un ins de moralitatea lui Buduca !

De aici, din cartierul Belleville al Parisului se vede odgonul cu care e cusut capitolul **Stelian Diaconescu (Ion Caraion)** din volumul **Această dragoste...** S-a văzut Degetul Securității indicîndu-l re-pedepsitor pe Caraion ; auzit orchestrarea din umbră (din imediata mea vecinătate geografică). Probabil intervențiile mele nu au rămas fără ecou, iar de când a apărut în *Vatra* (nr. 10/98) textul Sandei Cordoș **Crizistii**, Humanitasioții au intrat în panică.

Bine-bine, dar chiar atât de în panică să se afle liicenii de toate sexele, de au făcut apel la serviciile ultimului dintre argați - unde mai pui : ucenic al limbricului teologo-securist pe nume Ciachir : Buduca: gaura albă a (in)conștiinței literare (îți dai seama ?! - românești) ?

*

Paris 4 februarie 1999

Despre un jurnal "apocrif" și despre Țepeneag

Vatra 11/98 a publicat la rubrica intitulată : **Copii legalizate**, un schimb de scrisori Țepeneag-Schlesak, din august-noiembrie 1971.

După un rău, dar de nedeazădăcinat obicei, fostul meu prieten scrie, în prezentare, următoarele :

"Relația mea cu Goma s-a schimbat radical.(...) **După schimbarea regimului în România ne-am agresat reciproc.** El nu-mi suporta **ironiile**, pe mine mă scandalizau **minciunile** pe care le lansa, iresponsabil (subl. mele) (...). Cum spune Schlesak, chiar și când te vorbește de bine, Goma scornește câte în lună și-n stele. Jurnalul său **apocrif** (subl. în text) e plin de injurii și născociri".

Doar în acest paragraf D. Țepeneag înșiră o sumă de flagrante inexactități și de somnoriități autentice - fiindcă :

1. nu "ne-am agresat reciproc"...- (ceea ce presupune o cvasi-simultanitate), ci la mare distanță în timp : el a început a mă ataca în aprilie 1990, eu am răspuns **și lui** abia în iulie 1991 (ceea ce dă 14 luni), în textul **Capra și Căprarul**, vizîndu-l pe Breban ;

2. nu "după schimbarea regimului în România", înainte : în vara lui 1989;

3. nu erau deloc "ironii" zisele lui - atunci când atrăgea atenția tinerilor din România să nu-l mai cultive pe Golem Goma (pedagogie pe care o aplică și la sfârșitul prezentării din *Vatra*); când - fără citate, fără a produce argumente - afirma că Goma este mincinos (dar mincinosul devine fulgerător citabil... atunci când îi atacă pe Monica Lovinescu, pe Liiceanu !) și nerecunoscător (lui, lui Țepeneag); când i se plîngea poetului canadian Marteau că Goma nu are alt gând, decât să-i...fure revista *Cahiers de l'Est* - în acel moment, aprilie '77- hoțul de reviste se afla în pușcărie, în România ;

4. nu erau defel minciuni zisele mele - anume : că Țepeneag refuzase să ceară azil politic, și nu "din principiu" - care principiu ?- ci pentru că așa îi ceruse-impusese familia, ca să nu se păteze dosarul (la Patriarhie, la MAN) și

să nu periclitaze călătoriile încolo, înapoi, vacanțele la mare în România a soției, a fiicei ;

5. Dacă lucrurile stau “așa cum spune Schlesak, chiar și când te vorbește de bine, Goma scornește...”, de ce nu reproduce scrisoarea, textul cu pricina - el, strămoșul încă ne-recunoscut al textilismului carpatodanubian, de ce rezumă fantezist-abuziv în maniera lui Breban, a lui Dimisianu, a lui Buduca, a lui Pruteanu, a lui Ștefănescu?

În legătură cu “minciunile” mele - deosebite de “ironiile” sale - o singură informație greșită am dat: am afirmat că preotul Alexandru Ionescu, socrul lui Țepeneag era membru al C.C. Fac convenita rectificare, cerându-mi scuze : socrul lui Țepeneag nu era membru al C.C., doar deputat în M.A.N. și vicar cu probleme speciale, externe (a activat în anii 70 pe linie spirituală în echipa trimisă de Patriarhia de la București cu scopul de a pune mâna pe Biserica Ortodoxă română de la Paris și de a o preface într-o anexă a ambasadei RSR - să zicem : în Centru foarte cultural).

Acum, o nedumerire : știam că Țepeneag e oniric, dar nici într-atât, încât să nu stăpânească limba în care se exprimă - să se fi molipsit de la Breban ? Altfel de ce ar califica un jurnal de **apocrif** ? Ce înțelege el prin “Jurnalul său (al meu, nota mea) **apocrif**” (sublinierea îi aparține) :

- că Jurnalul **meu** (din care au apărut până acum cinci volume, în curând va fi tipărit al șaselea) este... apocrif=*necanonic*, prin urmare ne-recunoscut de... Biserică? Ce condiții ar fi trebuit să respecte, pentru a deveni un jurnal cinstit-canonic - așa, cam ca al lui Țepeneag... ? ;

- că Jurnal **meu**... nu este al meu, scris fiind de altcineva ? De cine : de nevastă-mea ?, de fiu-meu ? - în acest caz, rămâne în familie, și ei poartă numele Goma ; sau poate să mi-l fi scris “forțe obscure” - cele pe care le vede Țepeneag îndărătul meu, Golem de serviciu care nu se gândește ziua-noaptea decât cum să-l dea afară din literatură și din istorie pe Dumitru Țepeneag?; să mi-l fi “alcătuit” jurnalul - de el fiind vorba - jidovimean-internațională, ca și restul cărților (deci **Ostinato** !), după spusele-scrisele Securității sub pseudonimele I.C. Drăgan, V.C. Tudor?; să-l fi furat (precum revista), cuiva, adevăratului autor - dar cui : lui Țepeneag ?;

- că Jurnalul **meu** (acum mă adresez unui scriitor care și el a comis delict de această specie) este... *neautentic* ?

Ce poate fi “inautentic” la un jurnal ? Din moment ce este expresia unei singure persoane: autorul ? Au poate “nu am redat (în Jurnal) realitatea noastră, așa cum este ea” ? Dar **cum** este realitatea **noastră**, Dumitru Țepeneag?

Din momentul în care - primăvara anului 1978 - te-ai despărțit de prietenii tăi fiindcă aceștia nu acceptaseră să facă demonstrații de stradă, ca tu să obții pașaport de apatrid, pentru a beneficia, la Berlin, de bursa Humboldt ; din momentul în care m-ai acuzat pe mine, prieten al tău, abia ieșit din închisorile succesive, că am cerut azil politic în Franța, fără a-ți cere permisiunea (de ce: nu ești Breton al României, eu nu-ți sânt subaltern într-un onirism; apoi îți cunoșteam teoria **păstrării cetățeniei române cu orice preț**), ce să mai spun de primăvara lui 1989, când adunam semnături pe un text de susținere a scriitorilor din România, aflați în mare dificultate (semnat până și de ultrapru-dentul Ilie Constantin; până și de foarte privitoare-în-jur Ioana Andreescu), iar tu, Țepeneag ai refuzat, motivînd că nu mai ești scriitor român, că nu mai scrii românește, că nu mai vrei să ai de a face cu Românii pentru care ai dat des-tul...- de atunci, băiete, n-am mai evoluat în aceeași realitate.

Dar să admitem că Țepeneag are dreptate : că ceea ce scriu - nu doar în Jurnal - este inautentic, neadevărat, mincinos. În care caz, să dea exemple : “Iată, în însemnarea cutare de la data cutare, de la pagina cutare, Goma a afirmat că - de pildă - în iunie-iulie 1989 am vrut să alcătuiască, la Paris, o Uniune a Scriitorilor secreți, dimpreună cu Breban, cu Damian Necula, cu securistul Brie, drept care i-am dat ordin lui Nedelcovici să nu-i anunțe pe Monica Lovinescu, pe Virgil Ierunca, pe Raicu, pe Goma (elemente ostile regimului de la București) - or adevărul-adevărat este...” ; - ajuns aici, să explice **adevărul-adevărat** al aceluia episod, altfel riscă să fie comparat cu incomparabilul Măgureanu, cel care a deschis gura ca să cuvânteze astfel :

«Eu n-am distrus dosare - dimpotrivă !»

După propria-i - modestă, foc - opinie, el lupta cu floreta (=“ironiile”); eu cu ciomagul (=“minciunile”) !

În fine, riscînd să devin agasant : Țepeneag nu a citit ce am scris după 1977 (să facă bine să-și aducă aminte cum mă acuzase, în scris, în februarie 1990, de... plagiat, doar după lectura unei coperte: îl “copiasem” pe Țepeneag, intitulîndu-mi o carte : **Arta refugii** - după a sa... **Zadarnică-i arta fugii** - când amîndoi îl plagiasem pe Bach!). Prin urmare, nu are cunoștință că am scris în multe rînduri - și nu doar în scrisori lui adresate - cât și cum îi datorez, pentru **Ostinato** - lui M.R. Paraschivescu, lui Schlesak, lui Ivăn-ceanu, Anemonei Latzina, lui Țepeneag, Mariei-Thérèse Kerschbaumer, Monicăi Lovinescu, lui Ierunca (ordinea fiind cronologică)...

Care-i oful său ? Că nu încep, că nu sfîrșesc un text, fie și o scrisoare privată, fără a-i mulțumi din inimă, lui, Țepeneagului Suprem? Nu-și dă seama că aceste pretenții, cu timpul, au devenit nu doar ridicole, ci îngrijorătoare : așa a ajuns Țepeneag ? ; din **asta** trăiește el ?

Iată, eu trăiesc, fără a suferi (și fără a mă gândi tot timpul, tot timpul) că, de pildă Nedelcovici nu-și arată cel puțin trimestrial recunoștința față de mine pentru că **i s-a** publicat o carte la Albin Michel și că **a fost** cooptat în PEN Club (unde **au fost** primiți și Tudoran și Dinescu și Deșliu) ; că C. Dumitrescu nu-mi mulțumește toată ziua-bună ziua pentru că **i s-a** publicat la Seuil, **Cetatea totală**, cu o prefață de mine ; că **fuseseră** recomandați la Albin Michel, la Julliard, atât Papilian și Rodica Iulian - cât și Breban, Buzura, Bănulescu (la Gallimard, la Seuil). Ei, da : am făcut ceea ce făcuse și el, în modul cel mai firesc - a uitat ? Înseamnă că a îmbătrânit urât.

Sau poate vrea să figureze în istoria literaturii române (cea din care-l tot dădeam afară noi, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca și cu mine...), nu doar ca **autor** al propriilor cărți - ci și ca **autor-moral**... al cărților altora ?

De pildă al romanului **Ostinato** ? Dar de curînd a afirmat, negru pe alb, că **Ostinato** este o carte foarte proastă și că îi pare rău că spusesese contrariul în urmă cu trei decenii !

A, da : și Monica Lovinescu a afirmat în februarie 1997 (și tot în legătură cu **Jurnalul**) că îi pare rău - că m-a cunoscut...

Și ce-ar fi dac-ar pune ei, criticii mei, mîna să scrie “adevăratul (canonicul, neapocriful) jurnal al lui Goma” ?

*

1 martie 1999

16 ÎNTREBĂRI, 16 RĂSPUNSURI

Liviu Ioan Stoiciu : Domnule Paul Goma, am participat pe 26 februarie la prima ședință (trimestrială) a Consiliului de conducere al Uniunii Scriitorilor pe acest an, 1999. Consiliu ajuns la jumătate de mandat. Am pus problema “apartenenței” Dvs. la Uniunea Scriitorilor din România, căreia credeți că nu-i mai sunteți membru. Toți cei prezenți au confirmat că la Revoluție ați fost reprimiți automat în rîndurile membrilor Uniunii Scriitorilor. Cu bunăvoința Dvs., sunteți, deci, membru cu drepturi depline în Uniunea Scriitorilor - nu sunteți un “exclus”, Doamne ferește. Am profitat de prezența unor redactori șefi de reviste literare și i-am rugat să vă pună o întrebare, să putem încheia un dialog “la nivel înalt” (vorba vine). Întrebărilor lor adăugîndu-le întrebările altor redactori-șefi, după cum veți vedea mai jos - o încercare de a ne acorda reciproc atenție, pentru o clipă.

Paul Goma : Mulțumind tuturor pentru prilejul oferit, voi încerca să spun (nu să răspund) ce cred în legătură cu fiecare din temele, nedumeririle, nemulțumirile exprimate de colegii din țară.

Îmi voi lua îngăduința de a nu respecta ordinea ierarhică - deci pe șefi îi voi lăsa la urmă ; tot acolo și pe prieteni (ambii epistolari). Pentru că o oarecare suită în idei trebuie păstrată, voi începe cu “numărul 14”, voi urca spre “1”, apoi voi reveni la prieteni.

*

14) *Lucian Vasiliu, (redactor-șef Dacia literară, director al Muzeului Literaturii Române din Iași): “Pe când, domnule Paul Goma, un drum la Iași? Eventual la Casa Junimii... Eventual la Chișinău ! De ce nu, și la Cernăuți ?”*

Îmi face plăcere să răspund Domnului Lucian Vasiliu, pentru că Asociația Scriitorilor de la Iași - prin Mihai Ursachi și Liviu Antonesei - mi-a trimis anul trecut o prea-amabilă invitație, lăsând la latitudinea mea momentul vizitei. Am fost adânc mișcat. Am simțit că gestul a fost făcut cu sinceritate, colegialitate, prietenie. Am mulțumit după cum se cuvine.

Mai exista un motiv de satisfacție : invitația era formulată și trimisă în cel mai firesc mod, adresată invitatului cu intenția de chiar a o onora - și nu pregătită prin tatonări de teren (la telefon), în genul :

«Alo, Goma ? Ce-ai zice, dacă ți-am trimite o invitație - ai primi-o? Cum te știm ciufut, ai fi în stare să refuzi - nu protesta, că te cunoaștem! Sau vii și ne-acuzi, ne culpabilizezi, ne înjuri că n-am făcut aia, aia, aia... Ce zici: îți trimit invitația, ori ba ? Tu hotărăști dacă să ți-o expediem...»

Aceasta este cea “directă” - pentru că mai există una - care sună:

«Alo, Goma? X (ministrul Culturii Pleșu, ministrul Academiei, Ministrul Scriitorilor, cestăalt ministru, al lui Barbă' : Caramitru) ar vrea să te invite încoace - am sub ochi invitația gata semnată - dar ține să știe dacă accepți - ca să nu cheltuim timbre degeaba...».

Ieșenilor le-am mulțumit, promițând că, dacă totul merge bine, voi reveni în țara și a mea (ba, ca să las modestia la o parte: mai a mea decât a celor care au jefuit-o, au chinuit-o, au batjocorit-o iar acum s-au înfășat în tricolor, ca să nu li se vază epoletii albaștri), al treilea popas va fi la Iași. Mă voi opri întâi la Cluj, pentru Laszlo Alexandru, pentru Radu Mareș ; la Târgu Mureș pentru Cistelecan, Podoabă, Moraru, Vlad, Pantea, Nicoleta Sălcudeanu, Boldea...

Cunoscând oarecum natura umană, îl asigur pe Dl. Lucian Vasiliu că nu voi pretinde să fiu așteptat la gară, autogară, scară, cu fanfară. Riscând să-i ofensez pe cei ce mă poftiseră (cărora le voi mulțumi din primul moment), voi sta la hotel, unde voi închiria o sală care să cuprindă eventualele 12-15 persoane invitate de mine. Pentru că nu voi datora nimic nimănui, nu voi fi mirat peste poate dacă invitatul X nu va accepta să stea alături de Y, iar Z va refuza să respire același aer ca A, B, C... Și nu voi încerca o inutilă împăcare între oameni - și fără mijlocirea mea se vor pupa, a doua zi, cu multă vigoare, cu multă ardoare - în Piața Independenței.

Așadar, pe curând, la Iași, Domnule Lucian Vasiliu ! Oricum, la Orhei, la Mana, la Ciocâlneni, la Chișelnița (la Chișinău, la Cetatea Albă a lui Alexandru Lungu, la Soroca lui Grigurcu), am să merg singur : n-am să mă rătăcesc, cunosc drumul de 55 ani de când îl fac, mereu, mereu, cu ochii dezînchiși.

*

13) *Ion Mircea, redactor-șef Transilvania - Sibiu) : “Când veniți la Sibiu ? E o întrebare omenească...”*

Jumătate din răspunsul meu se află în paragraful anterior : nu am inclus Sibiul în itinerarul posibilei întoarceri. Cealaltă jumătate - iat-o:

În 1992 am primit cu emoție și bucurie invitația lui Ion Mircea, a lui Mircea Ivănescu și a Mariei-Cornelia Oros de a colabora la *Transilvania*. Am angajat dialog cu D-na Oros, am legat prietenie (epistolară) cu Ioan I. Ică...

Transilvania 1-2 și 3-4 din 1992 a publicat primele trei (din 11) părți ale dialogului... Și nu a mai continuat ; și nu am aflat motivul. O scrisoare confuză, jenată a D-nei Oros m-a anunțat (asta am înțeles-o) că revista nu mai publică restul - punct. A trebuit să deduc motivul :

Îl atacasem pe Plămădeală ! Dar unde mă trezeam eu, ce pretenții aveam: să apar alături de pioși/religioși ca Sorin Dumitrescu, Virgil Cîndea, Stăniloae, Galeriu ? Cu blasfemii la adresa Bisericii Ortodoxe Române ? Vai,

o cunoscusem foarte bine între 1946-1948, când mitropolit era Bălan, iar Plămădeală teolog, coleg de cămin-internat cu mine (eu fiind abia în clasa a doua a Școlii Normale Andrei Șaguna) - dar de-atunci multă apă cursese pe Cibin, chiar și popii Sibiului fuseseră la Rivoluție (cea din 1989, firește) !

Acea întrerupere a colaborării (nu spun : “rupere de contract” - fiindcă nu exista așa ceva) mi-a căzut foarte-foarte rău. Pentru mine, atunci, în 1992, *Transilvania* nu era o oarecare publicație - ci ***o fereastră a Sibiului meu***. Or Sibiul (cel de după Blaga, agonicul Sibiu, cutreierat de ruși, dar apărat de partizanii “văzuți” cu auzul și cu sufletul, de pe Bulevard, de unde munții se vedeau ca la Zürich - “dar mai înalți”, cum spusese Marele Mut - atunci amuțit, la Cluj) era mai al meu decât al lui Ion Mircea ; și decât al lui Mircea Ivănescu : în orice caz, decât al lui Plămădeală.

Sibiul meu cel de după 1989, Domnule Ion Mircea, vorba filmului, n-a durat decât o vară : din 1993 mi s-a închis fereastra lui. Ca să aflați ce semnificație avusese pentru mine ***locul*** acela (unde, cu o seninătate demnă de o altă cauză, mă întrebați când am de gând să-l revăd) re-citiți, rogu-vă, în revista Dvs., 3-4/ 92, la pagina 152, capitolul al treilea, ultimul publicat, intitulat : “Sibiul, Sibiul...”

Iată de ce Bacovia nu mai voia să se întoarcă acasă, iată de ce eu, mai modest, nu mă mai întorc în Sibiu : prin Dvs., m-a respins. Eu îl iubesc, în continuare, l-am scris în ***Arta refugii***, în ***Astra***, în ***Sabina***, în ***Roman intim***...Este și asta o consolare.

Să fie oare și răspunsul meu “omenesc”, precum întrebarea Dvs., Domnule Ion Mircea?

*

12) *Cassian Maria Spiridon (redactor-șef Convorbiri literare - Iași): Cum ați privit tendința presei literare de a comenta Jurnalul lui Mihai Sebastian în contrapondere cu cel pe care l-ați publicat la Editura Nemira?*

Tendința-tentația de a le include pe amândouă în aceeași categorie (nu spun : gen) mi s-a părut perfect normală. Chiar dacă le despărțea atât momentul scrierii, cât și atitudinea autorului față de însemnările sale. Sebastian, dispărut în urmă cu jumătate de secol într-un accident, nu a fost în măsură să hotărască momentul publicării jurnalului - moștenitorii i-au aplicat “regula nescrisă”, a scurgerii... atâtor ani ; eu, după cum se vede, încă-viu, am hotărât singur-singurel, ca un băiat mare ce eram (de pe când eram mititel...) *de a publica, din corespondență, numai scrisorile mele, acelea fiind produse de mine, acelea fiind proprietatea mea juridică și morală* - nu cele primite ; de-așemenea hotărîrea *de a-mi publica jurnalul contemporan* - de altfel, nu sânt original : tot jurnal contemporan au publicat și Liiceanu și Țepeneag și Zăciu și Ciocărlie și Liviu Ioan Stoiciu și Gogea - (chiar și Ierunca, la distanță de numai 10 ani, vezi *Ethos* nr. 2). A protestat cineva dintre eunucii proțâpiți în poarta haremului literaturii române cotidiene împotriva “nerespectării termenului de...(10, 15, 20, 30 50, 100) ani”? Dar pentru “brutalitatea unor atacuri la persoană”?

Însă când au apărut primele volume ale ***Jurnal-ului meu***... Ce cotcodăceli, ce gâgăieli ale capitolelor, ce răgete leonine dinspre regii împăiați ai *României literare*, *Cuvîntului*, 22-ului, *Dilemei* noastre cele istețe (ai fi zis : un Pleșu la feminin și în alb-negru) !; ce indignări, ce protestări, ce înfierări! Zgâriații în treacăt (ca argatul lui Liiceanu, D.C. Mihăilescu) sau ignorați precum recenzentul profesionist ce nu citește cărțile recenzate (ai zice: curat Edgar Reichmann, “marele jurnalist de la *Le Monde*”!- e vorba de A. Ștefănescu) aceștia s-au arătat extrem de altruști: au pornit la apărarea onoarei lui Liiceanu, a lui Nichita Stănescu, a Getei Dimisianu - cu perfectă îndreptățire; excitați, asmuțiți însă de Liiceanu, de Adameșteanu, masele-largi de literatorii m-au atacat ca orbeții, în perfectă necunoștință de cauză, pentru “neadevărurile”, “calomniile”, “abjecțiile” la adresa Monicăi Lovinescu. În aceeași capcană a căzut însăși apărata: fără a fi citit ***Jurnal-ul***, a mers pe mâna informatorilor de la București și pe loc a dictat prin telefon, la 22, fai-

mosul firman de mazilire (trepădușii au văzut în el orația funeabră): “Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma”. Un alt autor de “jurnal cotidian”, inițialistul Zăciu (numește personajele cu inițiale, ca să nu care cumva să afle Savakull; le zice “fugari” tuturor exilaților - cu excepția soției sale și a fiului, aceștia doar “aflați în RFG”) m-a atacat violent într-o emisiune TV condusă de Manolescu, acuzându-mă de “sminteală” (căci noi avem și lecturi biblice...). Motivul? Îndrăznisem să-i scap două vorbe - dar vorbe!- emblematiciei și binemeritatei, de scriitoricimea curat-română, Geta Dimisianu: o cunosc de pe când era Naidin și în timpul Revoluției Maghiare din ‘56 îi dădea în gât pe Gloria Barna, pe Stela Pogorilovschi, pe Aurel Covaci și mai ales pe Labiș (n-am aflat dacă turna în-tandem sau la-concurență cu altă creatură de coșmar: Titus Popovici...). Dar așa cum în capul lui (Zăciu) “fugari” erau numai cei din afara familiei sale, de “sminteală” dau dovadă numai alți diariști, el prefăcându-se că a uitat : însuși scrisese despre anume femei (drept: inițializate...) detalii cu totul intime, din care nu se găsesc nici măcar la “smintitul” de mine...

Apropierea de Sebastian m-a onorat (dealtfel am și scris un text). M-a nedumerit-întristat în schimb punerea pe două coloane cu intenție de minimizare a **Jurnal**-ului meu, din motive curat-năuce - de genul :

Iată, Sebastian a așteptat (sic) 50 ani, până să-și publice opiniile despre contemporanii săi - Goma ba...

Ce poți răspunde acestor “observații” ? Că observatorul e un bou. Dintre cei încondeiați de Sebastian, în momentul publicării **Jurnal**-ului său, nici unul nu se mai afla în viață. Dar dacă autorul n-ar fi fost zdrobit de acel camion, iar România ar fi cunoscut o situație cât de cât normală ?; dacă ar mai fi trăit Cioran, Eliade, Marietta Sadova, Natașa Alexandra, Lenny Caler, Camil Petrescu, Vulcănescu, Sică Alexandrescu...?

În reacția panicată, dezordonată a “colegilor de breaslă” (l-am citat pe eternul adjunct Dimisianu) la **Jurnal**-ul meu a intrat mult mai puțină morală-generală (“reguli nescrise”, propovăduia Zăciu - pentru uzul altora), cât spaimă-personală : scriitorul român fiind obișnuit, în comunism, să facă tot felul de măgării, de porcării - chiar turnătorii - însă... “printr-o regulă nescrisă”, acelea rămâneau între ei, breslașii, fiindcă “rufele murdare se spală în familie”... Ei bine, eu am arătat în piața-mare izmenele înmierdarisite ale directorilor de conștiință, ale geniilor carpato-dâmboviteline. Firește, am comis o crimă... Ce bine le merge celor care au făcut rău, însă victimele lor, de frică, din respect pentru legea tăcerii, nu scot un icnet (eventual pun în jurnal, dar lasă cu limbă de moarte să fie publicat, așa, cam peste 100 ani).

I-ar fi mers bine lui Breban, de pildă, dacă eu n-aș fi spus că, în 1976, în tandem cu Ivăsiuc, apoi în 1977 singur, umblase și în Suedia, la editorul nostru Coeckelberghs și la Europa liberă - ca să pledeze **nepublicarea** lui Goma ; i-ar fi convenit lui Țoiu și lui Bălăiță, trimiși de Hobană și de Iancu la același Coeckelberghs, cu aceeași misie : **nepublicarea** lui Goma - ca Goma să nu-i “toarne” pe turnătorii... Iar ca să vin în contemporaneitate... : ce i-ar fi convenit lui Liiceanu (și Monicăi Lovinescu și lui Virgil Ierunca și Gabrielei Adameșteanu) ca eu să nu pun pe hârtie **imensa măgărie anticulturală** a editorului, aceea de a fi trimis la topit volumul de mărturii **Culoarea curcubeului** - fără a o fi distribuit ; i-ar fi convenit lui Sorescu să nu spun adevărul: plumburile cărții solicitată de el, **Gardă inversă** fuseseră topite, ca gaj dat lui Iliescu înainte de a fi numit ministru al Culturii... Ce i-ar fi convenit lui Manolescu să nu scriu negru pe alb că el, Blandiana, Doinaș, Bănuțescu și alți bravi, au participat activ la ședința din 13 aprilie 1977 a Consiliului în care s-a hotărât excluderea mea din Uniunea Scriitorilor - exclusul aflându-se atunci închis la Rahova, în ghearele generalului Pleșiță, șeful Securității... Și, ca să închei : i-ar fi convenit lui Dinescu (mai adevărat : consilierilor săi: Doinaș, Blandiana, Manolescu, Hăulică, Zăciu) să nu scriu adevărul - acesta: **după decembrie 89, Uniunea Scriitorilor nu i-a reprimat, nominal pe scriitorii exilați** - și ce i-ar conveni lui Ulici să nu se știe chiar pe toate drumurile că el a perpetuat exact aceeași “politică”, pretinzând, la-oral că “au fost toți reprimiți” - dar acei “toți” nu au fost reprimiți - din moment ce nu li s-a transmis o

înștiințare - nominală - semnată de Laurențiu Ulici - nu de alta, dar și excluderea nominală fusese.

*

11) *Iustin Panța (redactor-șef Euphorion - Sibiu) : “Care este binele suprem / răul suprem ?”*

Nu știu care este “binele suprem”, care este “răul suprem”.

Știu însă cine-ce este Răul Absolut (am scris un text cu acest titlu): Securitatea. Securitatea, nu doar aparatul, organul, mașina de strivit oameni - ci Securitatea ca mod de a gândi, de a simți, de a (mai ales) reacționa a românilor, perpetue victime.

În romanul **Patimile după Pitești** avansasem o... teorie : comuniștii nu obținuseră omul nou între 1949-1952, când puseseră la cale Reeducarea. Rezultatul a venit după câteva decenii - nu prin tortură și prin întretortură ci, pe fondul lipsurilor materiale, al indifferenței Occidentului, omul a cedat, a fost “mutat”. Această blestemată “analiză” a mea a fost confirmată din plin, după noiembrie 1996, când oamenii l-au votat pe Constantinescu, crezându-l de-al nostru. Or el era de totdeauna de-al **Ior**.

Dacă Răul Absolut este - și va rămâne - Securitatea din fiecare dintre noi, atunci Disperarea Absolută începe atunci când constăți că prietenul tău, colegul tău, fratele tău este, în fapt, al **Ior**, chiar dacă nu a fost “persoană de sprijin” cu conducută, ci mereu victimă. Priviți la faptele lui Diaconescu, Tepelea, Galbeni, Quintus (bine că a murit Coposu înainte de alegeri, cine știe ce alte surprize am fi avut) : pagubele materiale dar mai ales spirituale pricinuite de acești “anti-comuniști” sunt mai teribile, mai de neșters decât cele provocate de tovarăși cu studii la Moscova, la Toulouse, la Băneasa : Iliescu, Roman, Caraman, Măgureanu...

«Cine ți-a scos ochiul ?»

«Frate-meu».

«De asta ți l-a scos atât de temeinic».

Acesta să fie “răul suprem” de care pomenești ?

*

10) *Constantin Novac (redactor-șef Tomis - Constanța): “Cât de «confortabilă» este pentru Paul Goma ipostaza aceasta a scriitorului care nu scapă nici un prilej de a emite opinii vitriolante despre ceilalți scriitori din România ?”*

Dacă aș fi urmărit “confortul”, acum aș fi om la casa mea, scriitor publicat, premiat, gata-pensionat, deputat liber schimbist ori senator alternativist ; aș fi fost și eu ca domniile voastre înalt-prețuit de cititorii adunați cu miliția la “întâlnirile cu scriitorii îndrăgiți” și, încununare a atitudinii mele “confortabile” față de mai-marii județului, aș fi ajuns chiar redactor șef al revistei *Tomis*.

Altfel am înțeles eu noțiunea și realitatea : **scriitor**. Bun, așa și-așa, rău - sânt scriitor, nu autor de cărți.

*

9) *Vasile Dan (redactor-șef Arca - Arad) : “Paul Goma mai crede în prietenii literare, în solidaritate scriitoricească ? Care sunt prietenii lui?”*

Desigur, cred în prietenie (literară sau ba). Am avut prieteni, am pierdut o mare parte dintre ei (din vina numai a mea : nu am fost... confortabil cu schimbările lor de culoare, de opinie, de direcție), am câștigat alții. E trist când îți pierzi prietenii - dar asta e viața scriitorului : scrie singur, izbuteste (sau ratează) singur - moare singur. Una din erorile scriitorului român sub comunism : a uitat că scrisul este o activitate solitară, strict individuală și așteaptă de la “colegii de breaslă”, de la cititori, ajutor ; este feroce egoist în chestiuni de “confort” : casă, slujbă, pașaport, premii, însă disciplinat colecti-

vist când i se dă cuvânt de ordine : trebuie executat rebelul cutare, este necesar să fie pedepsit "inconfortabilul cutare", exclus-expulzat-excomunicat cutare, ars pe rug cutare "eretic". Pe mai departe breslașul român nu are noțiunea solidarității (după cum românul în general nu realizează timpul), el stăpânește subtila artă a gregarității : crede că raliindu-se acelei minorități autoprozentată ca majoritate - în ședințe, adunări, reuniuni - comite un nemai-pomenit act de... solidaritate ! Inginerii sufletnici nu au ajuns încă până la pagina unde se explică - se fac și desene : a te da cu puterea nu e solidaritate, ci obediență (de veacuri). Te solidarizezi cu idei, cu indivizi - oricum, cu "o mică... minoritate".

De pildă în 1977, scriitorul român cel genial (și veșnic, dacă ținem seama de recenta-i extracție rurală), nu s-a solidarizat cu ideile drepturilor omului (și ale cetățeanului - chiar și ale scriitorului) - idei care întâmplător erau reactivate de un "ins lipsit de talent" - ca mine. De acord : eu nu am talent - dar Negoțescu ce nu avea ? Ce-i lipsea ? A, da, lui îi prisosea ceva - pe lângă talent, cultură, onestitate : avea alt păcat de moarte : era homosexual... Dar Ion Vianu ce cusur (capital) avea ? A-ha : el era evreu...

Concluzie : Scriitorul român, căci el este foarte talentat **și**, căci el nu este nici homosexual, nici evreu, nici - ce-o fi, pe-contră... El este... Breban, Manolescu, Doinaș, Sorescu, Blandiana, Adameșteanu, Pleșu, Liiceanu - să nu-l uit pe Ulici, binișor major în acel moment (34 primăveri). Scriitorul român, de la Traianșidecebal, nu are nevoie de principii, nici de coloană vertebrală ; nu are cunoștință de o poziție verticală - căci el se află în stare de levitație... artistică, deci până în 22 decembrie 1989 fix a practicat de sârg nobila meserie de **activist de partid pe tărâm literar**. Căci.

Nu mai cred în solidaritate scriitoricească pe plaiurile carpatnice. Ea s-a manifestat (sic) doar atunci când Geta Dimisianu a fost dată afară de la Cartea românească și trimisă la Ion Creangă - Doamne, dar ce Rivoluție, dar ce Rebeliune, ce zvârcolire a demnității mototolite, ce petiții, ce liste de semnături (a semnat până și Zăciu !) ; s-a mai manifestat, în primăvara lui 1989, când Mircea Dinescu a fost dat afară de la *România literară* - ce dârji s-au arătat atunci Doinaș, Paleologu, Păler, Șora, Hăulică, Pleșu - chiar și Bogza, o vreme... până când și-a adus aminte că el este de profesie un laș, un vânzător de aproape, un preot mincinos (cam ca Plămădeală și Anania în același paner) - dar Doamne ferește să se solidarizeze ei cu Dicționarul lui Zăciu ! ; cum să se solidarizeze niște genii artistice cu **adevărul textelor** lui Dinescu (mai înainte, cu ale lui Tudoran și mai înainte, cu ale mele) ?! (...)

*

8) *Mircea A. Diaconu (redactor-șef Bucovina literară - Suceava):*
"Credeți că există un spirit basarabean care s-ar manifesta diferit azi decât în perioada interbelică ? Ținând cont că tendința naturală este aceea de sincronizare cu ceea ce se întâmplă în spațiul românesc."

Nu știu ce să răspund : sânt un basarabean "exterior", și nu doar din Basarabia, ci... exteriorizat și **din** România, iar grație Monicăi Lovinescu și a lui Barbăneagră, expulzat **și din exil**... Îmi imaginasem: fiindcă și eu mă născusem pe-acolo (nu doar mari-basarabeni ca Plămădeală, Păunescu, A.D. Munteanu, Emil Constantinescu), pentru că scrisesem cărți despre **țeara** mea (în sensul original, de pământ...), are să-mi fie lesne să leg prietenie cu contemporanii consângeni ai mei dintre Prut și Nistru. Vreo câțiva ani a mers: Andrei Vartic mi-a reeditat (pentru uzul Basarabiei și al Bucovinei, fără drepturi de autor) **Din calidor și Arta refugii**, am publicat un fragment de proză în *Basarabia*, Gheorghe Ierizan mi-a scos, la Cartier, **Altina**...

...Și a intervenit - pe fondul sărăciei - pacostea Buzura. Cine-i Buzura? Cine nu-l știe - de la televizor : marele romancier (în plus maramureșean, ca Pintea Haiducu ! - și ca Ivăsiucu'...), potrivitorul scaunului pre dindărpt, lui Iliescu ; urmașul (de drept albastru în tronul culturii române pentru export) teologului securist Virgil Cîndea. Buzura manipulează după interesele de agent de influență dinainte de 89 fondurile Securității destinate propagandei peste hotare. Bineînțeles că basarabenii și bucovinenii ținută **în afara hotare-**

Ior României de succesivii tovarăși de la București - Iliescu, Constantinescu - se bucură atunci când Fundația Cândia MAI susține financiar editarea de cărți, de periodice în limba română (după ce Pleșu, Constantinescu, Zoe Petre și alți bravi români, cedaseră pământuri cu tot cu oamenii aceia, vorbitori de românească). Nu eu voi contesta utilitatea ajutoarelor culturale pentru cedații Ucrainei. Însă când băieții de la Chișinău și cei de la Cernăuți sunt sfătuiți (în maniera ce a făcut școală : cea a lui Liiceanu : în șoaptă, la bucătărie, la closet, cu gura strâmbată de conspirativitate), de a nu-i mai "cultiva" pe Grigurcu și pe Goma, iar un băiat, altfel dezghețat, ca Vitalie Ciobanu scrie negru pe alb că, dacă nu mă mai solicită *Basarabia* iar *Contrafort* nici n-a auzit de mine, asta datorită numai și numai faptului că literatorilor de acolo nu le place literatura mea - scurt ! Nu am intenția de a protesta - ce să spun : că sunt basarabean ? Ei și ? Ciobanu are să-mi explice că, basarabean-basarabean, dar brânza-i pe ban', iar banii sunt ai Domnului Buzura ! La care eu ce să-i răspund : că banii nu sunt ai Tovarășului Buzura, ci ai românilor, furați de Securitate, dosiți de ministrul Pleșu (când apăra el "bugetul pentru cultură : 0,33%", din ei confecționând *Glasul Patriei bis*, subintitulat *Dilema*)? Și ce are să (vrea să) înțeleagă "interlocutorul" meu din ceea ce explic eu? Una i s-a spus, una spune mai departe : că Domnul Buzura dă banii, deci "dușmanii" Domnului Buzura nu publică în paginile periodicelor plătite de Domnul Buzura - ce-i atât de greu de priceput?

Ei, da. Mândrul Maramu': ni l-a dat, nu doar pe Dragoș, ci și pe Gusti, șogorol securiștilor și nepotul de suflet al lui Gogu Rădulescu,

Bieții basarabeți (cum **ne** zice Luca Pițu) : aleargă, se grăbesc să realizeze o sincronizare cu scrisul din restul României, în timp ce aceia nu stau pe loc : se dau de ceasul morții să fie musai sincroni cu Occidentul...

Dacă basarabenii (și bucovinenii) fac o tristă, dar imperativ necesară treabă de recuperare a timpului furat de ruși, ceilalți maimuțăresc erorile cidentalilor de acum 3, 4, 5, 6 decenii : acelea de a lua drept autostrăzi niște banale fundături - printre ele textualismul (pe care eu, veninos, l-am botezat : textilism).

Altceva au de recuperat scriitorii de la București, Brașov, Sibiu - și, paradoxal, dar pe undeva drept : de acel esențial **altceva** sunt mult mai aproape basarabenii și bucovinenii...

*

7) **Marius Tupan** (redactor-șef Luceafărul) : "Ce părere aveți despre contestatarii Dvs.? Mă considerați și pe mine unul dintre aceia?"

Despre contestatari : una foarte bună, fiindcă este normal ca un scriitor să conteste răul ;

Despre contestatarii mei ? Bună, cu condiția să o facă folosindu-se de armele polemicii : argumente, citate, bună credință (în contestație...).

Întâmplarea face că până acum nu am întâlnit un asemenea partener. Cei care nu au fost de acord cu zisele, cu faptele mele de scris, fie s-au folosit de descalificări, de negări totale - nu cobor chiar până la un troglodit ca I.C. Drăgan, rămân la scriitori: Eugen Barbu, Titus Popovici, Țoiu, Bălăiță - recent Manolescu, prin editorialul "Adio, domnule Goma!" din *România literară* (2 sau 3 decembrie 98). Ei m-au contestat - primii patru din ordin, ultimul din incapacitatea de a admite că, din 89, a comis numai erori - care de care mai gravă.

Domnul Marius Tupan nu face parte dintre aceștia. A nu fi de acord cu cineva într-o chestiune de detaliu sau de principiu nu înseamnă deloc a-l contesta - aici fiind valabilă și reciproca, nu ? Încă o prejudecată a scriitorului român : el este convins că dacă un prieten își exprimă opinia sinceră, nu întru totul laudativă, despre un poem, despre un volum al său, acest normal act social (și cultural) constituie o contestare, o desființare - deci ne-prietenie.

Nu cred că așa stau lucrurile. Oricine - cu atât mai vârtos un coleg, chiar ne-prieten - își poate exprima convingerea sau umoarea despre o carte a mea, nu voi lua opinia lui drept ofensă, contestare, negare (cum face, din păcate,

simpaticul Ilie Constantin).

Nu altfel este situația recunoașterii propriilor greșeli - cu un cuvânt: autocritica (pe care nu comuniștii au inventat-o, există de multă vreme, sub numele de spovedanie).

Toate observările duc la aceeași concluzie : este slab, îngrijorător de nesigur cel ce vede în critica onestă exersată pe o singură scriere a sa, contestarea globală a autorului ; e de compătimit “vânjosul” care refuză să-și recunoască erorile, imaginându-și că va apare ridicol, slăbit, desființat... O întrebare din planul moralei politice (orice ar crede Manolescu : dacă nu poți face politică doar cu morală, nu poți face politică fără morală...): să fi ieșit Germania slăbită, diminuată, “desființată” ca urmare a recunoașterii publice și a cererii (tot publice) de iertare pentru suferințele, persecuțiile pricinuite, pentru crimele perpetrate de germani asupra evreilor, ȝiganilor, slavilor, olandezilor, belgienilor, francezilor, norvegienilor? Din contra! Acel gest de umilitate, de ینگenunchiere, este o dovadă de demnitate, de verticalitate ; prin el Germanii au dovedit că alcătuiesc un mare popor. Iată de ce “poporul rus” (care nu a recunoscut crimele împotriva caucazienilor, a tătarilor, a balticilor, a basarabenilor și a bucovinenilor, a polo-nezilor - nu și-au cerut iertare nici măcar pentru masacrul de la Katjn) a dovedit că este - în ciuda uriașilor săi scriitori, muzicieni, pictori, filosofi - o adunătură de inși ینگâmplător vorbind aceeași limbă.

Cam ca românii - cu deosebirea că ai noștri sunt de zece ori mai puțin numeroși.

*

6) Cătălin ینگrlea (redactor-șef Contemporanul - ideea europeană):
“Care credeți că e poziția Dvs. ca scriitor în ierarhia literaturii contemporane române - dacă ar fi posibil să faceți efortul să vă ștergeți din memorie toate opiniile pro și contra, care s-au exprimat de-a lungul timpului față de opera Dvs. ?”

Nu este deloc necesar să fac vreun efort pentru a nu mă ینگpiedeca în opiniile pro și contra exprimate față de “opera” mea.

În primul rând, pentru că nu vorbesc-scriu : “operă” despre scrisul celor aflați în viață (începând cu mine) ;

În al doilea, pentru că nu m-a preocupat vreodată “ierarhia” - nici socială, nici literară. Am mai scris-o, o repet : nu cred că oamenii sunt născuți gata-stăpâni sau gata-slugi - l-am văzut pe apărătorul “teoriei”, autodeclarat stăpân-născut, dar purtându-se ca o slugă cu... sluga lui Ceaușescu, numitul Burtică ; nu cred că istoria în general, cea a literaturii în special se aseamănă cu o sală având scaune numerotate. Această viziune poziționometrică o avea Ivăsiuc, o are Breban: își imaginează istoria literară ca pe un fel de concurs de atletism, deci se va strădui să fie (să ajungă !) pe primul loc (altfel de ce nu l-a amendat până acum pe Buduca, cel care nu-l mai scoate din “Romancierul Nr. 1”?).

Nu, nu. Istoria literaturii unei comunități nu are locuri numerotate, pentru cucerirea (și păstrarea) cărora trebuie să dai din coate (și din limbă - și din cur). “Cota” unui scriitor e schimbăcioasă - pe drept, pe nedrept, depinde de mulți factori, în majoritate imprevizibili, inanalizabili. Oricât de “eternă” o fi literatura, este și ea supusă unor ینگâmplări (dacă adaug : ینگâmplătoare, nu comit un pleonasm), unor mode. “Mișcare” ce nu ține totdeauna de coordonata *politic* - oricum, sperăm că nu după 89 - deși...

De ce revine - în atenția criticii, în interesul cititorilor - Eminescu? Dar Arghezi? Și Sadoveanu? Imediat după ‘89 a fost “moda” interzișilor : Nae Ionescu și Ilie Constantin, Petru Dumitriu și Virgil Tănase (ei fac un cuplu moral cum nu se poate mai armonios); au să revină Mazilescu și Dimov, Mircea Ivănescu și Baconsky - după cum se observă : poeții, nu prozatorii - doar n-o să se rețrezească dorul de proza curajoasă, cea cu voie de la Miliție, a lui Buzura...

Această nesiguranță a “poziției în ierarhie” este normală și ea ar trebui

să ne facă mai rezonabili, mai umili. Măcar avînd simțul ridicolului - ce e "Romanicerul nr. 1"? Există, deci, și un "Nr. 2"? După ce criterii clasificarea: după înălțime, după vîrstă, după cilindrul automobilului? Bine, primul dintre primii rămîne Breban - dar cine obține medalia de argint? Groșan, Tepe-neag. Au poate Buduca? A, da, Buduca nu boxează la aceeași categorie...

Și dacă am fi serioși cinci secunde ?

*

5) Ion Vieru (redactor-șef Contrapunct, București) : "Cum ați defini istoria literaturii române din perioada 1945-1989 ? Ce părere aveți de operele de succes din acea vreme?"

Nu m-am gândit să o definesc. Am trăit-o - ceas de ceas, deceniu cu deceniu ; am îndurat-o.

"Opere de succes din acea vreme"? Mai întâi ar trebui să stabilim: ce fel de "succes": politic, literar, "de compensație" (ca o anume poezioasă de Păunescu, în care Bardul Bărcii băga crocodili - ca să păstrăm proporțiile)? Apoi: Care "vreme"?, fiindcă între 1945 și 1989 au existat faze distincte (din punctul de vedere al "programului" Puterii și din cel al "rezultatelor din câmpul literaturii") ?

Oricum : dacă s-au semnalat și scrieri notabile, ce pot fi citite azi, acest lucru s-a produs, nu datorită, ci împotriva voinței "îndrumătorilor spre îndărăt". Observ că sunt puși la stălpul infamiei - pe bună dreptate - poli-truci ca Răutu, Chișinevschi, Novicov, Moraru, Vitner - care au și necontestatul avantaj de a fi murit. Nu se vorbește însă de feroci realist-socialiști precum Crohmălniceanu, Ianoși, Paul Cornea, Tertulian, Nina Cassian, Maria Banuș, G. Horodincă, Mirodan. Aceștia, azi, nu dau deloc semne că le pute propriul hoit-viu, tovarășul Crohmălniceanu îi învață pe tineri cum se scrie proza curajoasă, tovarășelul Ianoși ne explică răbdător ce-i acela un gulag, tovarășina Cassian ne descrie - din "exil" - persecuțiile antisemite din România ultimelor decenii (tovarășa noastră Banuș nuantează : dânsa a suferit doar din pricina... comuniștilor ceaușisti) - însă, în afara lui Grigurcu nu se găsește nimeni care să-i pună la locul lor pe acești nerușinați. Sunt huliți M.R. Parascivescu, Deșliu - foarte bine, pentru ce au făcut ei, rău - dar nimeni nu observă că aceștia doi au fost ciori albe printre zecile de propagandiști de partid cu misie în ramura literaturii : ei au rupt-o declarat cu comunismul și s-au revoltat pe față împotriva lui. Dar ce comportament a avut Jebeleanu (pe timpul lui Antonescu lucrînd, din greu la cenzură ; pe timpul comuniștilor fabricînd, din greu, pe comandă, kilometri de poeme, nu mai scurte, nu mai puțin imbecile, nu mai puțin "mobilizatoare" decât ale lui Deșliu)? Dar Bogza? Acest plop 'plecîndu-se până la pămînt, în fiecare an (până în '89), în luna ianuarie, când îl felicita, în versuri - și cu ilustrațiuni - pe Ceaușescu ? A auzit cineva din gura acestor "mari conștiințe" un cuvînt de regret pentru răul făcut elevilor, studenților, profesorilor? A, da : Românul nu-și face autocritica - obicei bolșevic...

Se pot cita nume de scriitori și de scrieri care au rămas... Însă vorba colegilor mei de liceu, de facultate, de pușcărie, de domiciliu obligatoriu:

«Ce le-ar fi putut face comuniștii monumentelor Sadoveanu, Arghezi, Călinescu, Camil Petrescu, Galaction - dacă n-ar fi scris pe placul rușilor și al slugilor lor, băștinoșii noștri tovarăși analfabeți? I-ar fi somat: "Scrie o laudă la Scînteia, că te ucid"? I-ar fi băgat în pușcărie? Deloc sigur - de Ion Barbu, de Blaga, de Bacovia nu s-au atins (iar primii doi aveau pete nu doar literare);

«A, da... Ar fi murit de foame... Dar așa cum au supraviețuit Barbu, Blaga, prin traduceri, de ce n-ar fi stat drept și Ceahlăul neamului - doar știa rusește : nu tradusese el din Turgheniev ? Dar cel mai inteligent român de pe planetă : Camil Petrescu, scriind idiotenii ? Dar Galaction, care nu s-a mîrginit să fie om de nimica pe cont propriu, a făcut și câte un pustiu de bine primprejur (vezi Memoriile lui Crainic).

«Nu există nici o speranță de la mai-tineri», continuau colegii mei. «La noi, la români, se iau drept exemple nu cei dreپți - ci strâmbii. Junii - binișor

corupți, oricum : coruptibili - raționează astfel: "Să stăm strâmb și să judecăm... astfel : a scăzut fulgerător valoarea **Neamului Șoimăreștilor**, a **Enigmei Otiliei**, a **Cuvintelor potrivite**, doar pentru că autorii au făcut câte o micuță concesioară comuniștilor? Pe de o parte ei aveau obișnuința temenelii, de sub Carol II, de sub Antonescu - ce mai conta una - ca să nu moară de foame ? Pe de altă parte : valoarea literară e pe deasupra conjuncturii politice - micile compromisuri nu afectează opera..."»

Asigurați, tinerii (de-atunci : Petru Dumitriu, Eugen Barbu, Marin Preda) i-au imitat pe bătrâni...

Iar Eugen Simion ne asigură că toate aceste porcării, ticăloșii pe hârtie ale "marilor scriitori" nu au nici o importanță : opera le rămâne neatinsă.

El stă strâmb și judecă strâmb.

*

4) Aurel Rău (redactor șef Steaua, Cluj) : "În redacțiile revistelor literare din țară există în general un interes, o receptivitate față de faptele și scrisul scriitorilor români din străinătate. Există însă vreun interes din partea scriitorilor de acolo față de faptele și scrisul din țară ?"

Întrebarea prin ea însăși dovedește îndoială...

Cum să nu-i intereseze (în cel mai înalt grad, ca să spun așa) pe scriitorii români destărați ce se întâmplă, în general, în țară, în literatură mai cu seamă? Repet: vorbesc de scriitorii români exilați, nu de "scriitorii români din străinătate". Ca să dau nume: cunosc interesul frizând obsesia pentru tot ce e fapt literar petrecut în România - a lui Nedelcovici, a lui Kiropol, a lui Ilie Constantin - o deduc pe a lui Țepeneag, sunt sigur de al Monicăi Lovinescu, a lui Virgil Ierunca... - dar nu am știre despre eventualul "interes al scriitorilor români din străinătate" ca Ion Pop, Vasile Igna, Caius Traian Dragomir - funcționari culturali, ei înșiși scriitori. Știu că Țepeneag, Nedelcovici, Ilie Constantin au frecventat odioasa întru toate ambasadă RSR de la Paris (cea care ascunde, în grădină, după socoteala serviciilor secrete franceze, 17 cadavre - 2 de femei) - exact din acest "interes cultural". Contactul meu cu bunkerul de pe rue de l'Exposition s-a făcut totdeauna - și se va face atâta timp cât Securitatea va domni, în continuare "și pe dinăuntru și pe dinafară" - numai de pe trotuarul de vis-à-vis de poartă, ca manifestant împotriva lui Iliescu, împotriva lui Roman, împotriva Tratatului cu Ucraina, pentru deschiderea dosarelor de securitate, etc... Setea mea de informații cultural-literare se amăgește cu puținele periodice trimise din țară : *Vatra*, *Familia*, *Disobolul*, *Timpul*, *Convorbiri literare*, *Calende*, *ArtPanorama*, *Jurnalul literar*, două-trei numere din *Luceafărul* (trimise de Mariana Sipoș), un număr din *Viața românească* (trimis de LIS - ca de altfel și *Cotidianul*)... Pe sărite îmi trimite Nichita Danilov *Monitorul de Iași*; la fel *Echinox* îmi parvine de la Ruxandra Cesereanu și Corin Braga ; substanțial mă alimentează cu tăieturi, pagini, numere întregi Laszlo Alexandru, iar *România literară* o aștept în jur de cinci săptămâni - să o citească întâi abonatul direct, apoi abonatul indirect nr. 1, iar cum eu sânt nr. 3... Cu 22 lucrurile stau și mai puțin bine : din decembrie 1993 nu mi s-a mai trimis.

Este foarte adevărat : exilații (și nu "scriitorii din străinătate"), chiar de nu pot urmări în amănunt mersul trebilor literare, se gândesc mult mai intens (aș spune - chiar spun : se gândesc cu inima...) la soarta literaturii române decât "scriitorii din România".

*

3) Gabriel Chifu (redactor șef, Ramuri, Craiova) : "Ce așteaptă Paul Goma de la scriitorii români ?"

Nimic. Am aflat de ce "așteptările" și ale mele fuseseră înșelate : scriitorul român nu a fost informat (de Radio Erevan) ce este libertatea și cum se folosește ea. De aceea când vreunul din "breslași" încerca să aducă aminte colegilor anume principii fără de care un scriitor rămâne un oarecare autor de

cărți, se zburlea, îl interpela :

«Da' tu cine ești, să-mi dai, *mie*, lecții ?»

Astfel, din zburleală în zburleală, scriitorul român a ajuns, în vara anului 1977 să accepte **piteștizarea și a literaturii** : cenzura să nu mai fie exercitată de activiști de partid (și de securitate), ci de înșiși scriitorii redactori de periodice, de edituri.

După o astfel de **cedare** - mai aveau neobrăzarea să se plângă de nebunia Ceaușescului!

Scriitorii, cei care ar fi trebuit să fie provocatorii evenimentelor din 1989, măcar să se afle în fruntea contestatarilor din decembrie s-au speriat de bănuitele răsturnări, de apropiata compromitere a pozițiilor, de pierdere a privilegiilor (sociale, culturale).

Unde erau, în cursul anului 1989 Manolescu, Blandiana, Dimisianu, Adameșteanu, Mălăncioiu, Liiceanu? - dar Ulici? Să nu mi se explice că unii dintre ei au fost prezenți în Piața Universității - când? În 1990? De ce n-au fost, cei mai bătrâni - în Piața Universității - în, de pildă...1956? Unde erau atunci, în timpul Revoluției Maghiare, studenții Manolescu, Dimisianu, Eugen Simion, Matei Călinescu, Ion Vianu, Ciocârlie? O șterseseră în provincie, la părinți, la bunici? Hai să zicem că nemaipomenit de curajoșii semnatari ai declarației de susținere a lui Dinescu din primăvara-vara lui 89 (încă o dată : numai pentru că fusese dat afară de la *România literară* !) au făcut ce nu se mai făcuse în breasla cea mândră - dar ceilalți : Liiceanu, Dimisianu, Manolescu, Adameșteanu, Mălăncioiu - Ulici ?

Nu erau. Nu existau.

Ce aștept de la aceștia : nimic. Aștept să dispară toți cei ce aveau, la '89, mai mult de 25 ani : cam prin anul 2025 tinerii de atunci vor putea să se gândească la un nou început, ca în Biblie : să treacă 36 ani de la Ieșirea din Robie, să moară toți robii - abia de-acolo-ncolo să se poată face ceva cu urmașii urmașilor robilor din tată-n fiu trăitori pe aceste meleaguri.

*

2). *Caius Traian Dragomir (redactor șef al revistei ce găzduiește acest interviu) : "În analiza critică pe care o faceți culturii române și a literaturii în special, vă încearcă sentimentul de milă ? Înțeleg prin milă nu o atitudine superioară, ci una empatică. Pe de o parte. Pe de alta, din punctul de vedere al culturii franceze (sau vest-europene în general), care este momentul ce v-a dat satisfacția cea mai înaltă - vizavi de propria Dvs. operă, ca înțelegere a ei ? Când ați fost perceput cel mai bine acolo, în Occident ?"*

Orice ați înțelege prin "milă", eu nu o realizez în legătură cu literatura română. Dacă tot vorbim de sentimente, atunci să spun, în primul rând: **dragostea**, imediat fiind **ciuda**.

"Criticele" pe care le formulez cu atâta vehemență sunt provocate de sentimentalismu-mi constitutiv : mi-e ciudă că obiectul dragostei mele nu se află - dacă nu la nivelul așteptărilor, măcar la cel normal.

S-au estompat din memoria sentimentală momentele de satisfacție pricinuite de publicarea cărților mele în Occident. Totuși, pot așeza la locul cuvenit telegrama primită la București, expediată din Frankfurt pe Main, la 14 octombrie 1971, sunînd astfel :

**"BUCURIE BUCURESTI APARUT OSTINATO STOP
DIETER"** (Schlesak, completez eu).

Atunci am trăit o intensă bucurie : că publicasem (simultan la Suhrkamp, la Gallimard, eu știam că și la Rizzolli) - dar mai cu seamă eram convins : apariția în Occident va determina (cum ? habar n-aveam) editarea și în România a cărților mele.

M-am înșelat : au trecut 19 ani până să-mi apară o carte în limba română, în țara mea, România. Din nefericire, bucuria a fost de scurtă durată: **întâiul volum al meu editat în România, la Humanitas, Culoarea curcubeului, a fost recuperat din librării, trimis în depozit, iar după 3 ani, trimis la topit.**

Nu am spus numele distrugătorului de carte ? Îl repet - și am să-l

rostesc-scriu de fiecare dată când voi avea prilejul (dacă nu, mi-l creez eu):
PRIETENUL MEU, LIICEANU.

*

1) *Președintele uniunii Scriitorilor, Laurențiu Ulici* : “Când aveți de gând să veniți în România, domnule Paul Goma, fie și ca urmare a unei invitații din partea Uniunii Scriitorilor ?”;

Domnule Laurențiu Ulici : dacă voi veni în România (am mai explicat D-lui Lucian Vasiliu), am să mă opresc la Cluj, la Târgu Mureș, la Iași. La București de voi ajunge, nu voi da pe la Uniunea Scriitorilor. De ce ?

Pentru că - ocazie cu care îi răspund și D-lui Liviu Ioan Stoiciu - **eu nu sânt membru al Uniunii Scriitorilor.**

Vă reamintesc ceea ce, de altfel știți foarte bine, dar, prefăcându-vă că încă n-ați fost informat (sic), vă imaginați că realitatea aceea (ne-membria mea) nici nu există :

- În anul 1977, la 13 aprilie - eu mă aflam atunci în închisoare, o știau toți scriitorii (chiar și Ulici) - Uniunea cu pricina m-a exclus din rândurile ei;

- Imediat după decembrie 1989, au fost primiți ca membri de onoare Monica Lovinescu și Virgil Ierunca ; au fost cooptați membri ai Uniunii doi exilați : Mihai Botez și Sorin Alexandrescu. Despre soarta “maselor largi de scriitori exilați” activi, excluși - aceia care vă ajutaseră pe voi, cei de pe baricade, să nu-i oferiți lui Ceaușescu și săpunul, după ce-i furnizaserăți funia - prin încurajări, prin invitații în Occident, prin trimitere, în România, de gazetari, prin facilitarea unor burse, prin găzduire în modestele noastre locuințe de “fugiți”, vorba lui Breban și a lui Zăciu - nici o veste. Bravii scriitori care rezistaseră comunismului prin-cultură-pe-brânci, acum erau prea ocupați cu împărțeala prăzii, nu mai aveau timp de fleacuri - ca **reprimirea nominală în Uniunea Scriitorilor.**

Veți da vina pe Dinescu - el fiind atunci președinte. Am dat-o și eu, am scris în multe rânduri despre asta. Numai că Dinescu, președinte-președinte, dar nu era singur, de capul lui, avea în jur o “echipă de consilieri - printre aceștia cel mai răsărit fiind Doinaș, întâmplător președinte de onoare. Vă amintiți de întâlnirea de la Roma din 13 mai 1991 ? Atunci am reproșat (lui Doinaș, Anei Blandiana, Ilenei Mălăncioiu, Gabrielei Adameșteanu, lui Uricaru, lui Papahagi - și lui Ulici!) - printre altele - că nu avuseseră elementarul bun simț de a trimite fiecărui scriitor exilat o hârtie prin care să se confirme reprimirea sa în Uniunea Scriitorilor. La care Doinaș, cal bătrân și Blandiana (ea, tânără), au încercat să pară mirați foarte de o asemenea pretenție, ba au recurs la o manevră din cele mai triviale :

«Cum, Goma are nevoie de **o hârtie prin care să fie invitat în țară** (subl. m. P.G.)?»

După cum până și italienii din sală înțeleseseră : cerusem o hârtie de confirmare individuală a reprimirii - nu o invitație de călătorie prin țară! Auzi: să cer...o invitație! «Invită-mă și pe mine, că și eu te-oi invita, când o să-mi ceri...» - eu nu sânt român din **aceștia**; apoi : să-i cer eu voie lui Doinaș de a merge în România, țara mea?; să cer voie Blandienei? - de ce nu și lui Ulici?!

Și iată : după aproape opt ani de la această întâmplare (pe care eu, naiv, o credeam adânc înregistrată în memoria și inima celor prezenți), Laurențiu Ulici vorbește (iar) de invitație - nu de re-primire ! De ce ?

Eu știu de ce - o scriu aici : Ulici, deloc mai breaz decât un căscat ca Dinescu, nu a vrut să-mi trimită o asemenea hârtie, închipuindu-și că eu, cu “actul” acela în mână, voi da buzna peste el, să-i iau apartamentul, “poziția”, amantele, ba chiar și “orientările politice” (cele curat-impărtiale, doar români sânteiți !) de pe urma căreia s-ar trezi în copac (nu ‘în pom’)... asemeni celuiilat senator : Pruteanu...

Ulici mi-a mai expediat o hârtie (nr. 21 din 13.3/ 95) - Doamne ferește, nu pe cea așteptată, în care să fiu anunțat că am fost reprimat în Uniunea Scriitorilor, nuuu! - ci... o invitație la cumetria de la Neptun! Scriitorii români, dacă n-au făcut nimic-nimic-nimic împotriva comunismului, se țin de

invitații - pe banii Babachii, desigur, dar se hagitodosesc pentru un păcătos de timbru poștal (bine-înțeles, nu “economia” păzește pepenii, ci paza-bună la gura peșterii breslatice).

I-am răspuns în 7 aprilie 1995. I-am re-explicat ce așteptam, fiindcă justificarea lui Dinescu : «Hai, bă, că v-am primit (sic) pe toți !» nu m-a convins, mai ales că nu păscusem porcii dimpreună cu porcari ca mentorii săi Fănuș și Guță (Băieșu), repetînd în gura mare, la Casa Scriitorilor, scrisese lui Barbu din *Săptămîna* :

«Bă, Goma ! Marele scriitor fără cărți !»

Pe Dinescu l-ați dat afar’, dar ați rămas cu exact aceleași “concepții despre lume și viață”.

Domnule (sau mai degrabă : tovarășe) Laurențiu Ulici, mai explic o dată (este pentru a treia oară - și ultima):

Să nu mai pretinzi, mințindu-i pe cei mai tineri, că scriitorii exilați “au fost reprimiți automat”, măcar pentru faptul că atunci când au fost excluși, nu “automat” fuseseră dați afară din rîndurile **voastre** - ci câte unul, pentru motive precise.

Încă o ticăloșie a voastră : mi-a scris o pensionară, una din cele vreo zece cititoare care se interesează de cărțile mele:

“În ceea ce privește Uniunea Scriitorilor, în luna dec. 1998, pe Radio Cultural a fost o discuție legată de problema scriitorilor excluși din Uniune și răspunsul acesteia a fost mai mult decât infect (chiar securist) și anume «să facă cerere de primire !»”

Vasăzică așa : nici măcar scriitorii, directorii de conștiință a acestei nații analfabetizate nu sînt în stare să priceapă că ni se datorează, dacă nu **reparații**, atunci : scuze. **Pentru complicitatea Uniunii Scriitorilor cu Securitatea** - la umilirea, la strivirea lui Ion Negoitescu, la alungarea din țara și a mea, “scriitor fără cărți românești”, vorba cuplului Barbu-Dinescu, dar, orișicâtuși, în acel moment cu trei cărți publicate la Gallimard, două la Suhrkamp...

Ce-o fi în capul de senator al președintelui actual, de umblă cu invitații - și, după ce susține că am fost reprimiți “automat”, adaugă, după o logică specială : Să facă cerere! Cum să fie : timbrată ori ba, cererea? În sânge , à point? Nu vei fi vrînd, vorba ceea, și prosopul?

L-am anunțat pe Ulici în scrisoarea din 1995 - o fac acum pentru cititorii acestui text : atunci, constatînd nesimțirea uniunezilor, **am renunțat la membrisie**.

Deci Ulici a mințit când a pretins, în 26 februarie 99, că sînt membru.

- Nu mai eram, prin voia lui Ceaușescu, din 13 aprilie 1977;
- nu eram, prin voia lui Dinescu, apoi a lui Ulici - până în 7 aprilie 1995;
- de atunci nu mai sunt - prin voința mea.

Să nu spună Ulici că și pentru asta trebuie să fac cerere, că-l trimit în Senatul lui Petre Roman !

*

15) Patru întrebări de la prietenul Dvs., Laszlo Alexandru :

- Câtă inspirație și câtă transpirație în ceea ce scrieți?;
- Care este raportul dintre realitate și ficțiune în romanele Dvs.?
- Care ar fi pentru Dvs. punctul ultim dincolo de care cuvintele nu pot pătrunde ?;
- Cunoașteți un prag de autocenzură ?
- Numiți trei scriitori români preferați. Justificați-vă opțiunea.

Cele patru sunt... cam cinci - dar nu de aceea îl iubim noi pe Laszlo Alexandru. Îl iubesc mult mai puțin din cauza acestor întrebări. Cunoscîndu-i scrisul (și întrebările), îi propun, fie să-i răspund altă dată la acestea, fie să aștept altele - mai în spiritul său. De acord ?

Mulțumiri.

*

16) În sfârșit, o întrebare a celui ce consemnează acest interviu insolit:

Sunteți un scriitor important al literaturii române, teribil de incomod (delimitați mereu caracterul scriitorului “ca om”, de operă), domnule Paul Goma. Scrieți (și gândiți) și în limba franceză, după atâta amar de vreme petrecută la Paris ? Aveți o altă perspectivă (europeană) asupra creației scrise în limba română (națională) ?

A consemnat Liviu Ioan Stoiciu

Da, sânt și incomod și “inconfortabil” - mai am și alte, multe defecte.

Nu, nu delimitez caracterul scriitorului “ca om”, de operă, ci pledez pentru **viața și opera** scriitorului - nu doar pentru operă.

Repet și eu - și nu voi osteni să re-repet : opera nu va avea de suferit dacă află cititorul ce culoare aveau ochii autorului și din ce era (fier, argint - aur ?) lingurița cu care mânca el ce mânca, atunci când mânca (ce mereu mânca). Cercetătorii, istoricii literari care țin morțiș ca monumentelor să nu le fie “scormonită” intimitatea, în fapt, pe ei se protejează, ei au de ascuns o “intimitate” murdară.

Da, mi se întâmplă să gândesc în franceză, să visez în franceză - dar, în afară de articole (și acelea, cu ajutor), nu scriu în altă limbă decât româna. Nu am fost niciodată tentat să “trec” la franceză ca atâția alți scriitori de română. Din două motive :

- mă simt foarte bine **în** limba română, o găsesc extrem de colorată, îndestulător de bogată, îmbătător de mlădioasă. Când nu mă mai... încape, cum pretinde Petru Popescu, o lărgesc, o ajustez, o trag, o-mping, o bat, o mângâi - ca să mi-o fac pe măsură ; mai înfloresc pe ici, mai inventez pe colo (dar în spiritul ei...) - lucrez **pe** aceasta, nu caut alta, în altă parte ;

- deși eram fericit când îmi mai apărea o carte în traducere (franceză, germană, neerlandeză, suedeză, engleză, italiană...), îmi ziceam că aș fi fost și mai fericit dacă aș fi putut să public în românește, să fiu citit de românii din România...

Iată motivul pentru care sânt “neuitător” cu Liiceanu, Sorescu, Viorica Oancea, Papahagi - și cu susținătorii lui Liiceanu : Monica Lovinescu, Ierunca, Adameșteanu : fiindcă, după 20 ani de inexistență în limba în care nu am încetat de a gândi și a scrie, interzis de comuniști în 1970, am ajuns - în 1990 - să fiu sabotat, ne-acceptat, trimis la topit, nedifuzat, să mi se distrugă plumburile - de către prieteni de-ai mei, anticomuniști.

Să nu conteze pe o “înțeleptire” a mea - nu eu sânt, în acest caz, subiectul logic.

Nu eu sânt “procurorul” pe care-l denunță ei - ci ei : cenzorii mei.

Or cu cenzorii - ca și cu securiștii - nu se află împăcare.

*

Paris 6 martie 1999

IARĂȘI DESPRE CARAION

I. STEAGURILE IPINGEASCĂ I

“În monumentalul op al dicționarului clujean, unic până acum în cultura română (**Dicționarul Scriitorilor Români** - n.m. P.G.), deși netrecut de primul volum (literele A-C), lui Ion Caraion i se acordă, cu fotografii cu tot, nu mai puțin de 10 coloane. Cât lui George Bacovia, Lucian Blaga, Mateiu Caragiale, Dimitrie Cantemir, Ion Budai Deleanu și George Coșbuc. Mai mult decât lui Emil Cioran (4 coloane), Mircea Ciobanu, Petru Creția, Nicolae Bălcescu. Mai mult decât lui Eugen Barbu (6 coloane) (...) În fine, doar Caragiale și Creangă (16 coloane) trec înaintea lui”.

Am citat (vezi pagina 159) din volumul **Această dragoste care ne leagă - reconstituirea unui asasinat**, apărut în urmă cu peste un an la Humanitas, sprijinit de o campanie publicitară de zile mari, la care au participat primbalerinii condeiului : Manolescu, Grigurcu, Matei Călinescu (pe Liiceanu nu-l mai amintesc, el se ocupă de manutanță ; nici pe Adameșteanu).

Când i-am replicat lui Gheorghe Grigurcu, (vezi *România literară*, din 23 septembrie 98) pentru cronică sa intitulată : **De la Ecaterina Lovinescu la Ion Caraion**, am dialogat numai cu el, înțelegînd dintru început că nu am a discuta cu iscălitorea volumului - cel anunțat ca "reconstituire a unui asasinat" (a Ecaterinei Bălăcioiu), însă realizat ca un asasinat (postum) al poetului și omului Caraion. Prietenul Grigurcu a răspuns. Insuficient de limpede, după opinia mea, drept care i-am adresat încă o scrisoare. Împreună cu alte două texte a fost refuzată de Manolescu, prin editorialul: **Adio, domnule Goma!** (*România literară*, 2 dec. 1998). În acele intervenții - precum și într-o replică dată lui Buduca, cel care-l acuza pe Caraion de... furt de manu- scris (sofismul cretanului de la *Cuvîntul*) - nu m-am oprit decât la "teme- iurile" (inexistente) ale acuzației formulate de vajnica iscălitoreasă potrivit căreia Ion Caraion ar fi lăsat (dat, înmănat) Securității (ceea ce a publicat mai apoi E. Barbu în *Săptămîna*, săptămînal MAI), ca... preț al pașaportului de plecare din țară...

Așadar, nu m-am oprit la amănunte ; m-am arătat revoltat de faptul că anchetătoreasa, după ce nu producea vreo probă în sprijinul afirmațiilor sale calomnioase, "număra coloanele Dicționarului Zăciu"- consacrate lui Caraion... Și n-aș fi revenit, dacă n-aș fi primit o scrisoare de la o cititoare din București. D-sa mi-a atras atenția că... nu am numărat și eu coloanele din Dicționar, cele indicate de șefa colecției *Procesul comunismului* de la Humanitas: aș fi aflat că minte și atunci când numără și când scrie cifrele !

Am luat Dicționarul și... m-am apucat să număr - după indicațiile iscălitoresei - coloanele dedicate scriitorilor numiți. Am constatat că această contemporană Ipingească numără coloanele și mai aiurea decât număra steagurile altfel simpaticul Nae :

Din citatul reprodus la începutul textului de față nu este corect decât :

"...lui Ion Caraion i se acordă, cu fotografii cu tot, nu mai puțin de 10 coloane". Deranjează parazitul : "nu mai puțin de 10 coloane", însă trecem mai departe. La :

"**Cât** (subl. m. P.G.) lui..." - eu, neconsiderîndu-i pe cititori într-atât de analfabeți, aș fi numit scriitorii astfel : Bacovia, Blaga, Cantemir, Budai Deleanu, Bălcescu, altfel literatorioasa Humanitasului ar fi în stare să ni-i prezente pe "Eminescu Mihai, Maiorescu Titu, Arghezi Tudor..."

"Mai mult decât...", intermediază ea - pentru a trage concluzia : "În fine, **doar** (subl. m. P.G.) Caragiale și Creangă trec înaintea lui".

Dacă-i pe numărate, atunci să (le) numărăm, coană Țățico !

"**Cât**"-ul (egalitatea în... coloane) arată astfel - reper : Ion Caraion : 10 coloane :

- Bacovia - nu 10, ci... 9 ;
- Blaga - nu 10, ci... 14 ;
- Mateiu I. (așa cum semna autorul) Caragiale - nu 10, ci 12 ;
- Cantemir - nu 10, ci 11 ;
- Budai Deleanu - nu 10, ci 11 ;
- Coșbuc - nu 10 ci 11 și jumătate.

"...**doar** (subl. m. P.G.) Caragiale și Creangă (16 coloane) trec înaintea lui".

Observînd în treacăt : Caragiale (I.L.) are 19 coloane - trecem la "doar":

Nici această *informație* nu este adevărată: așa cum s-a văzut din "situația contabilicească" dragă Ipingească, nu "doar Caragiale și Creangă trec înaintea lui" [Caraion], ci și: Blaga, Mateiu I. Caragiale, Cantemir, Budai Deleanu, Coșbuc - deasemeni :

- Arghezi (18 coloane și jumătate) ;
- Ion Barbu (14 coloane) ;
- G. Călinescu (14 coloane și jumătate).

Pentru că tot numărăm steagurile Dicționarului Scriitorilor Români :

- A.E. Baconsky are tot 10 coloane ;
- Buzura... tot 10 coloane...

Intrînd în acest joc stupid :

De ce, de pildă, Breban are doar 8 coloane (față de 10 ale lui Buzura?,

să fie el cu două coloane mai prost romancier ? ; Bănulescu doar 6 - ca și Ciocârlie, în timp ce Cosașu are 7? ; cum se face că Cioran este miluit cu 5 coloane și jumătate - "cât" vorba numărăto-resei, Colin, însă mai puțin decât Balaci, mai puțin decât Paul Cornea (cu câte 6 coloane) ?

Am făcut acest lucru de rușine, doar pentru că reconstituitorul unui asasinat nu știe să numere, nu știe să scrie cifrele.

Altfel, socotirea pe degete (o fi avînd mai multe - sau mai puține) a coloanelor, a paginilor, a rândurilor) dedicate cutărui scriitor "în detrimentul" altuia ; ca și întrebarea adînc culturală : de ce lui X i s-a dat atîta, iar lui Y numai atîta ?- acestea toate sunt semne de analfabetism profund. Din moment ce **Dicționarul** a fost coordonat de Zăciu, Papahagi, Sasu, iar numele lor sunt scrise citeț - dreptul lor (și răspunderea), gustul lor, umorile lor să selecteze pe cine vor, cât vor din fiecare scriitor. Că există unii "favorizați"?, dar bineînțeles : Buzura, ca șef al Fundației MAI ce publică Dicționarul ; că alții (Cioran) sunt "penalizați"?...

Dar acesta este motivul pentru care iubim literatura : nu este măsurabilă, nu poate fi ierarhizată decât între anume (largi) limite ale bunul simț. Fiecare scriitor : istoric literar, ficționar măsoară, cântărește, alcătuiește clasamente după cum crede el de cuviință (începînd cu sine...).

Pricină pentru care tentativa semnătoresei volumului **Această dragoste care ne leagă - reconstituirea unui asasinat** de a-l scoate pe Ion Caraion și din... literatură - în această întreprindere cu aprobarea tacită a unor literați (Manolescu, Adameșteanu, Liiceanu, Matei Călinescu, Grigurcu, Cistelean), pe lângă că este o manevră murdară, mai este și prostească, de mirare la cei numiți mai sus. Să ne aducem aminte că, în timpuri normale un Ion Barbu a încercat să-l "scoată din literatură" pe Arghezi... Ipingeasca nu a ajuns cu lecturile pentru acasă până la pagina aceea ?

II. PRIETENIA UNUI PRIETEN AL LUI CARAION : DORIN TUDORAN

Din câte știu, un singur scriitor din România : Mariana Sipoș - a încercat să facă lumină în Cazul Caraion, după publicarea volumului **Această dragoste care ne leagă**, la Humanitas, fără a se lăsa dusă de căpăstru de regia regi-zoresei supreme (altfel est-etică) a "reconstituirii unui asasinat". În emisiunea **Dreptul la adevăr** a organizat mese rotunde, a făcut anchete, a provocat dezbateri. Pentru întâia oară un ziarist de televiziune (și scriitor) a dialogat cu singurul supraviețuitor din "lot" : Valentina Caraion, soția poetului.

Insolit (și binecuvîntat) a fost dialogul Mariane Sipoș cu Mihai Pelin, "coordonatorul", din partea Securității eterne, a grosolanei diversiuni purtînd numele de cod **Cartea Albă** - totodată "sursa de informații" ce i-a permis autoarei volumului **Această dragoste...** să lanseze calomnia: Caraion ar fi "plătit" pașaportul de emigrare prin "jurnalul" publicat de E. Barbu în **Săptămîna**... Mă întreb dacă au privit emisiunea directorii de conștiință : Liiceanu, Manolescu, Adameșteanu, Matei Călinescu, Grigurcu, Cistelean. Văzîndu-l, auzîndu-l pe acest deținător al adevărului MAI : neinformați, nesigur de "informațiile" publicate de el însuși, în final admițînd că... da, s-ar putea să nu fie întru totul așa cum afirmase, altfel el rămîne la convingerea intimă că..., - ce vor fi gândit despre imensa eroare comisă, aceea de a se lua, orbește, după afirmațiile fanteziste ale semnatarei "reconstituirii unui asasinat"- alegații neconfirmate, pe micul ecran, de "izvorul Pelin"? Mă tem că, oricât de răscoliți au fost de inconsistența coordonatorului adevărului de la Ministerul orwellian cu același nume, nu vor recunoaște vreodată, public, în scris, că s-au înșelat ; că, înșelîndu-se, au calomniat (grav) un om care nu se putea apăra și, gravisim : au înșelat pe alții, prin semnăturile lor prestigioase.

Deasemeni, foarte bune dezbaterile în jurul lui Caraion și a lui Dinu Pillat, salutară intervenția telefonică a Valentinei Caraion, de-montînd neadevărurile fabricate, colportate de concernul Humanitas...

Pe bandă mai exista un "material" (altfel cum să-i spun?), o tentativă de dialog, la Chișinău, cu Dorin Tudoran.

“Materialul” m-a întristat adânc - atât pentru cele îngăimate de Dorin Tudoran, cât și pentru întrebările pe care Mariana Sipoș, surprinzător la dânsa, nu le-a pus.

De mai bine de un an de zile de când a pornit scandaloasa campanie anti-Caraion, am așteptat intervenția acestui “foarte bun prieten” - nu în apărarea poetului dispărut, redezgropat de Humanitas, pentru a fi din nou împrăștiat cu noroi - Caraion neavînd nevoie să fie apărat, ci să i se restituie adevărul. Convorbirea de la Chișinău a avut loc în decembrie 98. După atîta amar de timp Tudoran - am înțeles, au înțeles telespectatorii : dacă nu cel mai bun prieten, atunci singurul în viață - nu a spus absolut nimic revelator în chestiunea Caraion. Doar ceea ce auzisem din gura lui Geo Șerban, a lui Barbu Cioculescu, anume că omul era bun poet, muncitor, își iubea fiica, era în buni termeni cu Marin Preda, avea pasiunea revistelor, făcuse închisoare în două rânduri, altfel nu era excesiv de prietenos...

I-a scăpat însă o afirmație pe care o interpretez ca pe o acuzație la adresa lui (a lui Tudoran) : în exil, unde nu-l dădeau deloc banii afară din casă, Ion Caraion a alcătuit și acoperit cheltuielile de imprimare ale unui volum semnat de prietenul Tudoran, aflat în România.

Auzisem ceva, dar nu cunoșteam obiectul. După ce am văzut caseta cu pricina, am căutat la Nota bibliografică aflată în fruntea volumului de publicistică - cel apărut la Chișinău - unde Tudoran este înalt funcționar al guvernului american și și-a scos cartea cu sprijinul financiar al Fundației Soros Moldova... Nu am găsit menționat vreun titlu a cărei îngrijire să fie atribuită lui Caraion. Oricum, în acel moment Tudoran se afla în România, iar Caraion încă nu se prăpădise - deci între 1982 și 1986. Să fie vorba de volumul **De bună voie, autobiografia mea**, poeme, scos la Editura Nord, Danemarca, 1986 ? Am avut un exemplar, din păcate nu-l mai am, pentru a verifica dacă nu cumva despre acesta - scos la editura lui Victor Frunză - vorbește Tudoran că i l-ar fi îngrijit (și plătit) Caraion. Dacă așa stau lucrurile, atunci se nasc două întrebări gemene :

- Dacă **De bună voie, autobiografia mea** este volumul îngrijit - și suportat financiar - de Caraion, cum se face că autorul (beneficiarul: Tudoran) nu înserează în Nota bibliografică mențiunea cuvenită ? ;

- Dacă un alt volum, purtînd un alt titlu este cel editat grație lui Caraion - de ce nu este pomenit acela ?

S-a înțeles : un adevărat prieten (al lui Tudoran), acest Caraion.

Nimeni nu-i cere lui Tudoran reciprocitate, recunoștință-veșnică. Deși, judecînd după “reținerile” editorilor din România față de... “turnătorul Caraion” (cum l-a desemnat, în gura mare, Geta Dimisianu, faimoasa turnătoare cu condicuță, de... - să numărăm pe degete deceniile : 1956-66; 66-76; 76-86; 86-96 - 4 și 3 ani), deci n-ar fi stricat ca, în unanimitatea acuzațiilor, să fie auzit și glasul autorizat (ca poet, ca prieten al pusului la stălpul infamiei) al lui Dorin Tudoran - altfel prezent în presa de toate sexele, fără discriminări (el colaborînd regulat la odioasa între toate cîrpă de spălat latrinele *Scînteia-Adevărului*, angajîndu-se în dialoguri tovărășești cu C. Stănescu și cu C.T. Popescu - e drept : în tandem cu Manolescu...).

La un moment dat Mariana Sipoș pune (totuși) o întrebare - mi s-a părut șoptită, cu compasiunea gata pregătită a fi aplicată, compresă, pe locul dureros : Dorin Tudoran citise cartea **Această dragoste care ne leagă** ?

Întăiul moment de stupeoare : în decembrie 98, Dorin Tudoran răspunde că nu, nu citise volumul - lansat de revista 22 în noiembrie 1997, iar de prietenul său Manolescu, printr-un editorial în *România literară*, la începutul lui decembrie același an ;

Al doilea : Tudoran explică necitirea : nu-l găsisese în librării...

Din acea clipă n-am mai auzit nimic din ceea ce se spunea pe ecran, n-am mai înțeles ce se petrecea. Este adevărat : chiar atunci sunase telefonul și, deși nu-mi luasem ochii de la Tudoran, n-am mai înregistrat cuvintele lui. Iar după, n-am revăzut banda - nu mai simțeam nevoia.

Și iarăși îmi blestem tendința de a “profetiza” răul. Despre bunul meu prieten (numai de exil) Dorin Tudoran îmi exprimasem, cu durere, temerile în

legătură cu devenirea (sau re-venirea ?) sa, încă din vara anului 1993 (a se vedea scrisoarea deschisă pe care i-am trimis-o în vara anului trecut). Constatînd că el, care (ca și mine...) dădea altora lecții de moralitate, dialoga, totuși cu omul lui Iliescu, “apoliticul militant” Eugen Simion ; dialoga cu activistul-cenzor al *Scînteii tineretului* C. Stănescu ; publica în *Adevărul* ; elimina din volumul de publicistică **editat la Chișinău, cu subvenție Soros**, textele în care, nu prea demult îi atacase pe Mihai Botez, pe A.D. Munteanu; nega că l-ar fi atins măcar cu o floare pe numitul Buzura, - pe scurt : evita de a mai spune adevărul - acela carele dăunează atunci “când vrei cu orice preț să te reîncadrezi în societatea românească postrevoluționară...”

Ei, da. Iată, încă o dată proba că avusesem dreptate în previziunile mele nenorocite (n-aș mai fi avut !) : regresiunea morală a lui Dorin Tudoran.

Și ce băiat bun era, domnule...

*

Paris 18 martie 1999

MULT E DULCE ȘI FRUMOASĂ...

despre *exil, fugiți, diasporă...*

La un deceniu după răsturnarea din decembrie 89 se observă cu stupoare : limba de lemn, cea sănătoasă, cea din salcâm autentic continuă să clămpănească fioros (l-am citat pe Ion Negoïtescu) - și nu doar în gurile fără de control ale politicienilor...; la fel : noțiuni interzise sub comuniști ca **samizdat, disident, literatură de sertar, exil** - nu sunt stăpânite de cei care în principiu ar fi trebuit să-i învețe pe ceilalți cuvintele : scriitorii.

M-am rostit despre acestea cu alte prilejuri, arătînd că un îndreptar (și de limbă română) precum **Dicționarul Scriitorilor Români**, atunci când nu falsifică semnificația câte unui termen, o deviază, până la a crea confuzii în capul bietului ne-scriitor : în primul volum I(on) C(ristofor) dădea de înțeles că **samizdat** este-atuncea-când... còpiile dactilografice ale unei lucrări sunt încredințate prietenilor spre lectură (vezi articolul **Carandino**)...

În al II-lea volum ochii mi-au căzut pe alt termen inadecvat: **diasporă**... La articolul **Eretescu**, M(ircea) A(nghel)escu scrie negru pe alb (p.237) :

“Publică în revistele diasporiei românești (s/m., P.G.)”

Ne mirăm? Dar însuși M. Zăciu, coordonatorul principal al **Dicționarului** vorbește despre “scriitorii din diasporă” (v. vol. I., Post-scriptum, p. XI).

Diasporă românească ? Să existe așa ceva ?

Toată lumea știe (în fine, ar trebui să știe, dacă nu scriitorii români, atunci măcar filologii alcătuitori ai unor îndreptare și de limbă română): **diaspora**, este un termen folosit în Septantă, și înseamnă, în grecește : **împrăștiere, dispersie** - cel mai fidel ar fi neologismul : **diseminare** - fiindcă indică **seminția**. Evenimentul ce l-a produs : o măsură generală și brutală de alungarea a Evreilor din locul de origine, Palestina, vatra lor și împrăștierea, diseminarea. Cu o precizare, importantă pentru mersul dezbaterii noastre : Evreii au fost diseminați (împrăștiați, dispersați - diasporizați) în cvasitotalitate.

În limba română nu există un echivalent neaș al diseminării. Cel mai aproape ar fi : împrăștiere, însă acesta nu trimite exclusiv la ideea de sămânță, deci de seminție. Alt sinonim : **răsfirare** duce cu gândul la o împrăsiere nebrutală, la o spațiere a elementelor componente, a indivizilor ; **răzlețire, răznire**: la îndepărtarea unui individ sau a câtorva - de ceată, de turmă, de unitate militară - însă nici el nu are încărcătura termenului **diasporă**.

Se mai vorbește de **diaspora Armenilor**. Dacă cei din Turcia au fost, în 1915, victime ale unei tentative de **genocid** (alt termen folosit greșit de compatrioții noștri, începînd cu “genocidul de la Timișoara”) - care, adevărat, a avut efectul dorit de turci : supraviețuitorii masacrului au fugit din Turcia, împrăștiindu-se în toată lumea, totuși nu le-a fost distrusă, în totalitate, vatra

(măcar pentru că “cealaltă parte” se afla pe teritoriul unui dușman al Turcului: Rusul).

Am întâlnit și expresia “diaspora țigană”. Adevărat : în acest mileniu Țigani, au fost împrăștiați, diseminați, dispersați, au fost supuși sclavajului (robiei), au supraviețuit tentativelor de lichidare a seminției lor în Europa ocupată ori doar controlată de naziști (a nu se uita : Ion Antonescu al nostru i-a trimis și pe țigani în Transnistria, la moarte). Numai că țiganilor nu li se cunoaște cu certitudine vatra, pentru a se putea spune de unde anume au fost - printr-o măsură brutală - alungați, împrăștiați, diseminați. Nu se știe nici dacă Țigani alcătuiau, acolo, o etnie (seminție) aparte, sau doar o castă (ceea ce este cu totul altceva) și nu se cunoaște motivul ieșirii lor din subcontinental indian (luare în robie ?, emigrare ?).

Românii constituie o etnie, o seminție (pe care îi unește limba). Cu toate vicisitudinile istoriei ultimei jumătăți de veac (îndurate de basarabeni și de bucovineni), au o vatră comună: teritoriul istorico-lingvistic românesc (spațiul carpato-danubian).

Până la al doilea război mondial comunitatea noastră a fost printre cele mai puțin tentate de exil, de destăruare, de emigrare ; de, plecare de la vatră. S-au semnalat câteva grupuri de ardeleni “la America”, de moldoveni “la Brazilia”, însă nu suferă comparație cu etniile din care oamenii plecau cu miile, fie din motive economice (greacă, italiană, irlandeză, scandinavă), fie din pricini de persecuție religioasă : englezi, germani, ucrainenii stiliști - spre Vest ; francezii hughenoti, cehii husiți - spre Est, fie ca urmare a unor dezastre naționale (polonezii, rușii, ungurii), etc. În țările românești se venea (și au venit : greci, albanezi, bulgari, sârbi, evrei, armeni, polonezi) ; de la noi nu se (prea) pleca...

Din nefericire ocupația rusească, impunerea comunismului după 23 august 1944 au provocat **exodul** și al românilor. Câtă vreme a mai existat un rege, s-a putut pleca (legal, ilegal). Însă după instaurarea RPR, frontierele au fost închise, România a devenit o oarecare baracă din imensul Lagăr Sovietic. Din acel moment (1948) datează termenul comunisto-securist : **fugar**, aplicat, atât celor care, amenințați de arestare, se ascundeau (în țară), cât și acelor care treceau clandestin granița. Oricum, cuvântul fusese îndelung cântărit de... psihologii de la Răsărit : trebuia să desemneze, nu doar un “dușman de clasă”, ci un ins demn de dispreț, un nemernic, un fricos, un laș, unul care nu primește lupta dreaptă, ci... fuge : **fugarul**. Fieroasa limbă sovietică (cea de oțel) a clăntănit, nu doar dinspre tovarășii noștri activiști de nădejde, eroici milițieni și bravi securiști ; și nu a tăcut odată cu decembrie 1989, ci a continuat, e auzită-citită și azi, apărută sub semnătura unor scriitori de primă importanță precum N. Breban și M. Zăciu :

Primul folosește termenul **exil**, aplicându-și-l. Îi place, îl arată, și-l promenează pe Corso...Înainte de decembrie '89 era beneficiarul unui pașaport straniu (cum aveau doar Pintilie, Ilie Năstase, Virgil Cindea, Țiriac, Giurchescu, Cernescu), și făcea, neobosit, naveta triumphiulară București-München-Paris fără vreo restricție, când avea chef - în timp ce români ca și el, dintre care copii, erau împușcați pe granița cu Ungaria ; fiindcă aceia încercau să fugă... “Exilatul” (nu oriunde : la Paris...) Breban era publicat în România, premiat, sărbătorit, cărțile nu-i erau scoase din biblioteci, nici numele eliminat din lucrări de referință ca ultimului emigrant în Germania sau în Israel - iar în vizitele trimestriale în țărișoară povestea fără de rușine că el ar fi, dragă doamne, un exilat ; ca și soția sa, dealtfel. A, nu un “fugit” - ca alții...

Cine a citit **Jurnal**-ul lui Mircea Zăciu a constatat cât-cum o persoană luminată, luminătoare, formatoare de oameni și de limbă a fost deformată de limba de lemn comunistă - mai grav : de terminologia securistă. Pentru dânsul toți românii care s-au stabilit în Occident: “ilegal” - față de “legalul” stat comunist... - sunt : **fugiți** sau **fugari**. După 1985, soția sa plecase în vizită în RFG (unde avea slujbă) și... întârzia să vină...; apoi a plecat - în vizită - și fiul (el se înscriesese la o facultate - acolo). Soțul și tatăl de la Cluj povestesc vizitele securiștilor care-l chestionau : când se întorc plecații ?, au de gând să rămână?, însă el rezista eroic - pregătind plecarea și a fiicei sale. Plecare -

cum: prin emigrare? Nu, altfel l-ar mai fi sâcâit securiștii? Ci... prin "rămânere legală". Să nu fie "rămânerea" aceea tot... "fugă"? - doar soția, fiul, fiica, la plecarea din România, nu declaraseră că au intenția de a rămâne. Profesorul Zăciu, legitimist ca tot Ardeleanul ce se respectă "optează" pentru... legalitatea socialistă. La un moment dat îi scapă : **"Eu nu vreau să fug"**.

Foarte bine - unde-am ajunge dac-ar fugi toți ? Este nevoie de români și în România, nu ? Cum altfel - în vorbe... În fapt, M. Zăciu s-a dovedit incapabil de o adevărată opțiune. Ar fi vrut să se trezească dincolo, cu întreaga familie, cu biblioteca intactă (cine n-a vrut ?) - dar "fără să rupă punțile cu țara - așa cum făcuseră «**fugiții**»" (clișeu securist)... Această optică a Marelui Profesor de la Cluj a fost amendată până și de Gelu Ionescu, într-un remarcabil text publicat în *Vatra*, 8/98.

La urma urmei, în această nenorocită jumătate de secol fiecare individ, fiecare cap de familie a încercat să-și aranjeze viața cum a crezut de cuviință și cum a putut - însă numai viața lui ; numai situația familiei sale. Or Mircea Zăciu, director de conștiințe, profesor pres-tigios mai avea o responsabilitate (morală, generală) : a **Dicționarului Scriitorilor Români**. Se plânge pe multe pagini, atât la începutul volumului I, cât și în **Jurnal** - că Dulea; că Doxăneasca; că Brad, că Măciu, că Câciu, că Gheran, că Gogu Rădulescu, că nepotul Gogului, Buzura - l-au amânat, l-au săpat, l-au mințit, l-au împiedecat să scoată la lumina tiparului acest Monument. Lăsînd la o parte faptul că bunii săi prieteni și tovarăși de Consiliu al Uniunii Scriitorilor : Manolescu, Iorgulescu, Dimisianu, Blandiana și atâtea alte piscuri ale breslei nu se solidarizaseră cu această cauză culturală-națională : **Dicționarul** (de ce s-a mirat, de ce s-a supărat pe co-breslași : el se solidarizase cu Negoîtescu, în 1977? dar cu Tudoran în 1985 ? - numai cu Geta Dimisianu, când a fost ea, martira neamului românesc, dată afară de la Cartea românească...)? A făcut el ce trebuia să facă un om normal constituit, pentru ca **Dicționarul** să fie publicat, la timp, sub Ceaușescu?; chiar ciuntit ? Nu.

Fiindcă M. Zăciu nu a vrut să rupă punțile cu Puterea Ilegitimă.

În numărul pe august 1998 al revistei *Magazin istoric* Valentin Hossu-Longin prezintă o carte în două volume : **Mărturii de la românii uitați (9-13 milioane)**, și **Tragedia românilor de peste hotare, autor : Cristea Sandu-Timoc** (din păcate nu este comunicată editura, nici anul apariției). Nu aflăm de unde deține autorul cifrele "românilor din diasporă" (astfel este prezentată... prezentarea, în sumar).

Sântem informați, prin intermediul lui V.H.-Longin, că în Rusia (fosta URSS) există cca 5 milioane de români ; în Balcani, în Ungaria și Slovacia încă vreo 4 milioane ; în Occident (aici intrînd și Australia, Noua Zeelandă, Africa de Sud) încă 2 milioane - în total 11 milioane de români "în afara hotarelor" - pe lângă cele 22 din "interior"...

Necunoscînd cărțile lui C.S.-Timoc decât din relatarea (incompletă) a lui V.H.-Longin, deducem :

- a) criteriile alcătuirii lucrării sunt corecte (și laudabile) ;
- b) cifrele avansate sunt fanteziste.

Necazul : V.H.-Longin, după ce dă explicația (cvasi) exactă a diasporei, în continuare, când folosește cifrele, o face incorect - fiindcă :

- cunoaștem noi data (măcar secolul) în care Românii din Bulgaria, din Grecia, din Albania au ajuns acolo - în urma împrăstierii ? nu ;
- unde este/era situată vatra românilor : dacă în arcul carpatic, cum au ajuns frații noștri în Balcani și în Pind ?; dacă în Balcani - dăm apă Ungurilor
- care pretind că noi am fi venit peste ei, din Sud...;
- de unde scoate "aproape 1.300.000 de români în Grecia și în Macedonia"?;

- de unde până unde ar exista "între 300.000 și 500.000 în Albania" - dar știe măcar câți albanezi-albanezi există în Albania?

În treacăt fie spus : o populație (chiar de ar avea 33 milioane, cum avansează C.T.-Timoc) nu va alcătui niciodată un popor - Cioran vorbea vorbe vorbe atunci când îi dorea României "populația Chinei". Mai este de lipsă

ceva: calitativ, nu cantitativ.

Nu se poate vorbi de o diasporă românească.

1. Chiar dacă ne încredem în cifra propusă (cca 11 milioane de "români de peste hotare"), aceasta reprezintă, vrem, nu vrem... jumătate din totalul românilor din interiorul hotarelor, o treime din total - or, diaspora, am mai spus : presupune izgonirea de la vatră a cvasitotalității seminției - ceea ce (din fericire) nu a fost cazul nostru ;

2. Cel mai numeroși români-români aflați în momentul de față "în afara hotarelor" sunt basarabenii și bucovinenii. Aceștia însă nu au nici o legătură cu... diasporizarea : ei au fost înstrăinați, nu (în primul rând) prin alungare de la vatră, ci prin ocuparea vetrei de către străini: Rușii. O bună parte dintre ai noștri a fost zmulă (din vatră) și deportată în Asia Centrală, în Siberia, în Marele Nord - însă această... parte a reprezentat între 25-40% din populație (cea rămasă pe loc).

Am folosit în altă parte, despre basarabeni și bucovinenii de nord, expresia : "exil pe loc", fiindcă ei nu au fost înstrăinați prin alungare, ci prin schimbarea statutului vetrei lor ; deci prin schimbarea identității: "indigenii" nu mai erau ce știau de totdeauna că sunt : cetățeni români - ci sovietici : Basarabenii nu mai erau români ci... moldoveni, iar Bucovinenii: ucraineni ; limba lor maternă nu mai era limba română, ci "limba moldovenească" (basarabenii), și unora și altora li s-a schimbat alfabetul latin cu cel chirilic, etc.

Abia în ultimul rând se poate vorbi și de o scoatere din vatră (firește : procentul de 40% deportați din teritoriile românești este înspăimântător, dar nu uităm: Tătarii din Crimeea și Cecenii au fost "deplasați" în totalitatea lor);

3. Singurii români care ar intra în categoria diasporiților : cei plecați "în Vest" (inclusiv cei ajunși în Australia, în Noua Zeelandă, în Africa de Sud...). Dar au fost ei alungați? dispersați? - așa cum s-a întâmplat cu Evreii din Palestina acum 2000 ani? Nu. Aș zice : din contra! Au plecat, nu obligați, siliți, ci fiindcă au dorit ei să plece - fie legal (cu acte, așteptate o bună parte din viața unui om), fie au "fugit" - deci acțiunea lor a fost împotriva voinței Puterii de la București ;

4. Este greșit să fie incluși în "diaspora românească" sașii, șvabii, evreii, grecii, italienii - aceștia au fost repatriați ; chiar dacă au păstrat (ba chiar cultural) nostalgia sarmăluțelor, a țuiculenei, a Mariei Lătărețu "pe meleagurile" Frankfurt-ului și ale Tel Aviv-ului ;

5. În fine : cred că pentru a face parte din o diaspora, pe lângă condiția inițială, a dispersiei, a diseminării (de către o putere, alta decât a noastră, a seminției victimă) este necesar ca fiecare individ (diasporit) să aibă conștiința originii, a identității sale. Or Românul, în zdrobitoare majoritate, dacă față de alți români, la biserică, la sărbători naționale se laudă că e român, în prezența neromânilor își ascunde originea, de parc-ar fi de rușine ; îi încurajează, îi obligă pe copii să învețe numai limba țării de adopție, să nu vorbească românește nici acasă, cu ai săi - fiindcă, nu-i așa, limba maternă a devenit în ochii lor ceva de rușine.

Cine contestă această tristă observație nu are decât să privească în propria familie aflată de abia 9 ani în Occident...

Cui i-i rușine de origine - își merită soarta. Rușinoșii nu vor alcătui niciodată un popor - nici diasporă.

*

24 martie 1999

VIN AMERICANII !

Ce dar otrăvit au primit, de Bunavestire, creștinii din Iugoslavia - fiindcă nu toți antisârbii sunt musulmani și nu doar religia îi desparte pe sârbi de ne-sârbi.

Nu-mi propun să scriu o dare de seamă despre ceea ce se întâmplă acum la hotarele României, ci să împărtășesc gândurile și temerile născute din această catastrofă. Și, în măsura în care voi găsi cu cine să dialoghez, dintre compatrioți, să comunic partea mea de adevăr.

Ca și în alte conflicte din alte părți, în ceea ce se numește Iugo-Slavia se înfruntă dorința și voința unei comunități etnice de a o supune pe alta, pe altele. Marele-Sârb nu poate accepta să stea pe picior de egalitate cu frații-dușmani : Marele-Ungur, Marele-Croat, Marele-Albanez, Marele-Bulgar, Marele-Român - am închis cercul. Fie că Marele-Cutare fusese în trecut fiul unei Mari (Ungarii, Bulgarii) și luptă să și-o re-mărească, fie că niciodată visul și realitatea nu coinciseseră (Albania, Croația, Bosnia), fiecare din acești Mari deturneză, falsifică patriotismul (sentiment nobil, motor al fiecărei comunități), prefăcându-l din mândrie de sine în ură de celălalt. Fiindcă mai există un element al naționalismului : nu neapărat nația, seminția, comunitatea de suflet și de limbă - ci țara ; teritoriul - pământul.

Așadar, după ce răspunde la întrebarea :

“Cine e mai mare, mai tare, mai frumos, mai ochios, mai viteaz, mai breaz ?” - și răspunde : “Eu !”, Marele-Cutare își pune întrebarea :

“Cine a fost, primul - aici ?” - și firește, își răspunde : “Eu !!”

La întâia întrebare nu este nevoie de argumente, de dovezi, de probe : are “dreptate” cel mai brutal, mai fără scrupule, mai crud - a se vedea, rezumată, eterna doctrină a terorii în scenariul de film al lui Titus Popovici **Puterea și Adevărul**, precum și în romanul lui Popescu-Dumnezeu **Pumnul și Palma** - acesta ar fi dreptul geografic;

La a doua se cheltuiesc tone de salivă și de cerneală pentru a proba, cu hârtii, întâietatea în timp pe un spațiu dat. Potrivit acesteia, există un drept istoric. Chiar dacă toți cititorii cunosc ca pe apă geografia-istoria etnică a Peninsulei Balcanice, o recapitulăm : lăsându-i pe Greci la o parte :

Albanezii alcătuiesc cea mai veche comunitate din vestul Peninsulei Balcanice Illyrii fiind “Dacii sau Geții” lor, deci trăiau acolo cu câteva secole înainte de Hristos - și tot pe atunci pământul lor a fost colonizat de romani;

Slavii au coborât din mlaștinile Mazuriei începând din secolul VI (după Hristos), ramura pornită spre sud a invadat întreaga Peninsulă Balcanică (și Grecia - pe care au sătenizat-o, au analfabetizat-o) - deci și actualul teritoriu ocupat azi, de Iugoslavia și de Bulgaria ; din aceștia :

Sârbii, desprinși de *Sorabi*, rămași în actuala Germanie și *Croații* au fost semnalati nominal între Dunăre și Adriatica în sec. IX-lea - iar *Bulgarii* (nomazi de neam türce) s-au așezat peste slavii care ocupaseră Thracia - însă și-au pierdut limba, adoptând-o pe a ocupatului... Cam atunci au apărut și *Ungurii* - în Panonia. Peste toți, invadați și invadatori s-au revărsat, în secolul al XV-lea “Rușii din sud-est” : *Turcii* - până în sec. XIX ocupanții cei mai retrograzi, cei mai obscuranțiști, cei mai - normal : veneau din Asia... - lipsiți de spirit european (îmi aduc aminte - cu dragoste și cu multă compasiune - de prietenul Mihnea Berindei, turcolog de formație, care pretinde și acum că Turcii, în Europa, au constituit “un factor civilizator...”).

25 martie 1999

Serbia și-a câștigat autonomia față de turci în 1812 (independența în 1878) - ca și Muntenegrul ; Grecia a devenit independentă în 1812, iar Bulgaria : autonomă în 1878, independentă abia în 1908 ; simultan Bosnia și Herțegovina au fost ocupate de Austro-Unguri - Croația și Slovenia fiind înghițite mai demult.

Al doilea război mondial a spart în țandări imperiile german, austro-ungar, rusec - Turcia era din sec. XIX-lea alungată în Asia, păstrând doar un picior în Europa. Ca parte componentă a Imperiului Austro-Ungar, fatal : Ungaria a pierdut teritorii, a pierdut comunități etnice asupra cărora aproape un mileniu își exercitase “rigoarea” (s-a observat eufemismul ?). Interludiul 1940-1945 a redat Marii Ungarii iluzia măreției sale, drept care în acei câțiva ani a persecutat, a masacrat slavi (Sârbi din Voivodina, Slovaci din Slovacia, Ruteni din Maramureșul istoric), Români din Transilvania, pe Evrei trimițându-i fără ezitare la moarte și tot fără ezitare, după război, trecându-i la rubrica și responsabilitatea României (nu doar cu complicitatea, dar cu binecuvântarea unor evrei-maghiari-victime, ca Elie Wiessel, cel care, înainte de a fi laureat al Premiului Nobel pentru Pace, povestea la televiziunea franceză

cum fusese arestat “de... jandarmii români” - din Sighet, aprilie 1944 și trimis la Auschwitz !). De parcă noi, cei ca brazii, ne-am fi mărginit să-i invităm pe “Jidanii mei”, vorba Mareșalului, doar la...curățat zăpada, în Transnistria...

Deși Ungurii n-ar accepta nici de frică includerea lor (geografică) în “Balcani”, prin faptul că se află în conflict acut cu alte două comunități balcanice - sârbească și românească - vrînd-nevrînd fac parte din acest ghem de șerpi beți de naționalism, turbați de exclusivism, orbiți de ură-de-celălalt ; și nu se află pe ultimul loc al cruzi-milor și al setei de a domina pe alții.

Croații : ei își spun urmași ai Goților (de ce nu ?, la urma urmelor), oricum, au fost aproape de lumea germanică, furnizîndu-i mercenari cavaleriști. Fără voie au îmbogățit limba cu termenul ajuns la noi prin francezi : *cravată*, Germanii numind basmaua de la gâtul călăreților, după etnia acestora: *krawate* (croații își spun : *hrvat* - de aici horváth-ul unguresc). Și religia a jucat un rol diferențiator: fiind catolici, nu s-au avut ca frații cu sârbii ortodocși...

Bosniecii sunt “localnici” illyrieni - dar, spre deosebire de Albanezi, au fost mai întâi slavizați (sârbizați), apoi islamizați - fie cu iataganul, fie cu avantajele materiale, sociale, ale ne-ghiaurilor. Așadar, pe Sârbi, de Bosnieci nu-i desparte sângele - ci... istoria : o parte dintre sârbi s-a retras spre nord din calea Turcilor, o altă parte (tot de Sârbi este vorba) a rămas pe loc, nu și-a părăsit vatra - dar și-a părăsit credința. De aici conflictele.

Cam același lucru s-a întîmplat cu Montenegrii și cu “Macedonenii” (acei locuitori ai Macedoniei grecești, slavizați, vorbitori de serbo-croată).

Dar nu cu Macedonenii noștri, Aromânii - pe ei îi voi lăsa de o parte, nefiind angrenați în acest conflict (durerea lor fiind de altă natură : se află în patru țări : Grecia, Bulgaria, Iugoslavia, Albania - și una adoptivă : România - însă, ca și Kurzii, nu au o patrie). Albanezii, în fața Turcilor, nu s-au retras în masă, spre nord, ca Sârbii, ci... sus, la munte (cum făcuseră și în timpul invaziei slave - ca și Dacoromanii din Carpați, ca și Grecii) ; cam o treime dintre ei au reușit să-și păstreze identitatea creștină, una dintre cele mai timpurii, din sec. III-lea (iar după Marea Schismă, devenită catolică *și* ortodoxă), alții, cei care au coborât de la munte au fost siliți să treacă la Islam - într-o proporție mai însemnată în actuala regiune Kosovo și în actuala republică Macedonia decât în Albania propriu-zisă.

26 martie 1999

În ochii vecinilor frustrați, Iugoslavia - ca și Ceho-Slovia, ca și România - este un stat artificial. Dacă se ține seamă de elementul unificator limbă, atunci această acuzație este nefondată : cu excepția Slovenilor, și Bosniecii și Croații și Montenegrii și Macedonenii (slavi) au ca limbă maternă serbo-croată. Chiar de nu se scrie cu aceleași caractere (ortodocșii cu chirilice, catolicii și musulmanii cu latine), se rostește (aproximativ) la fel. Mult mai mari deosebiri există între cehă și slovacă decât între “bosniacă” și “voivodineză”, de pildă.

Ca în toate formațiunile statale există și în Iugoslavia minorități etnice, deci lingvistice: maghiară, italiană, bulgară, greacă, română, aromână (megleno-română și istro-română dispărînd) și, în fine, importanta minoritate albaneză, constituind 80% din totalul locuitorilor din regiunea Kosovo, precum și din Macedonia slavă, aproximativ 25%. Exacerbarea naționalismului (de la națiune, desigur) a avut efecte nefaste asupra comunităților etnice care nu ocupă spațiul corespunzător răspîndirii lor (mai frecvent : pretențiilor). În Iugoslavia conflictele au izbucnit, întâi între subdiviziunile de sânge și de limbă comune. Firește, agresorul-prim a fost Sârbul. Belgradul rămas comunist a atacat Slovenia - rezultat : Slovenia s-a desprins de “Familie” ; Sârbii tovarășului Miloșevici au atacat Croația - rezultatul : Croația s-a debarasat și ea de tutela Serbiei. Mult mai dureros a fost războiul din Bosnia - fiindcă acolo a lucrat mai puternic decât în cazul Sloveniei și al Croației, religia : nu doar alta, ci una... dușmană a creștinismului : musulmană. S-a încheiat cum s-a încheiat, armele au tăcut (deocamdată), însă isprava comuniștilor sârbi este aceasta : nici în secolul care va veni din următorul mileniu Sârbii nu vor putea trăi alături de Bosnieci : nici alături de Croați ; nici alături de Sloveni

(ce să mai vorbim de Albanezi și de Unguri). Înainte de război, în Sarajevo erau frecvente mariajele între creștini și musulmani - acum Sârbii și Bosniecii, separați prin sânge, viol, moarte nu mai pot (con)viețui pe aceeași stradă (în sate, nici vorbă).

După ce au produs atâtea pagube umane între slavi, Miloșevici (nu are un omolog român, dintre guvernanți - doar pe unul dintre clownii siniștri ai Securității : V.C. Tudor) a trecut la etapa următoare: tulburarea relațiilor cu minoritățile naționale. Miloșevici, nu altul; patrioții Mari-Sârbi, nu "dușmanii" lor au abolit drepturile legitime ale Ungurilor din Voivodina și ale Albanezilor din Kosovo. În numele cărui principiu ?

În numele sârbității - deci în vederea sârbizării.

27 martie 1999

Tovarășul Miloșevici și prietenul nostru, luminatul intelectual Vuk Drașcovic (un fel de Marian Munteanu, studentul bătut de mineri, trecut la legionari pe Filiera Securității, combinat cu Andrei Pleșu - ministru și al lui Iliescu) vor ca pe pământul Serbiei să existe numai sârbi ; aceștia să fie buni-sârbi ; bunii-sârbi să vorbească numai sârba (nu și dubleta croată); bunii-sârbi, vorbind sârbește, să simtă sârbește ! - acesta va fi Omul Nou al mileniului ce va să vină : Sârbul absolut. Patriotismul sârbesc, legendar, a ținut în picioare această comunitate vitează, demnă, sub dominație străină - turcă, germană - apoi comunistă (dar sub un Stalin aborigen : Tito). S-a dovedit însă inoperant, ba de-a dreptul nociv în ultimul deceniu, când patriotismul s-a prefăcut din dragoste pentru propria nație în ură față de alte nații, când componenta sa, toleranța a devenit exclusivism. Din acel moment discursul Sârbului a devenit:

«Eu sânt sârb, îmi iubesc Serbia - toți ne-sârbii sunt netrebnici, sunt dușmani, deci să plece de pe pământul nostru sârbesc, altfel...» - am văzut ce înțeleg Sârbii prin *altfel* după cum s-au purtat cu Croații (lasă, că și Croații nu au rămas de lemn...) și cu Bosniecii (nu ne-a fost rușine nici cu frații de sânge ai ortodocșilor sârbi : Bosniecii musulmani...): ai fi zis că vecinii și prietenii noștri au învățat ce era mai detestabil, mai mizerabil, mai troglodit de la nazismul nemțesc și de la bolșevismul rusesc. Desigur, adăugând "culoarea locală" : cruzimea - în care nu-i întrec decât, eventual, Ungurii.

Parcă am mai auzit noi acest Răcnet al Balcanului și Carpatului reunit(e), ba chiar și al Pustei. Dacă patriotismul este un sentiment nobil, demn de cinstire, naționalismul exclusivist (i se mai spune : xenofob) este o plagă al cărei puroi se alimentează dintr-un întristător complex de inferioritate exprimându-se prin unul de comică superioritate - astfel :

«Noi, Sârbii (noi, Românii, noi Ungurii - voi, Thracii...) sântem cei mai cinstiți, cei mai drepți, cei mai buni, cei mai blânzi - n-am face rău unei muște - însă nu ne putem desfășura marile și latele bune-însușiri, fiindcă ne împiedcă dușmanul-neamului : Albanezul, Ungurul, Croatul, Bosniacul - acum Occidentul (Ungurul, Bulgarul, Rusul, Țiganul, Evreul...- acum Occidentul); Olahul, Sârbul, Slovaca, Neamțul, Evreul...).

Să ne aducem aminte cum a pornit conflictul : tovarășul nostru drag (nu Miodrag, acela-i altul, ci Slobodan) Miloșevici, pentru a-și confecționa o politică pe măsură, li s-a adresat sârbilor, arătându-i pe Sloveni :

«Din cauza Slovenilor nu se găsește benzină !», iar Sârbul de rând, deloc mai breaz decât un bou de român ascultând cu gura căscată clămpănitul limbii de lemn a lui Iliescu, a pornit război împotriva... ăluia-care-se-știe-el!;

«Din pricina Croaților Nemții refuză să investească la noi !»- și hai cu mic cu mare la război împotriva hrvaților !;

«Voi, care ne-ați ocupat și ne-ați stors o jumătate de mileniu !» - de astă dată nu însuși Miloșevici vorbise (el cunoscând istoria sârbilor și mai puțin decât *nu* o cunoaște Iliescu pe a Românilor), ci unul din Razii Theodori indigeni - interpellându-i pe Bosnieci.

Desigur, asta nu sună mai inteligent decât celebra :

«Așa-mi trebuie, dacă vorbesc cu o tuberculoasă !» ;

Dar tot atât de luminoasă ca acuzația unui boxer sovietic la adresa învingătorului american, un ins de culoare :

«Tu, bă, care linșezi negri !»

28 martie 1998

NATO bombardează Iugoslavia. Și se miră. Ba chiar se indignează că “poporul iugoslav” încă nu s-a ridicat, de la vlădică până la opincă, să răstoarne tirania, să-l alunge de la “președinție” pe dictatorul Miloșevici, cauza cauzelor tuturor relelor... Printre atacatori se află și Germanii - nimeni dintre ei nu a atras atenția (un fel de a vorbi: militarul execută, nu discută) că în 1944, mai ales în 1945, deși “poporul german” era sătul de război, sătul de Hitler, nu a răspuns la “stimulul” Aliatilor (bombele); terorizat de inamic, el, popor indignat, nu s-a întors împotriva Führerului - din contra, ca să zicem așa, s-a declarat solidar cu el, nemernicul, acum garantul mândriei naționale...

Cei de vârsta mea și mai în etate să-și amintească primăvara 1944: să fi produs bombardamentele americane asupra Bucureștiului și Ploieștiului efectul scontat de marii strategii occidentali? Da de unde! “Poporul român” - acela care-i aștepta pe americani să debarce la Mangalia, lângă geamie...-, terorizat de bombele (americane) nu s-a răsculat împotriva Conducătorului Antonescu, ci, din filoamerican a devenit de-a dreptul anti- (n-a avut timp să-și consolideze sentimentele că au năvălit Rușii - “cei care se deosebesc de americani doar prin numărul stelelor de pe drapel”, vorba unui reacționar...).

Astfel, propaganda oficială (în Germania, ca și în Franța colaboraționistă, ca și în România “aliată” - ca și în Irak, de curând) a funcționat cum funcționează azi propaganda tovarășului Miloșevici asupra sârbilor: «Patria în pericol !» - iar în asemenea situație lăsăm de-o parte certurile, incompatibilitățile, chiar dușmăniile intersârbești și facem front în jurul lui Miloșevici, salvatorul nației în fața atacului... Occidentului.

Fiindcă patriotismul este simțire - nu gândire.

Eu unul nu-i pot condamna pe Sârbii care se lasă orbiți de un bandit, un criminal, un bolșevic ce polarizează toate resursele de inimă ale comunității în fața pericolului extern. O spun cu umilitate. Fiindcă în 22 august 1968, și eu, abia ieșit din închisoare și din domiciliu obligatoriu, în fața pericolului rusesc, m-am înscris în Brigăzile Patriotice ale lui Ceaușescu, iar pentru că nu căpătau arme decât membrii de partid, am cerut să intru în PCR. Iar acum, după 31 ani, nu mă mândresc - însă nici nu regret pasul. Ca român - și mai ales ca basarabean - nu puteam face decât ceea ce am făcut.

Ceea ce nu înseamnă că Sârbii au avut dreptate să facă ce au făcut, de au aprins războiul în inima Europei; că au dreptate să facă, acum, ceea ce fac cu Albanezii - în chip de represalii, astfel : eu îți dau cu ciomagul în cap, iar dacă tu zbieri de durere, atunci ești “terorist”, ești “separatist” - deci îți dau ce meriți : pe bătrânii tăi îi alung să plece unde-or vedea cu ochii, pe nevastă-ta și pe fiică-ta le violiez, pe frate-tău îl împuşc, pe tine te spânzur!

Mecanismul gândirii Sârbilor este detracat, nu mai funcționează omește, evropenește : sperându-se în 1989 de explozia altui conglomerat etnic (URSS), temându-se că nu vor mai avea asupra căror comunități să-și exercite “întâietatea”, “serbitudinea” - cum se întâmplase în timpul domniei... croațului Tito - nu au ezitat să folosească arsenalul mental bolșevic pentru a-i supune pe Sloveni, pe Croați, pe Bosnieci, pe Macedoneni, pe Montenegrini, totodată suprimând autonomia minorităților albaneză și maghiară.

S-a observat : nu-i condamn pe Sârbi pentru că sunt sârbi, pentru că își iubesc Serbia - ci pentru că ei, Sârbii se dovedesc, acum, în pragul mileniului al treilea, mai involuați politic și moral decât erau, în secolul trecut, opresorii și ai lor, Turcii. În virtutea cărui drept Sârbii se consideră - în statul iugoslav - etnie conducătoare, superioară celorlalte ramuri slave, de același sânge cu ei, de aceeași limbă cu ei (Sloveni, Croați, Bosnieci)? ; întru cât Sârbii se cred îndreptățiți să locuiască, doar ei, teritoriul actual, să-i considere pe Albanezi, pe Unguri, pe Bulgari cetățeni de a doua categorie - iar pe Vlahi nici să nu-i ia în seamă? Se laudă pe toate drumurile că fuseseră victime ale Germanilor naziști, cei care îi tratau pe slavi drept “rasă inferioară”, bună doar de furnizat s(c)lavi - după cum numele vorbește...- acum fac și ei la fel.

Tragedia de azi are rădăcinile în 1989, când tovarășul Miloșevici a decis

abolirea autonomiei regiunii Kosovo, când le-a interzis Albanezilor presa, învățământul, cultura în limba lor. De ce a făcut asta ? Își imagina că, astfel, Albanezii musulmani au să devină, în doar o generație, ortodocși sârbi ?

Una dintre minciunile răspândite de Belgrad ca să justifice ticăloșia de la Kosovo : Albanezii vor să se desprindă de Iugoslavia și să se alipească la Albania... Vor fi existat - în 1989 - și astfel de "visători" - ei și? Am fost coleg de celulă, în Jilava, cu un medic, persoană instruită, azi senator țărănist de Timișoara, care visa ca România să se alipească la Italia ; la obiecția că nu avem graniță cu Noua Patrie Mădă, doctorul Theodor V. desena pe pătură cu săpun harta Balcanilor, a Adriaticei, a țărmului estic italian, apoi trasa două linii paralele (altfel, drepte) între Timișoara (acolo locuiește și azi) și Triest:

«Simplu : facem un coridor - ca la Dantzig !»

Ce simplu - să visezi (vise) în închisoare, cu săpunul pe pătură...

Albanezii din Kosovo, în majoritatea lor, nu voiau alipire la Albania - complet ruinată, distrusă de comunismul enverhodgist, roasă de cancerul mafiei; își cereau un drept legitim, normal, într-o Europă normală: păstrarea identității, la urma urmelor pe pământul asupra căruia au mai multe drepturi, ca urmași ai Illyrilor, decât Sârbii, Slavi năvălitori. Abia în urma persecuțiilor (citește : a masacrelor) unele dintre victime s-au gândit la separare.

Tot în 1989 au fost loviți și Ungurii - și ei trebuiau să devină mari sârbi (ori să plece !) - ca fotbaliștii Kovacevici, Sabovici...

Minoritatea română din Iugoslavia tace. Din obișnuița de a se supune? Se va fi bucurînd ea de mai multe drepturi?, doar între români și sârbi nu s-au semnalat în acest secol conflicte, cu o excepție, în aprilie 1941, când o însemnată parte a forțelor germane ce au atacat Iugoslavia, avea bazele în România.

Cum tot Românul face politică, își dă cu părerea și despre războiul din Iugoslavia. Simpatia tradițională, ortodoxismul, nămolul slav, ranchiuna față de Occident (care nu ne-a primit în NATO - ca pe unguri...) îi fac pe mulți dintre compatrioții noștri să ia partea sârbilor, fără nuanță, fără judecată. Am citit în ziarele românești - cele care formează opinia (!) - nu doar imense prostii de analfabet, ci uriașe porcării de dezinformator cu condică :

- Albanezii din Kosovo sunt prezentați drept "teroriști" - dar scriitorul care face pe ziaristul și-i învață pe analfabetizații săi compatrioți istorie, nu a aflat până azi istoria acestui termen : *teroriști* ?, a uitat că astfel le spuneau securiștii partizanilor din munți, acelor români care încercau să spele rușinea unei nații colaboraționiste - ca a noastră ? ;

- s-a bătut maioneza dâmbovițeană cu "separatismul" Albanezilor - numai și numai pentru a aduce vorba despre castravetele ungurese ;

- aceiași jurnaleți (bine : jurnalo!) împing nerușinarea până la a-i eticheta pe albanezii kosovari drept... comuniști !

Să nu-ți crezi urechilor! Vasăzică victimele : Albanezii sunt teroriști, separatiști, comuniști - dar Miloșevici nu e - nici terorist, nici, doamne ferește, comunist! Vasăzică amărății de albanezi care cer să poată învăța, citi-scrie în limba lor sunt...comuniști, în timp ce Rușii care-i susțin pe agresori, de la început, și s-au opus totdeauna unei soluționări pacifice nu sunt nici bestii, nici comuniști și nici ruși! Partidele comuniste occidentale - din Franța, din Italia, din Germania, din Grecia, organizatoare de manifestații violente împotriva NATO - acestea să fie oare alcătuite din... anti-comuniști ?

Diversioniștii de limbă română aflați în slujba Securităților de pretutindeni (și eterne) îi compară pe Albanezii din Iugoslavia cu Ungurii din România - dar se ferească de foc să vorbească de Românii din Rusia - cei care nu au dreptul la limba, la cultura, la identitatea românească!

Ceea ce vor Albanezii din Kosovo - iar Sârbii îi omoară, pentru că au îndrăznit să ceară așa ceva - nu e diferit de ceea ce vor Românii din Rusia - iar Rușii încă nu-i omoară (din nou...).

Iar jurnaletoii dâmbovițelini mor de grija bieților sârbi persecutați de Occident...

Paris, 16 aprilie 1999

D-ALE MANOLESCULUI...

În ciuda aparențelor, Nicolae Manolescu, directorul de conștiință - și de *România literară* - a fost de totdeauna atras de persoane murdare, avînd un comportament și secretînd o "gîndire" murdare. Maestrul său de morală-politică a fost (a declarat-o, însă numai după decembrie 89) inventatorul gușismului tătarăsc în patria lui Cațavencu; maestru de morală-gazetărească : Ivașcu, turnător de pușcărie, brigadier al *Glasului Patriei*, organ al Securității, frate mai mare al *Săptămîinii*, tipărit în Germania sovietică, destinat emigrației, unde erau obligați să se răstignescă în pagini de rușine și de plîns supraviețuitorii pușcărilor Crainic și Gyr, Noica și Vinea, C. C. Giurescu și H.Y. Stahl, Păstorel Teodoreanu și Vladimir Străinu ; maestru de morală a istoriei literare i-a fost Dumitru Micu, împreună cu care a scos volumul proletcultist **Literatura română azi. 1945-1965** (în Anul Domnului 1965 !); ne-membrul de partid Manolescu a scris cronici la subproductele unor martirizatori ai culturii ca Săraru, Vasile Nicolescu, Popescu-Dumnezeu ; după ce a devenit (în martie 1990) director al *României literare* cu ajutorul electoral al scriitorilor de ținuta unor Țoiu, Băran, Pardău, Silvestru - și împotriva lui Paler, Valeriu Cristea, Dimisianu - a devenit, la rîndu-i Maestru, învățîndu-i pe tineri **ce** și **cum** să facă atunci când vor ajunge la vîrsta și notorietatea lui, și a conlucrat cu persoane răumirositoare, dar afine - precum Iliescu, Voican, Quintus, Cataramă, C.T. Popescu, Pelin...

Cititorii *României literare* vor fi găsit că numărul din 7-13 aprilie 1999 este unul obișnuit în programul lui N. Manolescu : publicarea "documentelor" (firește, între ghilimele). Să le amintim pe celelalte, fiindcă garantul lor le mătură sub preș, sperînd că vor fi uitate, că următoarea eroare va fi considerată "prim-accident", care nu se va repeta... :

1. - *România literară* de la începutul lunii iulie 1990, imediat după mineriadă sângeroasă din 13-15 iunie, cuprinzînd inspiratul interviu luat de proaspătul director al revistei Uniunii Scriitorilor proaspătului președinte (încă neconfirmat) al României. Ei, da : Nicolae Manolescu, ardelean legitimist, l-a legitimat, intervievîndu-l, pe Ion Iliescu, cel avînd pe mâini cenușa cărților și a manuscriselor arse odată cu Biblioteca Centrală Universitară, ca și sângele victimelor minerilor lui Cozma, chemați de el și de Roman, întru salvarea neocomunismului și ghidați de Gelu Voican-Sturdza ; interviul în care de la prima întrebare Manolescu i se adresa lui Iliescu : «om cu o mare»;

2. - *România literară*, numerele 50, 51, 52, din decembrie, tot 1990, în care N. Manolescu găzduia pe cinci pagini de revistă "dosarul de securitate" propus de... suprașeful Securității, inefabilul Sturdza - Voican, sub mențiunea: DOCUMENT și prezentat de însuși directorul în termeni de un cutremurător analfabetism cultural-moral ;

3.- *România literară* din 14-20 octombrie 1998, în care, tot sub indicația DOCUMENT a apărut o altă prostie dezinformatoare extrasă de Manolescu, Dimisianu, Țoiu, Ștefănescu și alți luminători ai nației din anexa operei-complete a numitului Pelin : Cartea albă a Securității. "Documentul" cu pricina pretindea că scriitorul cel mai anticomunist (și mai antisecurist!) din redacție era, "pe timpul dictaturii"... , Băran !

Iar acum acest "special-dosar" închinat lui Caraion...

Am fost, până la proba contrarie, primul care a intervenit în scris, întrerupînd Corul Armatei Literatorilor Români și arătînd :

Iscălitoarea volumului **Această dragoste...**, prin afirmația că poetul ar fi încredințat Securității niște pagini ofensatoare la adresa Monicăi Lovinescu, la a lui Virgil Ierunca (și la adresa mea, de ce se omite acest "amănunt"?), **ca preș al unui pașaport** - se făcuse vinovată de **calomnie** ; directorii de conștiință românească luați după ea, în scris, la televiziune, la prezentarea de carte: Liiceanu, Manolescu, Adameșteanu, Matei Călinescu, Grigurcu, Cistelean, întărind prin prestigiul lor o afirmație nedovedită, fantezistă, iresponsabilă, deve-niseră complici la campania de defăimare a poetului dispărut. Îi acuzasem pe acești formatori de opinie că, dintr-o fidelitate (față de Monica Lovinescu) prost înțeleasă, rău folosită, acordaseră cauțiune morală unor

“ipoteze”, nu doar neargumentate, dar profund imorale - iată ce scria primul, cronologic, scriitor defăimător al poetului Caraion, N. Manolescu în editoria-lul *României literare* nr. 47/97 : “explicația dată... e simplă, plauzibilă și înspăimântătoare : **ca să i se permită să emigreze**”(s.m. P.G.).

S-au adunat, în mai puțin de o jumătate de an, 7 intervenții ale mele (publicate, toate, în *Cotidianul*): 1. Scrisoare către Grigurcu (22 august 1998); 2. O aniversare (22 oct.) ; 3. Scrisoare către Grigurcu (11 nov.) ; 4. Pe marginea unui editorial (21 decembrie 98); 5. Din nou despre Caraion (24 ian. 1999) ; 6. Buduca : gaura albă a (in)conștiinței literare (1 febr. 99); 7. Iarăși despre Caraion (6 febr. 99). Replica mea (cea din 22 august 98) la cronică lui Grigurcu a fost publicată în *România literară*; cum Grigurcu a răspuns nesatis-făcător, am revenit cu o nouă scrisoare deschisă (11 noiembrie) : aceasta, împreună cu un text anterior trimis: **O aniversare**, a fost refuzată de N. Manolescu prin editorialul său din 4 decembrie 1998, “Adio, domnule Goma!”

În **O aniversare** mă uimeam-indignam că persoane instruite, avînd faima de directori de conștiințe (ca Manolescu) coborîseră până la a produce ca probă a “rezistenței prin cultură” a redactorilor, o anexă din Cartea albă a Securității, alcătuită de un securist diversionist, fost argat al lui I.C. Drăgan. Abia cum înțeleg gestul (de neînțeles) al refuzului fără explicații : Nicolae Manolescu se supărase mai puțin pentru cuvintele grele la adresa lui, cât pen-tru crima de a mă fi atins de un securist ! A, da : acum **altfel** înțeleg refuzul său de a-și cunoaște dosarul de securitate...

Despre numărul din 7-13 aprilie/99 al *României literare*, pe puncte :

1. N. Manolescu scrie prezentul editorial, convins că cititorii (altfel fideli) au uitat ce scrisese tot el în decembrie 1997. Senin, acum pretinde :

“Cât despre cea de a doua [ipoteză], și anume dacă notele cu pricina au făcut obiectul unui troc al lui Caraion cu Securitatea, **ea rămâne greu de dove-dit**. Nu-mi dau seama ce document ar fi necesar pentru asta. **Dar mai are vreo importanță ?**” (subl. mele, P.G.).

Obişnuit să nu-și recunoască erorile, N. Manolescu își etalează părerile de **acum**, de parcă **înainte** nu ar fi fost **alte**. În 1997 : “...explicația dată... **e simplă, plauzibilă, înspăimântătoare : ca să i se permită să emigreze** (s.m., P.G.) ; acum zice că... nu-și dă seama ce document ar fi necesar pentru asta - apoi : “**Mai are vreo importanță ?**” Dar bineînțeles că are “importanță”, fiindcă nu toți cititorii sunt amnezici, ca el (care “uită” tot ce ar păta bronzul statuii sale autoerijate ca scurta-(auto)biografie : **Totul despre Manolescu**) ;

2. În pag. 19, în fruntea DOSARULUI, N. Manolescu propune în facsi-mil o scrisoare “a lui Ion Caraion către Virgil Ierunca” ; o și comentează :

“La doar două luni de la oribila notă expediată Securității, Caraion îi scrie celui care-l sprijinise moral și material să iasă din țară: «știindu-te ca pe o parte a sufletului meu», «tu știi că nu se cade a-ți face griji în privința probității mele». Dumnezeuule !” (exclamația pe hârtie aparține prezentatorului de DOCUMENTE din sursă Pelin, purtînd marca Securității, N. Manolescu.) “Orice altceva ar fi sunat mai puțin cinic în contextul cu pricina. Cu grafia îngrijită și cu stilul său inconfundabil (același din notele informative) Caraion abuza, încă o dată, de buna-credința a prietenului său”. Editorialul-i se încheie: “Acestea fiind, cu multă jale, spuse, să lăsăm **documentele** (s.m., P.G.) să vorbească !”

Jalea - ca să zic așa - este alta: documentul comentat nu este document: scrisoarea reprodusă (și la pagina 25!) nu lui Virgil Ierunca îi era adresată, ci altui Virgil...Deci : “analiza textului” (și a grafiei !) semnată N. Manolescu : în afară de chestie.

Grație lui Pelin și a “documentelor” sale, nesfârșit de...probatoare.

Și ce-ar fi dacă N. Manolescu s-ar reapuca de cronici literare ? - în acelea nu va fi obligat să respecte adevărul.

AU VENIT AMERICANII...

Mi-au sosit, la Paris, 21 numere din *Cotidianul* dintre 25 martie-19 aprilie, (arhi)suficient ca să înțeleg cum este tratat acest tragic subiect : Evenimentele din Iugoslavia. Și *Cotidianul îl informează, îl formează, îl re-formează* pe cititorul analfabetizat de patruzeci de ani de comunism, zăpăcit și descurajat în demer-surile sale de a se informa corect în acest deceniu de “tranziție” - în principiu ; dar în fapt ?

Colaborez de un an la *Cotidianul*, ignorându-l pe director (și editorialist). Nu el m-a invitat să vin, nu el m-a încurajat să rămân. Dacă, în timp, mi-a fost diminuată fiecare “felie” de text, dacă a fost rărit ritmul apariției, astfel încât, chiar de nu a suprimat un singur cuvânt, continuitatea discursului a fost anulată, de vină este, nu tentația de a cenzura, ci strategia-i gazetărească de tip tractoristic - bine: șoferistic. El însuși scriitor, în 12 luni nu a scos măcar o jumătate de pagină culturală (el, inventatorul SLAST-ului). Nu-l cunosc personal și nu sufăr ; îl știu din contribuțiile de la *Scînteia tineretului*. Gazetărismu-i postceaușist mi-a sărit în ochi doar prin cantitativitate : un editorialist incapabil de a prinde **esențialul momentului** în două coloane îndesate acela nu merită atenție. Aflam indirect că scînteistul de nevindecă scrie, nu doar plicticos, ci și paleolitic (am vrut să spun: protocronitic, ca fidel ucenic-ascultător al lui E. Barbu). Ceva din gândirea-i mi s-a revelat când am făcut efortul de a-i citi “analizele” în cazul Cozma. Acum însă...

Fiindcă orice-ar crede tovarășii de pe țărâm - atât cei cu școala *Scînteii* ca și elevii lor de după ‘89 : pe lumea asta - largă, strâmbă, subiectivă - există (totuși!) adevăruri obiective. Dacă un jurnalist poate avea câte opinii îl încape consecvența, despre o chestiune dată nu are dreptul să ignore datele ei, informațiile, adevărul-adevărat, nici să instileze cititorilor imaturi, dezorientați “adevăruri” confecționate - pe scurt : nu i-i îngădui **să-i dezinformeze**.

Or asta face *Cotidianul* și cu Evenimentele din Iugoslavia: pe de o parte născocoște “informații”, pe de alta, din premise corecte trage concluzii false.

Mi-am făcut cunoscute opiniile în **Vin Americanii !**, datat : 24 martie, publicat în *Cotidianul* începînd din 8 aprilie a.c. De astă dată voi arăta - în primul moment, dînd citate ; abia după aceea comentînd - cât și cum și când îi dezinformează *Cotidianul* (periodic și al meu) pe cititorii români. Nu înainte de necesara precizare: sînt împotriva bombardării Sârbilor, cum am fost și rămân împotriva abolirii autonomiei cultural-identitare a minorităților maghiară, albaneză, bulgară, română în Iugoslavia - de către Sârbi: sunt împotriva terorii exercitate de Sârbi împotriva Croaților, Bosniecilor, Albanezilor.

Și sînt hotărît împotriva Sârbilor care, în virtutea unui drept (inexistent istoricește, inventat în 1989 de protrogloidiștii lor, homologii securiștilor și activiștilor din România, convertiți fulgerător (în timp ce guîtau: «Fără violență!» prin Buzurii lor) de la internaționalism la naționalism șovin, de la ateism la ortodoxism habotnic, azi crezut adevărat, nu doar de masele imbecilizate de comunismul titoist, ci și de elita, analfabetă, îi alungă pe Albanezi de pe pămîntul mai al lor decît al Slavilor năvălitori - și recenți - în Balcani.

Fiindcă și eu (și neam de neamul meu de basarabeni) sînt un alungat de pe pămîntul meu, din satul meu, din casa mea - din copilăria mea ; și pe mine tot niște Slavi năvălitori-ocupanți (care nu aveau nici un drept asupra pămîntului meu) m-au aruncat pe drumuri în urmă cu 55 ani. Nu pot fi decît alături de persecutați, hăituiți, alungați de la casa, de la rostul lor. Cum barbarul n-ar fi el însuși dacă n-ar fi și nesimțit (aparent, un amănunt nesemnificativ față de cruzime), că tot ne jefuise, umilise, dîndu-ne afară din țara noastră, în bună tradiție slavă, ne cere să-l și iubim ; și, în același preț, să uităm ce ne-a făcut!

Să tot aștepte. Eu, român din Basarabia, fost, în 1956 ungur, în 1968 : ceh, polonez în 1956 și în 1981 - sînt, azi, albanez din Kosovo.

Cei care îmi cunosc faptele și scrisul știu că nu sînt proamerican fără condiții. Când am avut o nemulțumire împotriva Departamentului de Stat, a Europei libere - am făcut-o cunoscută și în scris, și direct, la Washington, senatorilor Fascell, Jackson, Dole ;

Nu sînt nici antiamerican - ci un om liber ; le-am spus Americanilor, în

față, adevăruri cum nimeni dintre compatrioți nu a spus, nici chiar editorialistul *Cotidianului*, pe când era el vânjos și adjunct la *Scînteia tineretului*, unde scria articole antiimperialiste - tot la comandă.

Deși în intervenția amintită făcusem un scurt istoric al actualelor comunități etnice din Balcani, nu strică să repet :

Albanezii, sunt, după greci, seminția cea mai veche: strămoșii lor Illyrii au ajuns, venind din Răsărit, pe coasta dalmată prin **sec. XII-lea înainte de Cristos**, "indoeuropenizînd" o populație mult mai demult stabilită acolo. Acel sub-substrat dă caracterul pre-indoeuropean al limbii albaneze (dealtfel, nu pe foarte departe, înrudită cu româna). Au fost creștinați începînd din sec. III;

Slavii au ajuns pe "meleaguri" din mlaștinile Mazuriei, la sfîrșitul secolului VI d. C., **18 secole după...illyri** (așezați peste albanezi), și au fost creștinați prin decret în sec. IX (**o bună jumătate de mileniu după alba-nezi**). Aceste detalii, "fleacuri" pentru alții, fiindcă:

1. Românii nu-și cunosc propria istorie - darmită a... Albanezilor;
2. Mașina propagandistică bolșevică a Belgradului funcționează după "metoda Ceaușescu" (falsificarea istoriei), începînd din anul în care tiranul român dispărea : 1989.

Așadar, sărbătorind ei 600 ani de la (prima) bătălie de la Kosovopolje, frații noștri ortodocși au ajuns să pretindă:

- că ei, Sârbii au "dăinuit din timpuri imemorabile pe pămîntul sfînt al Kosovo-ului" - *istoria elementară îi contrazice fără greutate (cu condiția să o cunoști)* ;

- că, în 1389, pe Câmpia Mierlei au luptat împotriva turcilor "numai Sârbii" - *istoria elementară spune că alături de Sârbii cneazului Lazăr, se aflau Albanezii, Bosniecii, Macedonenii* ;

- că, în 1448, tot la Kosovopolje, "singuri Sârbii" luptaseră împotriva lui Murad al II-lea - *istoria elementară spune că atunci-acolo mai erau, cu oștile lor, două strălucite căpetenii creștine: Iancu de Hunedoara și Skanderbeg ; deasemeni: 3.000 de călăreți moldoveni și 4.000 arcași munteni* ;

- că Sârbii "luptaseră totdeauna împotriva Turcilor" - *istoria elementară spune ușor altceva:*

a) după eroica bătălie de la Kosovo (întîia, 1389), în 1394, Baiazid a trecut Dunărea și l-a atacat pe Mircea cu ajutorul fraților noștri ortodocși luptători întru gloria semilunei, vasalii... născuți (și ei!) creștini : Marko Kraljević, Constantin Dragașevici, Ștefan Lazarević (noroc că Mircea i-a bătut pe toți, la Rovine...);

b) în 1402, în lupta de la Angora (Ankara) împotriva Mongolilor, același Baiazid (care a sfîrșit în cușca lui Timur Lenk) îi avea auxiliari tot pe creștinii (ortodocși) sârbi...;

c) după a doua bătălie de la Kosovopolje (1448) : profitînd de înfrîngerea cruciaților conduși de Iancu de Hunedoara, despotul sârb Gheorghe Brancovici l-a invitat pe fratele creștin bătut de păgâni să se odihnească în casa lui - l-a închis în fortăreața Semendria (Smederevo) și nu i-a dat drumul decât după ce familia lui a plătit o... creștinească răscumpărare...

Să continuu? Aș putea spune multe despre trecutul de glorie (și de nehi-clenie) al Sârbilor cei singuri-luptători împotriva păgânului turc. Ca și despre nesfîrșita "omenie ortodoxă" cu care, după 1947, Sârbii îi tratau pe Românii ce treceau granița la ei, în drum spre Occident, ca urmare a ocupării țării noastre de către frații lor, Rușii...

Aceste minciuni neobrazate, aceste grosolane falsuri istorice, această rescriere a trecutului după rețeta Ministerului Adevărului Bolșevic sunt opera "cremei nației" sârbești, omologii lui Eugen Barbu, V.C. Tudor, Dan Zamfirescu, Adrian Păunescu, Paul Anghel, Ungheanu, Lăncrănjan și alți protrogloști, și au fost gătite în cuhnia din fundul curții începînd din 1989.

Astfel Slovada Selenici scria negru pe alb că cea mai mare nenorocire pentru o comunitate (etnică) este *străinul* - un ardent partizan al "teoriei" cu pricina : fostul președinte al Muntenegrului tovarășul **Bulat**ovici, după nume sârb-curat, de cea mai pură extracție tătar-bașkiră; Dobrița Cosici, fost prim-ministru care visa "O Serbie etnic pură"(!); atîția alți directori de conștiință,

avînd conștiința în chestie repede flexibilă, ușor adaptabilă la teren, intelectuali subțiri, autori de cărți ca Milan Comnenici, Vuk Drașcovići, trecuți, din 1997, fără zdruncinături, fără tresăriri din opoziția “anticomunistă” drept în guvernul comunist al lui Miloșevici - cel ales de popor, cum argumentează băieții lui de curte de pe ambele maluri ale Dunării, de parcă pe Ceaușescu nu-l “alesese” poporul - și tot de trei ori, ca la brigadă...

Repet, să rămână : ofensiva sârbilor împotriva ne-sârbilor (deveniți, în zece ani, anti-sârbi) a fost “teoretizată” încă din 1989 - atunci “s-a hotărît” că în Iugoslavia nu trebuie să rămână altă seminție decât cea sârbească ; atunci a fost abolită autonomia culturală, administrativă a regiunilor Kosovo și Voivodina ; atunci a fost negată identitatea ne-sârbească (nu iugoslavă !) a minorităților maghiară și albaneză - de Români nu vorbim : dacă ei înșiși n-au deschis gura să strige, dînd semne că există și că stau pe două picioare - ai noștri cu cât sunt mai mulți în Iugoslavia, cu atît mai puțin sunt observabili - ca să nu se supere **stăpînul**...

2 mai 1999

Să vedem cum prezintă *Cotidianul* tragedia din Iugoslavia :

- În numărul de joi, 25 martie 1999 :

*Editorialistul, aflat tocmai în Thailanda, ne povestește de-acolo bombardamentele NATO.

- În numărul de vineri 26 martie :

* Editorialistul - tot din Thailanda - cult de felul său, face o paralelă istorică - asta :

“Invadarea Cehoslovaciei în 1968 și-a propus (sic) instalarea la conducerea țării a unei conduceri dogmatice în locul celei liberale. În cazul de față NATO susține că (...) va trebui să-l facă pe Slobodan Miloșevici să accepte prezența trupelor NATO în Kosovo”.

Plictiseala : afirmația este neadevărată : NATO a făcut alte, multe tâmpenii, dar - întâmplător - **nu** “a susținut că...” etc.; acestea sunt “concluzii” trase din premise inexistente.

* Text : **“Morți, răniți, drumuri și aeroporturi distruse, exod de refugiați”**

Fals : morți, răniți, exod de **refugiați** - dar fără legătură cu... “drumurilor și aeroporturile distruse”, ci din pricina “purificării etnice” dusă de sârbi împotriva ne-sârbilor - nu de ieri 24 martie 1999, ci de acum 8 (opt) ani, în Croația.

* Pe ultima pagină : 6 fotografii ; una singură prezentîndu-i pe bieții-oameni (refugiații) astfel : **“Belgrad : femeile și copiii se îngrămădesc în adăposturile antiaeriene”.**

Dezinformare caracterizată : bieții-oameni există de un an și jumătate, în Kosovo (din ianuarie 1998) - însă *Cotidianul* a păstrat o tăcere asurzitoare. Acum vrea să acrediteze “adevărul” miloșevicesc potrivit căruia tragedia ar fi început în... 24 martie, “ca urmare a bombardamentelor” - drept care prezintă oameni și adăposturi din... Belgrad.

Amănunt semnificativ : Kosovarii **nu** “se îngrămădesc în adăposturi antiaeriene” - inexistente în provincia lor, în satele lor - ci, violențați, violați, jefuiți, alungați din casele lor incendiate, “se îngrămădesc” la frontierele cu Albania, Macedonia, Muntenegru. Alungați de sârbi.

- În numărul din 27-28 martie :

* Editorialistul anunță :

“Președintele României nu-și înțelege propriul popor”.

De acord, în general (am scris-o încă în iunie 1995, am repetat-o în preajma alegerilor din 1996, când G. Adameșteanu m-a pus să “polemizez” cu Constantinescu, Zoe Petre și Manolescu - de atunci am arătat-o de fiecare dată când am avut prilejul) - dar, în special, aici ? De unde scoate editorialistul “adevărul” că poporul român gîndește, în mod organizat, bătînd pas de

front pe arătură, ca el, cotidianistul și nu ca - de această dată, o excepție - Constantinescu ?! De unde până unde pretenția editorialistului de "a înțelege", doar el, poporul român? Ce știe el, etern activist scînteist despre poporul român (dacă va fi știut ceva, a uitat cu program, din disciplină de partid - ca să se cațere pe scara Aparatului)?, despre nefericirile popoarelor învecinate (ba chiar înrudite cu al nostru, ca cel albanez)? Dar el a negat, alb pe negru, cu o revoltătoare nesimțire suferințele nesfârșite, de neînchipuit la sfârșit de secol al XX-lea, atunci când i-a tratat pe Albanezii din Iugoslavia (**care doreau recăpătarea autonomiei culturale**) de scizioniști, de teroriști (și de... comuniști!)? Se prefacă a nu ști că termenul "terorist" a fost dat de Englezi Evreilor care luptau cu arma și cu bomba pentru a căpăta un loc sub soarele Palestinei; că, la rândul lor, acum, Evreii îi consideră teroriști pe Albanezii aceiași Palestine, verii lor de la Avram-Ibrahim, arabii; că de teroriști îi taxau francezii colaboraționiști cu ocupantul german pe cei din rezistență; că "teroriști" îi etichetau comuniștii - fie ei activiști, fie securiști, fie scriitoriști (de teapa unor Petru Dumitriu și alte C. Toaie) pe cei ca Arsenescu, Spiru Blănaru, Maria Plop, Gavrilă, Lenuța Faina, Săbăduș, Arnăuțoiu, Motrescu ? Își permite, de la București, să fie purtătorul de cuvânt al guvernului criminal - **și terorist** - de la Belgrad? Nu i-i rușine să-l mustre pe Constantinescu, când acesta, pentru prima oară-n viața lui, a greșit, avînd o reacție **normală** ?

* În pp. 2-3 o sumă de texte - nesemnate. Citez din prezentare :

"Pentru noaptea de ieri se aștepta un nou atac al avioanelor NATO, o noapte a groazei pentru toți locuitorii Serbiei : sârbi, români, maghiari, bulgari și, de ce nu, albanezi".

Găinărie jurnalistică, manglitorism de gazetariot de perete - de ma'ală :
a) îi include pe români în "locuitorii Serbiei" - când aceștia nu există ca "nesârbi", grație lui Slobodan, care, ca să nu-i pută nici statistic în Pura Serbie a prea mulți **străini**, i-a împărțit pe ai noștri în "români" și în "valahi" - dar pe aromâni unde-i va fi pus ?) ;

b) sugerează prin : **"de ce nu, și albanezi"** că NATO i-ar bombarda și pe ne-sârbi... Neadevărat, însă riscă să devină : Miloșevici, după ce a distrus Iugoslavia, după ce a ruinat Serbia, acum îi trimite la moarte pe conaționali săi - și ei cetățeni iugoslavi - printre altele aplicînd "metoda" apărării obiectivelor militare cu "scutul uman" alcătuit din ostatici albanezi (dealtfel i-a avertizat pe occidentali : dacă aviația aliată bombardează cutare uzină de armament ori cazarmă, îi omoară și pe... protejații lor, kosovarii).

- În numărul din 29 martie :

*Editorialistul tot în Thailanda fiind, spațiul este ocupat cu citate din "presa occidentală": declarații ale unor maimuțe nici măcar sim-patice - în schimb veninoase - ca Marie-France Garaud, "făcătoarea de regi", cum s-ar fi vrut ea, fost consilier al lui Giscard d'Estaing (de aceea a pierdut "Valéry" alegerile din 1981) ; a încercat să-l piloteze pe Chirac, a fost pe dată invitată să circule - astfel a ajuns "strategă politică", simpatizantă a lui Jirinovski, a lui Meciari, a lui V.C. Tudor, și camaradă a lui Le Pen.

Despre *Le Figaro*..., cititorii români trebuie să știe : în ultimii 25 ani, datorită proprietarului, Robert Hersant (colaboraționist al nemților ocupanți, apoi criptocomunist, apoi anticomunist - **și** prieten la toartă, companion de vânătoare al Ceaușescului) a devenit tribuna "dreptei franceze, cea mai cretină dreaptă din lume" - ceea ce nu-i de colea ; că a fost tipărit ani la rând pe hârtie din România, "grațios oferită" de Ceaușescu ; că editorialist și acționar a fost altă lichea colaboraționist-comunisto-filorusă : Michel-P. Hamelet, hagiograf al Ceaușescului cu același nume ; că *Le Figaro* a fost protector și apărător al lui Gustav Pordea, agent de influență al Securității, ajuns deputat european pe lista lui Le Pen, pe banii zmulși de la gura românilor (500.000 dolari înmânați lui Le Pen de securistul Costel Mitran în 1984, la Viena) - despre legăturile Hersant-Hamelet-Le Pen-Pordea-V.C. Tudor-Mitran-Pleșiță, am mai scris, am să mai scriu ;

* În p. 3 un comentariu semnat : "Cristina Zărnescu":

"Apar ca din senin rapoarte privind masacrarea a zeci, dacă nu sute de

albanezi - căroră li se dă crezare, dar pe care nimeni în absența verificatorilor OSCE nu le poate verifica în vreun fel. Sursa raportului : gruparea teroristă albaneză UCK”.

Vasăzică, așa : “apar rapoarte”, însă “din senin”, deci Belgradul și *Cotidianul* le contestă. De ce ? Păi fiindcă “nu au fost verificate de OSCE”! Și de ce, mă rog, nu au fost verificate ? Pseudonimei Zărnescu îi scapă : “în absența verificatorilor”. Dar oare de ce “absentau verificatorii”? Păi, pentru că **Sârbii, ca să poată “opera” în taină, cu puțin înainte de 24 martie 1999 îi expulzaseră de la fața locului pe toți verificatorii OSCE - ca să nu existe martori !** - simplu, nu ?

Ce frumos, ce simțit scrie “Zărnescu” atunci când scrie **el** :

“Sursa raportului : gruparea teroristă albaneză UCK”!

Să fie *Cotidianul* organ miloșevic ? N-ar fi de mirare : aceeași limbă de lemn (și de sânge - nu se observă ?), abia dată pe rumânie, aceeași mentalitate de tâlhar - care, după ce te tâlhărește, mascat (și pe-întuneric, curajosul !), când îl prinzi, îți aruncă în obraz că nu ai probe, că sursa ta este... dragădoamne, “teroristă” !

“Zărnescu” : pseudonim al editorialistului - același stil bălăcărit, aceeași gândire parșivă.

- În numărul din 30 martie :

* Fără semnătură (**același** Zărnescu ?) prezentarea din p. 1 :

“Zeci de mii de etnici albanezi își părăsesc locuințele din Kosovo în fața războiului - spun mijloacele de informare occidentale - a represaliilor sârbilor”.

Așa spun occidentalele - dar ce-or fi zicînd orientalele cele just-orientate, precum *Cotidianul* ? (În treacăt : ce e cu ticul verbal : “etnic albanez” ? Vrea să spună: albanez locuitor al Iugoslaviei ? Dar dacă eu spun: “etnic editorialist”, se înțelege că vorbesc de un vrâncean din Olteania, de origine bulgară, slujind Iugoslavia miloșevică?)

* P. 2 (tot nesemnat) :

“...odată cu debutul acțiunilor militare a NATO împotriva Iugoslaviei (...) sute, poate mii de morți, răniți, refugiați sârbi, albanezi, români, români, croați, macedoneni...”

Chiar așa ? De unde/unde se refugiază “Sârbii, alături de albanezi”? **“Bombele nu fac distincție între etnicul sârb și etnicul albanez...”** - ba, din nefericire, fac : NATO îi bombardează **numai** pe sârbi (care îi masacrează pe albanezi), nu pe albanezi - deja masacrați de sârbi.

“Trebuie să ne găsim loc să spunem că în Iugoslavia trăiesc peste un milion de români concentrați pe Timoc (...) și alte câteva zeci de mii în Voivodina (...) Lipsiți fiind de recunoaștere ca minoritate, «vlahii» nu sunt de acord totuși cu intervenția NATO”.

Dar găsiți-vă, fraților de toate sexele, câte locuri-să-spuneți doriți! Așa se face gazetărie la *Cotidianul* : habar n-ai despre ce scrii - și nici chef să pui mâna, să înveți - dar scrii ! În România “profundă”, după cum *scriitor* e acela-care-știe-să-scrie, tot așa, *gazetar* e acela care-scrie-la-gazetă, nu? Chit că scrie numai prostii.

Logica gazetarnică a pseudonimului continuă :

“În fața acestor dureroase vești, a faptului că în urma bombardamentelor și ai noștri rămân pe drumuri, și ai noștri își plâng morții, putem să dezaprobam acțiunea militară”.

De unde concluziunea : dacă “ai noștri” n-ar fi rămas pe drumuri, noi (ai lor) n-am fi putut (!) să dezaprobam acțiunea militară... Însă pentru că neamurile noastre suferă și ele, atunci, da : putem să dezaprobam acțiunea (militară). Ce limbă română - dar și ce gândire din beton natural !

“Speriați de exodul de populație, de faptul că sârbii au lansat o masivă operațiune împotriva UCK, occidentalii...”

Cititorul român n-are încotro, **trebuie** să creadă ce scrie Scînteia *Cotidianului* : că Sârbii au lansat o **“masivă operațiune” doar** împotriva **“teroriștilor din UCK”** și nu, Doamne ferește, împotriva **tuturor** albanezilor din

Iugoslavia, evaluați la un milion opt sute de mii de suflete ;

“Alianța Atlantică le plânge de milă etnicilor albanezi (...) În dimineața zilei de ieri se raportase însoțirea de către soldații iugoslavi a 20.000 albanezi la granița cu Albania. Și în Muntenegru au ajuns peste 20.000, creînd o situație haotică, cu toate că toate locurile sunt ocupate”

Pe lângă schilodirea logicii - dar biata limbă română, maltratată! - este vădită nesfârșita nesimțire morală a jurnalismului de tip *Scînteia-Cotidianul*.

* Tot în p. 2, sub titlul: **“Drașkovici cere Rusiei să se considere «parte agresată»”** este raportată - indirect, citatul fiind necunoscut pe meleagurile Căii Plevnei - declarația în care celebrul “opozant” în lunile cu 31 zile, aparatcik în celelalte ar fi spus că **refugiații din Kosovo sunt actori ai unei catastrofe umanitare teatrale**.

* În p. 11, în sfârșit, un text semnat (Costin Ionescu). Supratitlul zice :

“Principalul rival politic al lui Miloșevici, Drașkovici avertizează :”

O fi avertizînd, însă în 28 martie 1999 când Drașkovici avertiza, avertizatorul nu era “rival politic” - ci taman prim-vice- al tovarășului Milutinovici, deasemeni tovarăș (Francezii spun: “Prietenii ca porcii”) al nu mai puțin tovarășului Miloșevici. Printre panglicile scoase pe nări de această curatlicea balcanică (vorbesc de Drașkovici), anume : **“Albanezii au organizat acest dezastru umanitar”**, lui C. Ionescu îi scapă următoarele :

“Drașkovici a reamintit că dezastrul a început în martie anul trecut, când rebelii albanezi au pus mâna pe arme...”

Dacă “dezastrul” a început de un an, de ce se plîng Sârbii - prin *Cotidianul* - că NATO îi bombardează - de o săptămână ? De ce editorialistul *Scînteii-Cotidiene* pretinde că Albanezii au început să plece de la casele lor “din pricina bombardamentelor NATO” (începute în 24 martie 1999) - când ei sunt pe drumuri de un an și ceva ?

3 mai 1999

- Numărul din 31 martie :

* Editorialistul citează scrisoarea unui thailandez trimisă unui ziar din... Bangkok :

“Priviți la compoziția NATO! Alianța e făcută de țări precum Anglia, SUA, Spania, Germania, Italia care predică drepturile omului, dar au o lungă istorie de colonialism, sclavagism, genocid, ba chiar și de fascism”.

Ce valoare are citatul ? Niciuna - ca dealtfel și cel din *Le Figaro*, periodic promiloșevicistnic, pe linia filoceașismului gallic.

* P. 2 : pseudonimul “Zărnescu”, frizează antologicul :

“Este adevărat că vlahii nu sunt recunoscuți în Iugoslavia (...) și că sunt în număr impresionant de mare de circa un milion și jumătate de suflete, însă la fel de adevărat este că, înainte de a vorbi de recunoașterea lor, vorbim de masacrul pe care NATO...”

Ce spuneam de ascendența ceașistă a miloșevicismului, deci a organului său bucureștean? Așadar : vlahii **nu sunt recunoscuți** în Iugoslavia, însă noi, cei de la București **nu trebuie să vorbim** de (ne)recunoașterea lor, ci să vorbim (Cât mai tare! Vorbiți, tovarăși! Mai cu inimă cei din fund!) despre masacrul care...etc etc. Îi aduc aminte editorialistului :

“Suveranitatea națională” era exprimată și de limba de salcâm autentic a lui Ceaușescu astfel : «Voi, străinii, nu vă amestecați în treburile noastre interne - că ne-atingeți pe la suveranitate ! - lăsați-i pe ai noștri, pe românii din interior să spună ce-i doare - dacă-i doare...». Numai că Românii-din-interior, de cum deschideau gura, le-o închideau cu pumnul, cu ciomagul, și seringă cu *aconitină* securiștii lui Pleșiță, Goran, prieten-ca-porculeț cu Gelu Voican, iar gazetarii lui Popescu-Dumnezeu, ai lui E. Barbu, scriitorii lui Ivașcu (“condeimea conștientă”) se grăbeau să-i demaște ca dușmani, ca trădători de patrie!

Vechi - și murdare - reflexe : «Nu vorbi de ceea ce te doare pe tine - hai să vorbim de foametea din Sudan, mizeria din Bangladesh, prostituția din Thailanda...»

Încă o dată : sînt împotriva bombardamentelor NATO - în aceeași

măsură în care sânt împotriva barbariei sârbilor exercitată pe spinarea ne-sârbilor în ultimii zece ani.

- În numărul din 1 aprilie :

* În p. 3 Irina Zidaru, făcând "istoricul" lui Vuk-Zig-Zag Drașcoviți scrie negru pe alb :

"În ianuarie 1998 criza din Kosovo a izbucnit".

În sfârșit, de Ziua Păcălelilor '99, *Cotidianul* descopere **"criza din ianuarie 98"**.

- În numărul din 2 aprilie :

* Una din marile murdării purtând marca editorialistului este :

"Soluția Rugova - o lovitură a NATO ?"(...) "De ce a tăcut [Rugova] 11 zile? Deoarece nu primise ordin (...) pentru o asemenea mișcare".

Editorialistul e specializat în inversarea termenilor : iute de mână, prezintă efectul drept cauză - în chestiunea 24 martie (atacul NATO - detestabil - a survenit **după** refuzul sârbilor de a accepta o soluție pașnică, la Rambouillet și **după** un an și ceva de persecuții sângeroase a kosovarilor) ; dar și campion al ticăloșiile directe, neamestecate, neinverse :

Pretinde că Ibrahim Rugova, șeful majorității moderate a albanezilor din Kosovo (și participant la tentativele de pace de la Rambouillet) "a tăcut" (de la 24 martie până adineauri, 11 zile !). Rugova, el, singur, de capul lui, a tăcut cu gura lui, vorba Românului! Că așa a vrut el - nu, Doamne ferește, cum voia Miloșevici și cum știe o lume întreagă, iar dacă nu era informată de acest "detaliu" din ziarul *Cotidianul Belgradului*, a văzut la televizor : o nefericită, o jalnică marionetă "zâmbind", nu galben, ci vânăt camerei de luat vederi și caraliului său, Slobodan. Nu a "partener de tratative" al dictatorului de la Belgrad arăta, nici a perfid spion NATO "lăsat în urmă", ci a biet om ținut sub pază, în propria-i casă de la Priștina, amenințat, șantajat - și "preparat" (e-he, metodele sovietice cunoscute și de securiștii noștri cei patrioți, cu efectul lor garantat !).

Toți privitorii *normali* au înțeles (și s-au cutremurat, văzându-l pe Rugova "discutând cu Miloșevici"): omul era ostatic și se mișca, vorbea sub constrângere (și preparare chimică - depune mărturie semnatarul acestor rânduri "chimizat" în aprilie 1977, la Securitate de pe Calea Rahovei); numai editorialistul ba. Să fie atât de prost psiholog? Nu: el este un afon al minimei morale, un ins impermeabil la adevăr. Mai mult (mai rău) : nu rostește-scrie neadevăruri, decât dacă încearcă și ofensarea și înjosirea celui alt. Cu atât mai încrâncenat, cu cât profesorașul de la Priștina întruchipează un adevăr ce nu convine Belgradului (deci *Cotidianului*) - acesta:

În zdrobitoare majoritate, cu toate persecuțiile îndurate din partea sârbilor, Albanzii din Kosovo doreau - până la 24 martie 1999 - nu "secesiunea", nici unirea cu Albania (a existat un singur neamț din RFG care să fi dorit "unirea" la RDG ?), ci autonomie, în cadrul Iugoslaviei, ca înainte de abolirea ei de către tovarășul Miloșevici, în 1989.

Iar editorialistul, bine informat despre situația lui Rugova în Priștina (doar e gazetar, nu ? - bine : nu) scrie fără ezitare - repet, ca să nu se uite:

"De ce a tăcut 11 zile ? Deoarece nu primise ordin"...

Potrivit adevărului inversat (cotidienizat) și noi putem spune :

«Rugova a tăcut 11 zile, deoarece nu primise ordin - de la Miloșevici - pentru o asemenea mișcare».

Numărul este bogat din punct de vedere iconografic : 17 fotografii (în afară de cea a lui Rugova cu Miloșevici). Din 17 imagini ale tragediei din Iugoslavia, Albanzii au dreptul la 3. Vorba înțelepciunii românești : "Bine și-atâta - putea să nu reproducă nici una !"

- În numărul din 3-4 aprilie :

* Editorialistul anunță descoperirea :

"Și televiziunile occidentale fac parte din trupele NATO".

Și noi dormeam, soro - cum de nu ne-am dat seama de orbitorul adevăr

cotidian ? Cu precizarea următoare :

Televiziunile occidentale - în colaborare cu militarii, polițiștii, milițienii, arkanii, cetățenii conștiento-pașnici de etnie sârbă (iertare : “etnicii sârbi”) - au pus în scenă piesa lui Drașkovici, cea în care “Albanezii ar fi conduși la frontiera cu Albania”, vorba altui număr din *Cotidianul*.

- *Numerele din 5 și din 6 aprilie :*

lipsite de interes, editorialistul a trecut la “probleme interne”.

- *În numărul din 7 aprilie :*

* Sare din pagină corespondența din Belgrad semnată : Mario Balint, deplasat-sponsorizat, cum sântem înștiințați :

“Nici un post de TV occidental nu a spus că majoritatea refugiaților care au umplut Macedonia și Albania fug din calea bombelor NATO și nu din cauza represiunii sârbe”.

Evident, posturile de TV occidentale sunt cu toate mincinoase - spre deosebire de TV Koșava, proprietatea fiicei lui Miloșevici ; spre deosebire de TV Beograd, cea ascultînd de tovarășa de viață a tovarășului cu același nume. Apoi: “deplasarea sponsorizată de Banatera, Rescom Reșița, Eurosat Bavaria, Caranbeseș” trebuie onorată, nu? Ba bine că nu. În treacăt fie spus : sponsorizatul Balint Mario șade prost, nu doar cu logica, nu doar cu morala (n-are să creadă: acest animal există !), dar și cu gramatica. Eh, acordurile gramaticale, câte piedeci pun ele gazetarnicilor cotideni !

Taman așa : Sârbii, nu numai că nu-i alungă pe Albanezi de pe pământul lor, unde se aflau cu cel puțin 18 secole înaintea invadatorilor slavi, dar îi roagă în genunchi să rămână pe loc - că așa-s ei, Sârbii (au dovedit-o în Croația și în Bosnia) : buuuni... ; și ortodoooocși...

- *În numărul din 8 aprilie :*

* Editorialistul se întreabă :

“Ce trebuie să învățăm din lecția Serbiei ?”

Nu răspunde, se vede că nu i-au ajuns cele peste două coloane-și.

- *În numărul din 9 aprilie :*

* Editorialistul nu mai vorbește despre... ce ar trebui să învățăm (din lecția Serbiei). Tăcerea sa este pe larg compensată...

* ...de un interviu (nesemnăt - îl va fi dat anonimul național, Farfuridi) luat Zoei Petre. Reaua credință și vulgaritatea ating sublimul în abjecție. Pe pagina 1 este anunțat :

“Consilierul prezidențial Zoe Petre elogiază felul în care NATO bombardează Serbia”.

Dumnezeu mi-e martor : nici Zoe Petre nu intră în zona mea de simpatie : am atacat-o în 1995 pentru catedra pe care, împreună cu E. Constantinescu, a creat-o, la Universitatea bucureșteană, pentru unchiulețul lor iubit, Măgureanu - însă, din obișnuința meseriei nu cred în “rezumatele” altora, ci numai în scrisul, sub semnătură, al autorului - citit cu ochii mei. Aici este vorba de un interviu - se întâmplă, vai, ca întrebarea să spună una, gazetarul să... fumeze alta - acestea sunt riscurile intervievaților... Or în p. 2 este publicat interviul (se deduce dintr-un răspuns că întrebătorul ar fi bărbat - tot Farfuridi ?) : **nu există în răspunsurile Zoei Petre nici o urmă de “elogiu al bombardamentului”**. Chiar dacă intervievată nu ar fi femeie, **elementarul respect al adevărului și al partenerului de dialog îi obligă pe gazetari să nu falsifice spusele intervievatului, să nu scrie minciuni - să nu pună în gura altuia cuvinte, propoziții nerostite**.

* Tot în p. 2 o ființă semnînd : Roxana Frosin compune compunerea:

“Refugiații albanezi își fac de cap în Macedonia”.

Aștept cu încredere ziua în care *Cotidianul* are să scrie că Albanezii din Kosovo și-au abandonat casele și patria numai și numai pentru a-și face de cap în Macedonia! Și, fiindcă tot “ieșiseră în străinătate”, să învărtească și niscăi afaceri - desigur : mafiote !

- În numărul din 11-12 aprilie :

* Editorialistul tace cu înțelepciune.

* În schimb un pseudonim al său semnează (cum altfel : curajos) :

“Barbaria NATO nu cunoaște limite. În preajma Paștelui, sârbilor le-au fost bombardați morții”.

Înduioșător să constăți cât de religioși au devenit Românașii (dar Românașele !), imediat ce Brucan le-a dat voie la religie. Cu atât mai evlavioși, naționaliștii noștri, după 22 decembrie 89, cu cât, *înainte* fuseseră mai atei și mai internaționalnici decât însăși *Internaționala*...

* În p. 2 reîntâlnim iscălitura: Roxana Frosin. Ce mai expectorează ?

“Guvernul iugoslav le-a cerut refugiaților albanezi să se întoarcă acasă”.

Era și timpul, nu ? Ce să to-ot umble lela prin Makedonia-aia, să-și facă de cap pe-acolo-ș-a - de să ne facă pe noi de râsu' satului,-n Balcani...

Ce-ți doresc eu ție, jurnalistă cotidianie : să ajungi să-ți faci de cap prin Macedonia, ca refugiații albanezi ! Așa să te-ajute Dumnezeu!

- În numărul din 14 aprilie :

* Editorialistul trage o concluzie amară :

“Din nefericire Sârbii vor fi înfrânți”.

Are să rădă Editorialistul : din nefericire Sârbii nu vor fi înfrânți. Ca și la Kosovopolje (de două ori), din învinși se vor (auto)face învingători: vor trafica adevărul istoric, vor pretinde că numai ei pe lumea asta mare, ei singuri-singurei, ca niște băieți mari, au luat bătaie! Astfel se erijează Monumentul Martirului Mondial (Cunoscut), Unicul Persecutat : Sârbul Etern !

Cine crede că eu am delirat, insultînd serbitatea în ce are ea mai sfânt, mai născut-ortodox, să facă bine să citească, tot în *Cotidianul*, declarația lui Drașkovici - el clamează:

“Sârbul este Hristos cel răstignit !”

* În p. 3 cunoscutul sponsorizat Mario Balint cântă pentru Dvs. melodia îndrăgită :

“NATO vrea să-i lase pe sârbi și fără istorie !”

- În numărul din 15 aprilie :

* Editorialistul citează din *Le Monde*, asigurînd că el îl cunoaște bine pe autor, că îi dă o înaltă prețuire - dar nu (ră)suflă amănuntul că Lemondistul-i român d-al nostru, că scrie, de la București, “o corespondență”...

* Vorbește și el despre “elogiul” pe care l-ar fi făcut Zoe Petre bombardamentelor...

Cunosc bine, pe piele proprie metoda citării-în-familie (sau : în cerc) :

În 1979 tovarășul Ion Brad - în strînsă colaborare cu camaradul Drăgan și cu domnul Ionescu-Quintus (fost deținut politic, turnător notoriu, epigramist mediocru și detestabil cataramist, ministru al justiției sub Iliescu) - mi-a confecționat o scurtă-biografie demascatoare : eram, deci, zugrăvit ca un ins care intrase-n închisoare pentru viol, făcea pe scriitorul, dar n-avea nici un talent (cărțile i le scrisese CIA), era dușman al Patriei Române, agent al KGB și al Mosad, ovreu-rus (“adevăratul lui nume fiind Pavel Efremovici”) - revin la Brad (și asta l-a găsit pe Dumnezeu, după ce a făcut atîta rău, atîta rău - ca Dumitru Mircea, ca Petru Dumitriu, ca Ciachir, fiul Săptămîinii Barbe), fiind el, tovarășul, numit la Unitatea Militară cu sediul în ambasada RSR din Atena, a încredințat textul comun fostului markosist refugiat în România, Dimitrie Ravanis Rendis (Dimos Rendis - nu-și aduce nimeni aminte de el ?), repatriat la matrida. Grecul a tradus textul în greaca de la restaurantul Casei Scriitorilor și l-a publicat în foaia familială *Proini* ; același Brad (frumos ! - și cuvios, ai zice că înainte de a ajunge bestie C.C.-istă, cenzor feroce - a se citi **Dosarul** din fruntea **Dicționarului Scriitorilor Români**, nu trecuse pe la liceul “Sfântul Vasile” de la Blaj) i-a dat sarcină lui N. Dragoș-Răcănel, adunător de cotizații la *Luceafărul*, ca și lui Ivașcu, brigadier al *României literare* să “preia articolul din presa occidentală”... - uite-așa se face România Mare ! - altfel, lite-

rară...

- În numărul din 16 aprilie :

* Editorialistul produce asta :

“Presa occidentală - un soi de Pravda a NATO ?”

Ce să-i replici: “Ba a...Ba *Cotidianul* e un soi de *Scînteia tineretului*”?

- În numerele din 17-18 și 19 aprilie :

* Editorialistul a îmbrățișat o altă fermă orientare, deci scrie (lung, plicticos, aiurea) despre altceva, tot nu contează.

Cu acestea am terminat numerele din *Cotidianul* ajunse la mine.

Lipsesc însă din Biblia de pe Calea Plevnei - oare de ce ? : să se întrebe și să răspundă cititorii - două evenimente foarte-foarte importante :

1. Unirea Iugoslaviei miloșevice cu surorile ei Rusia și Belarus ;
2. Vizita la Belgrad a Patriarhului Rusiei Alexei II - și cuvântul rostit în prezența lui Miloșevici (și a televiziunilor occidentale) : spre deosebire de Mitropolitul sârb Pavle (pe Teoctist îl măturăm sub preș), Rusul Alexei i-a spus lui Miloșevici că **ceea ce fac Sârbii Albanezilor nu este creștinește...**

4 mai 1999

Sârbii nu au avut nici o îndreptățire să pornească **războiul** împotriva slovenilor, a croaților, a bosniecilor, împotriva albanezilor din Iugoslavia. Pentru că dorința legitimă de separare a primelor trei comunități, de autonomie a minorității albaneze nu amenința “ființa sârbească”. Se poate trăi și **alături** - neconflictual, nu este necesar să-l și iubești pe celălalt (creștinește, așa ar fi), doar să-l tolerezi. În sensul că accepți : și celălalt este ființă omenească, face și el parte dintr-o comunitate avînd personalitatea, limba, religia - **identitatea** ei. Nimeni nu te poate obliga să trăiești sub același acoperiș cu frații tăi Slovenii, Croații, Bosniecii, doar Sârbii sunt rezultatul aceleiași amestec de sânge illyro-dalmato-thraco-epiro-macedo-maghiaro-vlaho-slav, iar Bosniecii: sârbi-sârbi trecuți - de voie, de nevoie - la islam. Aceste sub-comunități s-au urât și s-au întrespintecat ca niște adevărați frați-dușmani atunci când nu s-au aflat sub stăpânire, fie străină (otomană, austro-ungară), fie comunistă. Ceea ce nu înseamnă că, în concepția lor “independentizarea” unora nu poate fi făcută decât prin sânge, prin uciderea sau prin alungarea celuilalt de pe un teritoriu numit arbitrar : “fără numai a mea”.

Sârbii își imaginează că vor pieri ei dacă nu-i vor stârpi pe **ceilalți**. În concepția lor pre-primitivă (există și așa ceva), după ce-i vor nimici ori alunga din “Iugoslavia” pe ne-sârbi, ei, Sârbii vor primi și lumina-căldura soarelui până atunci “furată” de croați, bosnieci, albanezi, vlahi ; vor respira ei tot aerul pe care înainte erau obligați să-l împartă cu ne-sârbii...

Și în acest secol Marile Terori - de dreapta, de stînga - au fost teoretizate, justificate de intelectuali. Unii, buni gânditori - dar cu toții: imorali. În prag de nou mileniu, când ne spuneam că, în sfîrșit, am scăpat și de nazism și de comunism (nu în China, nu în Coreea de Nord, nu în Cuba), iată, apare monstrul, hibridul rezultat din combinarea contrariilor, a apei cu focul, a comunismului bolșevic cu nazismul hitlerist : **sârbismul**.

Cum s-a manifestat sârbismul în Slovenia, în Croația, în Bosnia, acum în Kosovo, se știe. Doar la *Cotidianul* nu au ajuns informațiile, așa că îmi fac datoria de a le aduce la cunoștința directorului, a subdirectorilor a cititorilor:

Guvernul comunist de la Belgrad a abolit încă din 1989 autonomia culturală a regiunilor Voivodina și Kosovo. Aceasta din urmă avea, din 2.000.000 de locuitori, 1.800.000 albanezi. “Minoritarilor” li s-a desființat învățământul, presa, editurile în limba maternă. Mai mult: toți Albanezii, deși cetățeni iugoslavi, au fost dați afară din posturile ocupate în cultură, învățământ, administrație, precum și din profesii “neutre” ca ingineri, economiști, medici, etc. Albanezii din Kosovo au protestat pe lângă autoritățile centrale (iugoslave). Neprimind satisfacție, și-au organizat **rezistența interioară** : prin cluburi, universități volante (după modelul polonez) - aceasta era forma

pașnică, reformistă, pronînd dialogul - Ibrahim Rugova a fost (a încetat de a mai exista din clipa apariției alături de Miloșevici) șeful **moderaților** ; brutalitatea reprimării a provocat emergența unei tendințe radicale, propovăduind rezistența armată - de aici a ieșit organizația (firește, clandestină) UCK - o subramură a ei a răspuns violenței cu violență împotriva unor cunoscuți prigonitori ai Albanezilor, mai ales "milițieni" (a nu se confunda cu polițiștii) - membrii acesteia au fost considerați **extremiști**, iar Sârbii, în bună tradiție instituțională, i-a numit : "teroriști". Cerînd audiență și ajutor moral în exterior (invocînd drepturile omului), cele două ramuri s-au îndepărtat și mai mult : reformiștii voiau autonomie provincială în cadrul Iugoslaviei ; extremiștii au început a vorbi de "independență" întîi, apoi de alipire la Albania (despre "Albania Mare", istorică, mai multă zarvă au făcut Sârbii decât Albanezii).

5 mai 1999

Sârbii, Rușii, o parte din români, vorbind despre bombardamentele începute la 24 martie 1999, acuză numai Statele Unite. Adevărat - dacă se ține seama de **contribuția** Americii : peste 80% din totalul mijloacelor și a oame-nilor angajați în operații ; inexact când se vorbește de *inițiativă* și de *motivații economice*. Se știe (nu și la *Cotidianul*) :

- *inițiativa* a aparținut europenilor - și numai lor - încă din 1990, când a izbucnit conflictul în Croația : de atunci guvernele statelor din Europa nu au încetat să ceară o concertare internațională și o intervenție, la nevoie, cu armele, în fosta Iugoslavie, în numele *moralei drepturilor omului*. Americanii, traumatizați de Vietnam, au refuzat să participe, chiar și după probele incontestabile privind **epurărilor etnice de tip sârbesc** în Bosnia. Incurajați de incapacitatea Occidentalilor de a interveni eficace în "treburile interne ale Iugoslaviei", Sârbii au trecut la epurarea etnică a Albanezilor din Kosovo - la începutul anului 1998 ; Europeanii s-au zbatut să găsească soluții pașnice - ultima tentativă : conferința de la Rambouillet (care prevedea restabilirea **autonomiei regiunii Kosovo** și încetarea agresiunilor, atât din partea UCK (șeful formației a participat la conferință și a semnat actul concluziv, alături de Ibrahim Rugova), cât și din partea guvernului de la Belgrad. Tratatativele au eșuat datorită Sârbilor și Rușilor, primii au invocat "imixtiunea occidentalilor în treburile interne ale Serbiei, stat suveran", Rușii, prefăcîndu-se că nici afgan n-au mâncat, nici a cecen nu le pute, i-au susținut (pe Sârbi, desigur). Abia după consumarea ultimului cartuș diplomatic, Americanii s-au lăsat convinși să participe la intervenția în Iugoslavia cu mijloace militare, în cadrul NATO - astfel s-a ajuns la nefasta zi de 24 martie 1999;

- "*motivațiile economice* ale intervenției Americanilor" - nu există: Iugoslavia nu are petrol; a ieșit din comunism (ul lui Tito) sărăcită, războaiele din Croația, din Bosnia au ruinat-o, bombardamentele Aliatilor au desăvârșit distrugerea, retrogradînd-o cu o jumătate de secol ; nu are nici "poziție strategică" - dacă Americanii nu se interesează de Europa întreagă, de ce ar face-o pentru Balcani, de care, înainte de 23 martie 99 nici nu auziseră...?

Motivația intervenției militare a Aliatilor în Serbia este exclusiv **umanitară** («dar Sârbii nu sunt oameni?» vor replica ei înșiși, Rușii, Grecii, Românii formați de *Cotidianul*, «de ce îi bombardează Americanii?»). În zece ani Sârbii au vădit un comportament neuman în "relațiile" cu Slovenii, Croații, Bosniecii, iar acum cu minoritatea albaneză, dacă nu sunt oprîți, vor continua **epurarea etnică de tip sârbesc** a ne-sârbilor: unguri, bulgari, români, "vlahi".

Sârbul, crescut în Mitul Kosovopolje (Nedreptățitul, Martirul, Răstignitul) chiar în aceste momente de cumpănă se gîndește numai la suferințele sale; ca și *Cotidianiștii* rememorează istoria recentă începînd doar de la 24 martie, refuzînd să accepte partea lui de vină : aceea de a fi încercat să lichideze alte etnii, iar prin aceste fapte de negândit, de neacceptat în timpul și în spațiul nostru, de a provoca un război în întreg sud-estul Europei.

Ca tot Românul anticomunist și eu i-am așteptat pe Americani (am povestit cum, la Gherla, pe Zarcă, în 1958, pîndeam prin găurile obloanelor dinspre Someș apariția Flotei a VI...) ; ca basarabeam am un motiv în plus de a fi supărat pe ei : nu au recunoscut răpirea Basarabiei de către Ruși, nu au

acceptat, la Europa liberă, o măcar sub-sectie. Încetul cu încetul a trebuit să accepte că tata nu se înșela mult când îi definea astfel :

«Americanii sunt niște ruși - cu mai multe stele pe drapel...»

Cunoscînd istorie, nu pot nega : în acest secol, al XX-lea, Americanii au salvat în două rînduri Europa - și lumea : dacă nu intrau ei în Primul Război, nu mai aveau Românii Românie-Mare ; dacă nu intrau Americanii în al Doilea Război, Europa era a lui Hitler, iar noi, chiar aliați ai săi, dar ne-arieni, am fi căpătat cel mult gradul de feldwebel, supraveghetor (brigadier) de sclavi (slavi) - adevărat, nu am nimerit-o mult mai bine sub Stalin... În fine, dacă nu erau Americanii (și tenacitatea lui Reagan) Imperiul Sovietic ar fi dăinuit și azi - dimpreună cu Ceaușescu...

Se înșeală amarnic, se înșeală tragic Românii care, în perfectă necunoștință de cauză, iau apărarea Sârbilor, pe de o parte vinovați de atrocități împotriva oamenilor ce au avut nefericirea de a trăi alături de ei, pe de alta vinovați pentru refuzul de a accepta partea lor de vină și întâietatea agresiunilor. Se înșeală greu Românii care, în virtutea unei imaginare “bune-înțelegeri de veacuri” (am arătat, succint, care au fost relațiile româno-sârbești în evul mediu) înclină să dea dreptate agresorului care, în sfârșit, de la 24 martie 99, este și el agresat ; se înșeală Românii când invocă ortodoxia comună. Ortodocși sunt și Grecii (care au inventat democrația - dar numai pentru alții...); și Rușii, până ieri kaghebiști, activiști, militariști-imperialiști - oare să fie ortodoxia un criteriu moral de a susține o comunitate care numai de moralitate (creștină) nu a dat dovadă în acest deceniu ? De ce uită apărătorii fără condiții ai acestor sârbi că, **dacă există un autor moral al crimelor sârbești, apoi acela este Rusul** : Rusul s-a opus tuturor măsurilor de retorsiune împotriva “epuratorilor” și în Croația și în Bosnia. Rusul (și Chinezul) au folosit dreptul de veto de fiecare dată când “problema Balcanilor” era pusă la ONU. De astă dată - în chestiunea Kosovo, a fost... ignorat - rezultatul ?, a început să se vaite, să se bojemoiască, pentru că nu i se dă importanța... lătimii Imperiului Sovietic, și în sfârșit a obținut un rolișor : al misitului-cerșetor, umblînd cu pantahuza între Berlin, Bruxelles, Paris și Belgrad, dîndu-se mare “pacificator”, dar întinzînd cușma în direcția occidentalilor, puțin păsîndu-i de “frăția de sînge (slav) și de credință (ortodoxă)”, ci doar de *dolarciki*.

Să nu uite Românii apărători ai Sârbilor persecutori și ai românilor din Iugoslavia: preinșii protectori ai sârbilor: Rușii, sunt martirizatorii noștri de aproape trei veacuri, iar din 1940 ai Românilor din Basarabia și Bucovina !

Poți foarte bine condamna bombardamentele NATO ca pricinuitoare de distrugerii, de suferințe, de moarte - însă nu ai dreptul să prezinți victima bombardamentelor ca pe o imaculată fecioară “care n-ar face rău unei muște”. Or **nu acesta este adevărul** : Sârbii nu muștelor au făcut rău, ci oamenilor :

- prin *alungare* din casele lor, de pe pământul mai al lor decât al Sârbilor : formații ale **armatei**, ale **poliției**, ale **miliției** (corp special de cca 200.000 inși creat de Miloșevici în 1991) și de “**paramilitari**” năvălesc într-o localitate ; locuitorii sunt anunțați:

«**Într-o oră** (jumătate, un sfert, depinde de “omenia” Sârbului) **plecați de-aici ! N-aveți ce face pe pământ sârbesc - n-ați avut niciodată ! Voi nici nu ați existat - aici, la noi... !**»;

- prin *violenta* : Albanezii nu înțeleg de ce trebuie să plece de la ei de-acasă - capii de familie sunt **bătuți** - în prezența soției, a copiilor, a părinților, iar dacă nu sunt împușcați pe loc, sunt “**luați**” (ei vor forma “scutul uman” al obiectivelor militare); internați în lagăre, în închisori, sunt obligați să lucreze pentru fortificații, “în timpul liber” fiind bătuți ca Românii la Jilava lui Maromet, la Gherla lui Goiciu, pentru luminosul motiv că se află în mâinile lor, ale criminalilor ;

- prin *viol* : în prezența părinților, a soțului, a copiilor ; apoi femeile tinere, adolescentele sunt duse în “hoteluri pentru militari”, unde sunt “folosite” (Bosniecele erau ținute șase luni de zile ; după fiecare pasă li se explica: «Ți-am sădit în burtă un pui de cetnik - ai să-l urăști, are să te urască !» - s-a împlinit o lună de când Albanezele sunt ținute **sclave**, de pildă, la Pec); Cristinele Zărnești și Frosinele de la *Cotidianul* pretind - taman ca la Belgrad

- că...“nu există probe” - ei bine, dacă sunt într-adevăr femei, nu le doresc să se afle în situația de a produce ele, violatele, probe ale violului ;

- prin *jaf* : Albanezii sunt din primul moment jefuiți de bani, de lucruri de preț (cerceii sunt zmulși - nu din grabă, ci din sadism) ; li se impune “taxă de emigrare” - în mărci germane);

- prin “*ștergerea urmelor albaneze*” : **casele sunt incendiate** (de multe ori grenadele sunt aruncate, deși mai sunt oameni înăuntru) ; **hârtiile (identitate, proprietate), sunt confiscate și distruse demonstrativ** ; plăcile mineralogice ale automobilelor sunt demontate : «*N-ați fost niciodată, la noi!* **Nu existați !**»

Trebuie să se știe : Sârbii au concentrat în mai multe locuri strategice copii și adolescenți - sunt folosiți : a) ca “scut uman”, b) ca înlocuitor de femeie, c) ca “bancă de sânge pentru armata sârbă”.

Să se mai știe : militarii, polițiștii, milițienii, paramilitarii în “operații” poartă cagule : ca să nu fie recunoscuți de victime - știind fiind faptul că Sârbul, el este foarte curajos și își asumă faptele - atunci când, în numele sârbității, îl jefuiește pe vecinul său albanez, ucide și profanează cadavrul fostului său coleg de armată, când o violează pe mama aceleia, iar pe soră - că e mai tinerică și mai proșteică - o dă pe mâna tovarășilor săi întru sârbie - însă... anonim: adică : mascat.

Până în momentul de față (5 mai 1999) cei peste jumătate de milion de **deportați** (nu refugiați, nici “fugari”) din Kosovo, au identificat abia vreo trei mii de epuratori - pentru Tribunalul Penal Internațional de la Haga. Să sperăm împreună că aceste bestii pur-sârbești vor avea norocul (!) să trăiască până ce vor apărea în boxă pentru crime împotriva omenirii... Altfel...

Azi, 5 mai, au apărut semne de pace. De s-ar adevăra cât mai repede, să se sfârșească suferințele victimelor epurării etnice.

După care vom putea, în voie, să plângem de mila bieților “etnici sârbi”, ca să nu fie uitat *Cotidianul*...

*

Paris, Joi 3 iunie 1999

O PACE GREA CÂT CINCI RĂZBOAIE

Semne de pace. Încă nu se văd, dar plutesc în aer, se simt. Vine pacea, vine - e pe drum - slavă Domnului! Vorba celuia : ușor să faci război, greu să pui pace. Și vorba mea (dacă voi nu mă citați, mă citez eu!): a venit momentul să-i compătimim și pe Sârbi:

«Bieții! De-acum au să cunoască și ei refugiul din Kosovo. Iar s-a încrâncenat Istoria asupra lor - cum altfel : din senin ; pe nedrept - căci ei sunt cei mai dreپți dintre slavi! ; și cei mai nevinovați vinovați din lume!»

De-acum are să înceapă alt refugiu. Cunosc subiectul... Un refugiat este un refugiat, chiar dacă fuge pentru că a făcut ceva de-rușine, de-păcat, rău, pe locul acela, sau doar a asistat la facere și, prin tăcere, a încuviințat-o - iar acum i-i frică de răsplata cea dreaptă. Și fuge. Așa cum înainte mă simțeam, nu doar alături-de, ci în pielea Albanezului alungat de la casa lui și azvârlit pe drumuri, așa, acum mă aflu în pielea Sârbului silit de rotunditatea roții Istoriei (cea care provoacă evenimente...neplăcute - nu violența directă, suferită de Albanezul kosovar, ci teama că va fi, în viitor, violentat la rândul lui - cazul Sârbului, azi) să pornească și el în bejenie - în propria-i țară. Diferență notabilă - o cunosc și pe cea a sârbului kosovar: Românii basarabeni au gustat din cupa refugiului în proprie țară, în altă provincie a României. Și a fost amar(ă).

Vor mai dura “formalitățile” (de pace) câteva zile, răstimp în care Iugoslavia va fi bombardată în continuare, distrusă, însângărată - de ce? Pentru că în zece ani de agresiuni și masacre, Sârbii se obișnuiseră să aibă în față doar occidentali politicoși, timizi, naivi - deci: proști; pentru că Sârbii, în orbirea lor, își imaginează că și de această dată ei, balcanici șmecheri, au să-i tragă pe sfoară pe boii de occidentali (care vor pace în Europa - or cum, până și Peninsula Balcanică se află în Europa...). Sunt convinși că și această promisiune,

și acest angajament-ferm (al câtelea?), are să rămână vorbă-în-vânt. De aceea nu dau semne că au de gând să înceteze, ei, războiul - de ei început (împotriva civililor kosovari, împotriva ruralilor, împotriva femeilor, împotriva copiilor albanezi) și să se retragă din Kosovo.

Până la urmă tot au să plece - cu coada între picioare, și cu trei-degetele-n aer, a... victorie... Vai de victoria sârbească !

De ce porniseră agresiunea militară împotriva kosovarilor încă din ianuarie 1998? Acum au să se retragă, pierzând mult mai mult decât înainte de "ofensivă". Fiindcă le-a lipsit, nu doar bunul-simț, ci simplul-simț, cel care-l informează pe mamiferul om că nu e singur pe lumea asta, că și alții au dreptul să trăiască - pământul fiind destul de mare, să ne-ncapă pe toți. Au să se retragă, bravii ostași ai vitezei armate iugoslave (cea pregătită, vreme de decenii, de Tito pentru a duce război de apărare împotriva unei invazii externe, citește: sovietice, dar a angajat războaie interne împotriva civililor, și ei cetățeni ai Iugoslaviei); n-au să revină decât încolo, prin toamnă, când le va permite NATO, "câtorva sute - pentru deminaj și pentru paza locurilor sfinte", cum zice un comunicat...

Abia acum vor afla Sârbii "patrioți" (cât despre viteji, ce să mai vorbim, doar le-am văzut "inamicul": țărani și ciobani neînarmați - decât, eventual, cu cuțite - bătrâni, femei, copii...) ; vor afla cât costă patriotismul bolșevic al tovarășului lor de peșteră, Miloșevici. Dar oare vor fi capabili de o asemenea autoumilitare: recunoașterea adevărului? Ce i-ar fi costat dacă semnau pacea de la Rambouillet? A acorda autonomie unei comunități nu înseamnă de loc a reduce spațiul de libertate convenit ție, astfel gândesc doar cei ce văd o societate ca o sală în care scaunele sunt numerotate, dacă îl cedezi pe al tău, rămâi în picioare... Sârbii (și, să fim liniștiți : prea-mulți dintre vecinii lor, Români) nu au ajuns încă până la pagina care explică libertatea-ți ca libertatea concedată celui-lalt. De-ar fi semnat anul trecut înțelegerea de la Rambouillet, prin care autonomia urma să fie restabilită, nici Albanezii nu sufereau, nici Sârbii nu sufereau și, cu îngăduință - dar cu o normală inteligență - cele două comunități ar fi putut trăi *alături*, în Kosovo. Dacă nu...iubindu-se, atunci tolerându-se. Și, ce-i doare mai mult pe Sârbi: fără a li se distruge țara, fără morții, răniții, traumatizații de bombardamente, umiliții de pierderea războiului

Albanezii din Kosovo : "Victime ale bombardamentelor NATO", pretindeau Sârbii, la televiziunea lor și la *Cotidianul* nostru dâmbovițean : «Au plecat din cauza bombardamentelor americane», explicau tovarășii eterni, tovarășii de pretutindeni, de totdeauna, senini, însă Kosovarilor, bravii Sârbi le țineau un cu totul alt discurs: «Ați vrut NATO? Vă dăm noi NATO!» Estimp subțirele intelectual Milan Comnenici (nepot al unui văr de-al treilea al lui Alecu Paleologu) pune a aceeași placă - extrem de subtilă: "Albanezii pleacă din Kosovo în Albania, țara lor, din pricina bombardamentelor - dar Sârbii nu au o altă țară al lor, ca să se refugieze..."

Ei, da: subtil (ai zice: grecește) întoarsă, numai că...Cum n-au altă țară? Dar Belarus, dar Ucraina, dar Rusia, širokaia, cu care și-au unit, prin vot solemn, sângele slav, ortodoxia și bolșevismul devenit structural, după 1989, travestit în naționalism? N-ar fi decât întoarcere - după 1400 ani - la rădăcina lor, slavă, la vatra lor, mlăștinetică.

Din nou despre falsificarea istoriei - facilitată de starea de analfabetism acut (și) a Sârbului :

Nenorocirea este că nici "intelectualii din opoziție" ca Drașkovici, ca fostul spumant, acum răs-răsuflatul Comnenici nu au noțiuni de istorie elementară, cunoștințele lor rezumându-se la ceea ce știau din școala primară. Astfel se explică perfecta identitate de vederi cu a științivilor cotidiani ; astfel se explică neadevărurile istorice mai mult ca evidente, rostite în fața unor gazetari occidentali - care, politicoși din fire, nu corectează deliruri ca:

«Noi, Sârbii, sântem pe pământul Kosovo-ului din timpuri imemorabile»

Cât de... imemorabile ? : cu mai bine de un mileniu *după* albanezi?;

«Noi, Sârbii, am fost singurii creștini din Balcani care s-au opus invaziei turcești...»

Am arătat într-o intervenție anterioară cât de "singuri" luptaseră ei, la

1389, sub cneazul Lazăr (alături de bosniaci, de macedoneni, de... albanezi); cât de "singuri" fuseseră, în 1448, tot la Kosovopolje - nici de frică n-ar pomeni prezența (și *consecvența antiotomană*, nu ca a lor, iute deveniți auxiliari ai turcilor), prezența, deci, a lui Iancu de Hunedoara, a lui Skanderbeg ("care nici n-a existat în realitate, este doar personajul unor balade...") - cât despre călăreții moldoveni trimiși de Petru II, despre arcașii conduși de însuși domnul Țării Românești Vladislav II (fiul lui Dan II), aceștia, nefiind de găsit măcar în vreo baladă, Sârbii pretind că nici n-au existat...;

«Albanezii au venit peste noi, ne-au invadat Kosovo, leagănul nostru» - aceasta fiind prima parte a discursului, a doua venind numai dacă întrebătorul întreabă cum este posibil să-i invadeze pe invadatori băștinașii - atunci "corectează" astfel :

«...Ne-au invadat...demografic: Albanezii fac câte 10-15 copii, noi doar câte 2...»

Ceea ce, să recunoaștem: constituie un motiv arhisuficient de a-i masacra (DEX-ul din 1998 definește: "A ucide cu sălbăticie și în masă oameni care nu se pot apăra; a măcelări, a extermina"), pe acești prolifici "invadatori" albanezi, cât despre supraviețuitori, să fie alungați - să plece - aici, am hotărât că este "leagănul" nostru! Iar ca să fie șterse toate urmele autohtonatului albanezilor, să le fie distruse hărțile, actele, să le fie zmulse până și plăcile mineralogice ale mașinilor !

Au să înceapă bieții sârbi să se refugieze, ei (se vor întâlni, oare, pe același drum cu Albanezii, alungații lor, întorși din refugiu?) ; bieții sârbi, au să-și continue - cu trei note mai sus - tânguierile lor, istorice: agresiunea NATO, diktatul american, dușmănia Europei, "vânzarea" de la...- de unde?: or să găsească o Altă-Ialtă - la Rambouillet, la Petersberg... Are să-i coste cumplit de scump demența naționalist-bolșevică, sârbismul de cea mai pură descendență nazistă (prin latura lui rasistă): chiar dacă Occidentalii vor consimți să contribuie la reconstruirea Serbiei, o vor face selectiv (și cine va avea obrăznicia să le ceară socoteală?) : vor da mai mult Kosovarilor, apoi Macedonenilor, Montenegrinilor, Albanezilor (firimituri vor pica și în plăriile Bulgarilor și ale Românilor), însă relațiile sârbilor cu Occidentul nu vor mai fi ce-au fost :

"Les yugo", cum le spun Francezii, vor suferi, vor avea de îndurat sinistru faimă de asasini, de hoți, de violatori, de "epuratori" (etnic); și vor fi respinși - cei demult stabiliți nu vor fi expulzați, dar nici bine nu le va fi. Și nici vorbă să fie acceptați noi veniți. În Germania, unde alcătuiau o comunitate importantă, remarcabil de bogată (mărcile nemțești făcuseră prosperitatea atât de invidiată de sârmanii români, legați de glie), la vechea ranchiună anti-sârbească se va adăuga antipatia recentă; ținând cont și de comunitatea albaneză, și ea bine implantată (ca să nu mai vorbim de cea turcească), porțile Europei au să le fie (între)închise. Sârbii nu vor mai avea intrare liberă în America de Nord, nici în Canada. Au să fie siliți să asude pentru o bucată de pâine tocmai în Australia, în Africa de Sud, în America de Sud - sigur în foarte... prospera (în schimb, ortodoxa !) Grecia, în ultrabogatul (!) Israel (însă avînd și el Kosovarii lui : Palestinienii)... - dar nu în țările arabe.

Și, desigur, vor putea câștiga ruble în Rusia, că tot s-au unit ei, brații...

Mi se rupe inima de ei, de Sârbi. Rupîndu-mi-se, mă întreb :

«Dar lor, Sârbilor, li s-o fi rupînd inima de ei înșiși?, de halul de închidere, de orbire, de regresie în care au căzut în acest din urmă deceniu ? Bine: Sârbul nu acceptă să i se rupă inima de victimele lui : Slovenul, Croatul, Bosniacul, Albanezul kosovar. Dar de sine ?»

Nu, Sârbul nu este capabil să facă deosebirea între victimă și călău decât la modul sârbesc: când el persecută, violentează, jefuiește, violează, omoară ne-sârbi, boje moi, nu face vreun rău - dovadă: majka lui nu i-a spus o singură vorbă grea, necum să-i zmulgă urechile când a constatat că și-a început cariera de cetnik gătind mîța (vecinului), și a sfârșit prin a tortura, a arde de vii femei și copii (dar ne-uitînd ca, în elanu-i patriotic - și ortodox - mai întâi să-i ceară albanezului 1.500 mărci germane, "prețul vieții", apoi să-l oblige să scoată, să dea tot ; în final zmulgînd verighetele, inelele, cerceii, brățările,

lănțișoarele de aur de pe cadavre).

Iar Biserica... Sfântul Pavle nu l-a amenințat măcar cu douăzeci de mătănii, ba l-a încurajat într-o "cruciada sârbismului"; nu l-a pedepsit nici măcar cu un post de o zi - căci și la ei Biserica este doar ortodoxă - nu în primul rând creștină.

Nu-i frumos, nu-i moral să-l mai cerți și tu pe cel căzut: «Ai văzut ce-ai pățit? Ți-am spus eu...»- chiar dacă i-ai spus. Dar, să mă ierte Dumnezeu : în această tragică împrejurare Sârbii au avut exact același comportament (fiindcă au exact aceeași mentalitate strivită, schilodită de comunism) ca Românii. Atât că Sârbii n-au avut "norocul" unui complot KGB, deci n-au beneficiat de luminile unor Iliescoviți, Brucanoviți, Caramanoviți (ghidul lui Romanovici), în doborârea lui Miloșevicescu al lor (à propos : conturile bancare ale clanului Slobodanesc au fost blocate, de când "capul" a fost declarat criminal de război ; tot de-atunci Mandela s-a răzgândit : nu-i mai acordă azil în Africa de Sud).

Și iarăși : nu-i frumos să te bucuri de necazul altuia, să zici: «Bine c-a murit și capra vecinului !»...

Dar poți să pui întrebări asupra inteligenței Sârbilor din 1989 încoace ?; asupra adevărului în numele căruia s-au ridicat ei împotriva Croaților, a Bosniacilor, a Kosovarilor ? ; să te întrebi pentru ce fel de dreptate au luptat Sârbii jefuind, umilind, torturând, violând, omorând pe alții ? Pe ne-sârbi ?

Vineri 4 iunie 1999

Li s-au dat 10 zile Sârbilor să părăsească Kosovo. "Cum se vor observa mișcări (de trupe, în retragere), vor înceta bombardamentele".

Ce-or să mai găsească de negat (de aici vine "curentul" istoric negaționismul) în acțiunile deliberate, sistematice, ale sârbilor împotriva ne-sârbilor, activității de partid, eternii tovarăși C. Stănescu!, C Cristoiu!, CKKT Popescu!, CDimisianu!, CAIȘtefănescu!; securiști cu certificat-de-revoluționar ca CVoican !, CSăraru !, CMazilu, CDanZamfirescu - dar CPelin !!! (prieten de nezdruncinat al lui Manolescu!); "cadre din diplomatie" (eternul "Extern al Internelor") ca CPaler!, juști marxiști kremlineți ca Clanoși!? Dar boerul trecut prin închisorile comuniste, mâncătorul de occidentali începând din iunie 1990 fix, devenit fulgerător pacifist abia atunci când războiul a căzut și pe capul sârbilor: Al. Paleologu? Lor nu le pasă că, în argumentare - altfel, strânsă - folosesc arsenalul verbal al Securității, cea care, atunci când te plângeai că animalele cu epoleți albaștri te-au umilit, te-au bătut, *se* râdeau :

«Care, bătut, bă bandit'le ? Căci te-am bătut?, noi ? Căci aia-i bătaie ? Probează ! Hai cu proba căci noi te-am bătut...» Căci.

Și Sârbii și iugoslaviștii din jur folosesc "argumentul" absenței probeilor: atâta vreme cât știrile despre masacre, despre gropi comune veneau numai din mărturiile supraviețuitorilor albanezi și din fotografiile aeriene ale NATO, tovarășii belgradeți de toate sexele negau: "Invenții ale Albanezilor!"; "Trucaje foto americane" De când trupele aliate au intrat în Kosovo și nu trece o zi fără să fie dezgropate noi și macabre dovezi de barbarie, Sârbii :

«Pretindeți că am violat albaneze - dar de ce nu veniți cu dovezi, cu probe, nu cu povești fantasmaticale ale unor muieri nesatisfăcute și care vor să se arate la televiziune! Dealtfel, noi, Sârbii nici nu ne atingem de albaneze. Le-ați văzut : arată ca niște maimuțe !»

Cât de maimuțe arată femeile kosovare - le-am tot văzut, bietele, în aceste săptămâni de televiziune : oricât de nefericite de bejenie, de pierderea casei, a soțului, a fratelui, de dispariția unei surori "luată de sârbi", oricât de... rurale, parcă nu arătau mai maimuțoase decât sârboacele-pur-sânge din Belgrad, din Priștina, din Novi Sad...Ba chiar...

Iugoslaviștii au învățat carte în timpul "purificărilor" din Bosnia. Acolo crima-de-viol-etnic a fost negată hotărât: ca... ne-probată - iar când vine proba, o negi! Uite-așa! Ceri probe-materiale ale violului! La televiziunea franceză, o belgrădeană stabilită de mulți ani în Occident nega faptul că Sârbii ar fi violat sistematic femei musulmane, în Bosnia, fiindcă...

«Noi sântem ortodocși, la noi violul este un păcat de moarte...» - ca și cum doar la ei, la sârbii ortodocși violul ar fi păcat de moarte. «Apoi bărbații noștri, chiar de-ar fi vrut să le violeze, practic n-ar fi putut : ei sunt ortodocși, **pe când** musulmanele sunt circumcise...»

Asta a sunat tot atât de inteligent ca cea auzită la București: “Ea avea ca la cincizeci de ani, **pe când** el purta pălărie...”

Numai că nu era timp-locul de glume: hilaritatea produsă atunci a acoperit, a maculat, a spurcat dezbaterile. Sârboaică, fostă “profesoară de biologie” la Universitatea de la Belgrad, știa ea de unde va fi fost ea informată că, la musulmani, și femeile sunt... circumcise (pentru cei ce nu știu : sârbi și sârbiști - și sârbofili : circumcis = tăiat împrejur) - concluzie : un bărbat (ortodox!) nu le poate viola... Pentru-căci, vorba Securistului...

Se vede că prestația analfabetei bioloage (și ne-circumcise - deci: ortodoxe) a făcut școală, pentru că, sub condeiul filomiloșeviciștilor de pretutindeni acest “argument” : «Produceți proba materială a violului !» a fost reactivat în discuțiile despre Kosovo.

Într-o altă dezbateră din luna mai acest an, o “socioloagă” germană, nega și ea crimele sârbilor - cu osebire violul-etnic ; cerea și ea să i se producă dovezi - i s-au proiectat, filmate, mărturiile unor femei. Le-a respins:

«Nu sunt valabile, nu sunt credibile! Persoanele acelea nu lasă să li se vadă obrazul - înseamnă că mărturiile sunt false!» ;

I s-a oferit o mărturie în care victima era filmată din față - socioloaga : «Probe! Care-i proba materială că persoana aceea a fost violată?»

Excedată, jurnalista care o intervievase pe victimă :

«Cum voiai să-ți probeze “persoana” : să-și ridice rochia, să-ți arate sperma violatorilor? Adevărat, a fost imprudentă: s-a spălat...»

Sâmbătă 5 iunie 1999

Întrebare prostească - dar risc să o repet :

Cum pot viețui alături (nu neapărat : împreună) două comunități? Sub mâna de fier a Stalinului local, antistalinistul Tito, “iugoslavii”, nu numai că se tolerau, dar legau prietenii, contractau mariaje mixte - acum vorbesc de deosebiri religioase : creștini-musulmani. Sub Miloșevici - din 1989 - comunitatea dominantă (sârbească) a exclus-o pe cealaltă - din punct de vedere cultural, administrativ - deci: social ; la urmă a încercat să o lichideze ;

După pacificarea provinciei Kosovo : cum au să mai poată trăi - fie și alături - Albanezii și Sârbii? Până acum : Sârbii persecutori și Albanezii persecutați?; de acum încolo: Sârbii - persecutați pentru că îi persecutaseră pe albanezi și Albanezii ce vor deveni, la rândul lor, persecutori (din răzbunare, din dreptatea făcută de mâna lor, pentru că cea divină întârzie)? Pe acel pământ al “Iugoslaviei” nu va mai fi pace în veac (fiind optimist, iau “în veac” drept : “preț de un veac”).

Nu le rămâne sârbilor decât - după ce digeră “victoria împotriva NATO” - să continue “curățirea” sfântul pământ sârbesc și de Unguri și de Bulgari și de Greci și de Vlahi și de Români și de Aromâni...

Așteptăm cu încredere. Sârbii sunt, nu-i așa, “etnic puri” - vezi-i pe-alde Kovacevici, pe Sabovici, pe Vlahovici, ca să nu mai vorbim de Bulatovici...

Luni 7 iunie 1999

Ne-am bucurat degeaba : Sârbii nu vor pace - și pace!

Mai mult ca oricând mă gândesc la bietul Ivan Djuric, Dumnezeu să-l ierte. Și îmi spun : poate a fost mai bine că a murit - aici, la Paris, acum doi ani - înainte ca Sârbii lui să treacă la a treia crimă : cea împotriva albanezilor din Kosovo. A avut nevoie de mult curaj în viață ca să înfrunte, nu doar ostilitatea consângenilor din Iugoslavia, dar ura - ură feroce, ură oarbă, ură de indivizi re-căzuți în patru labe, înnebuniți de șliboviță - a sârbilor de pe-aici, care-l considerau, cum altfel : «trădător» și-l amenințau cu moartea... De ce ? Pentru că el, ca istoric, alcătuisese un Glosar - un fel de Dicționar (azi nu se mai pot scrie Istorii ale poporului cutare, nici Istorii ale literaturii cutare), în

care zugrăvea, la rece (în fine, nu la-cald), atât fapte istorice - ca adevărul despre Mitul sârbesc al Luptei de la Kosovopolje, cât și “portrete” ale unor contemporani ai săi : Drașkovici, Seselj (V.C. Tudor al lor) și, desigur, al lui Miloșevici, împotriva căruia candidase la alegerile din 1990 - și în care “poporul sârbesc, preferându-l pe Slobodan, cu 85,5 % din voturi, dovedise că e o adunătură de cretini”. Chestia asta, întâmplător, nu eu am spus-o, ci un alt sârb exilat, lucid (și profund nefericit) : Predrag Matveievici...

Mă gândesc așa: începînd din 1971, când am deschis gura, din România, exprimîndu-mă și împotriva “naționalismului” ceaușist, doar o minoritate a exilaților români - fie legionari, fie oameni violent ne-informați - mi-a fost vrăjmașă ; chiar după diatribele la adresa fețelor bisericești (Teofil Ionescu, celălalt Ionescu, Grivițarul, apoi teologul securist Cîndea, în fine legionaro-securiștii Anania și Plămădeală) s-au găsit puțini “revoltați de atacurile nedrepte” ale mele. Este adevărat, în acel timp, România nu a purtat vreun război... Pe când Sârbii cei extrem de puțini - și numai exilați - care au avut îndrăzneala să atace sârbismul dement de culoare miloșevici-jandarm au dovedit un adevărat eroism. Măcar dacă-i compar pe cei doi pomeniți cu prietenul meu de aproape 30 ani, finul, delicatul Kosta Cr. De când au început războaiele Sârbilor cu lumea întreagă (din 1992) nu s-a mai putut dialoga cu el - nu a devenit opac și agresiv ca alți Sârbi, dar suferea atât de atroce, încât înțelegeai că dacă nu schimbi vorba, el e în stare să-ți moară, de inimă, în brațe. Or ce altceva decât “politică” să discuți cu un gazetar de talia lui Kosta?

Iată încă un motiv pentru care... n-aș vrea să fiu sârb...

Marti 8 iunie 1999

Vești bune :

Prima și în timp și ca importanță : pacea în Iugoslavia - chiar dacă bestiile de Ruși, Chinezii, Miloșevici au să mai găsească pretexte de amânare.

Această Rusie afurisită, ticăloasă, infamă: peste tot unde a pătruns cu ciubotele ei de iuft (sau de foaie-de-cort...), a produs zădărnici, a adus sărăcie, a instaurat teroare, a răspândit sclavie, a semănat moarte.

Rămânînd doar la aceste războaie din Balcani :

a) ar fi îndrăznit bolșevicii de la Belgrad să facă ce-au făcut - în Croația, în Bosnia, în Kosovo, dacă nu s-ar fi asigurat de sprijinul *ideologic* moscovit - nu slav, nu ortodox (slav, Primakov?, ortodoxă, o vită ca generalul Lebed, “gheroiu” de la Tiraspol”) - îl cunoaște Ilașcu...?);

b) ar fi ezitat, ar fi renunțat la a interveni mai decis Occidentalii, dacă nu s-ar fi temut că îi “ofensează” pe ruși? Ultima tentativă - timidă - avusese loc la Sarajevo.

Hotărîrea de la 24 martie 1999 a fost luată, nu pentru că Rușii ar fi fost, în sfârșit, de acord să se solidarizeze cu acțiunea de extirpare a unui furuncul, a unui cancer - ci împotriva lor !

Din păcate nu știi niciodată până unde merge “curajul” Occidentalilor în a-i... jigni pe barbarii de ruși.

Miercuri 9 iunie 1999

Ora 21,00: au semnat! Gata! S-a oprit războiul.

Nostimadă : la Belgrad, Sârbii au dansat pe străzi, strigînd :

“Victorie! I-am bătut pe americani! Am învins NATO!”

Ce s-ar face necuvîntătorii dacă ar fi lipsiți și de cuvinte reversibile? N-ar avea nici “dimensiunea chistică”, vorba vorbăristului Drașkovici.

Oare Românii noștri, după dezastrele de la Stalingrad, de la Cotul Donului, din Crimeea (în retragere), să se fi bucurat și urlat: “Victorie! I-am bătut pe ruși - și pe Americanii lor !” - altfel decât eventual în glumă (amară)? Din câte știu, nu. Iată măcar o calitate a noastră: nu ne lăudăm chiar cu toate bătăile încasate, îl înjurăm în colțul gurii pe învingător (sau pe stăpîn, uneori același lucru).

Joi 10 iunie 1999

Azi la prînz au început Sârbii să se retragă din Kosovo. Cei care au mâinile libere fac semnul Victoriei - păi nu sunt ei învingătorii?! Prostie-prostie?

Fanatism? Sârbism?

Principalul : a fost făcut pasul decisiv pentru ieșirea din război. Oricâte ezitări, amânări, din partea Sârbilor, oricâte dansuri ale păunului va executa Ursul Ivan Mândrovici Cerșetorov (ca să-i mai pice în căușul palmei de milog agresiv o carboavă de la blestemații de capitalisto-imperialisto-militariști), ostilitățile vor înceta. Pe hârtie.

Fiindcă înfruntarea aceasta (al n -lea război balcanic) a fost și va rămâne asimetrică: nu respectă schema clasică : agresiune - replică - concluzie ; învinge, fie agresorul - dacă-i mai tare ; fie agresatul - dacă-i mai... moral. Așa s-a întâmplat în ultimele două războaie mondiale. Dar nu și în acesta.

Agresorul-prim, oricât ar inversa termenii însuși agresorul, a fost Sârbul. Nu tovarășul Miloșevici - ci "bieții sârbi", sârbi de rând - în frunte cu "intelectualii", homologii protocronismului și vecetudorismului securist român. Fiindcă omul (îi spun așa, pentru a putea trece mai departe) purtând numele Miloșevici, dacă a făcut ce a făcut împotriva intereselor comunității sârbești, a făcut ce a făcut cu asentimentul aceleiași comunități. Prin ce minune a amestecat-o, a dus-o de nas, a înșelat-o ? Prin "minunea" descoperită și aplicată de antecesorul său Ceaușescu, cea mai la îndemână unei structuri primitive a unui "șef" ; prin minunea celei mai joase - mai primitive - trăsături a unei comunități primitivizate: ura față de celălalt și agresarea aceluia, ca "vinovat", de faptul că tu (aici : Sârbul) nu ai suficientă pâine, nici,benzină, nici șliboviță, pentru că nevasta ți-e bolnavă, fiu-tău derbedeu, fiică-ta curvă.

Agresații - în ordine cronologică : Ungurii și Albanezii (prin abolirea autonomiei identitare, în 1989), Slovenii, Croații, Bosniecii, Albanezii, Montenegrii - nu-i mai amintesc pe Românii din Timoc, fiindcă nici ei nu și mai aduc aminte că sunt români - și nu sârbi.

Miercuri 16 iunie 1999

De ce n-am mai scris nimic altceva de când cu Iugoslavia ? Nu mi-a stat inima decât la ceea ce se petrece acolo. Iar de la o vreme a început să facă ravagii (și victime) pacea. De când Rușii au piratat aeroportul de la Priștina sânt bolnav-bolnav. De ciudă, nu pe Ruși, ei sunt consecvenți în brutalitate, în ne-simțire - în rusism - ci pe Occidentali, că cedează mereu, cedează totul. Azi se discută din nou - la Helsinki.

Dacă Americanii acceptă prezența Rușilor în Kosovo, Kosovo are să fie împărțit - ca toate geografiile în care Rușii au pus cizma : Germania, Coreea, Vietnam, Yemen.

Joi 17 iunie 1999

Războiul... Alaltăieri Biserica Ortodoxă Sârbească l-a lăsat din brațe pe Miloșevici. Alaltăieri a fost 15 iunie : cum ar veni, a fost nevoie de 11 săptămâni de sânge și de moarte și de zece ani de când exact aceeași biserică îl binecuvântase pe Miloșevici, de parcă ar fi fost un teolog de-al ei - chiar era: prin tată-său, sinucisul. Atâta timp cât situația lui rămânea nedecisă (în ciuda distrugerilor pricinuite de bombardamente), Biserica Ortodoxă Sârbească a rămas lângă Miloșevici, puiul iubit, bolșevicul curat-ortodox (de aceea : patriot-sârb), nu doar împărțind în taină, "ideile" lui, ci, prin declarații publice, prin intervenții la televiziune, susținându-l, îndemnând credincioșii să-i fie... credincioși, deci : sârbi. Nu au slujit la nimic nici cuvintele patriarhului Alexei II al Moscovei, în vizita la Belgrad, în toiul războiului (despre suferințele și ale albanezilor din Kosovo), pentru a (re)face din Biserica Ortodoxă Sârbească o adevărată biserică ; cu adevărat creștină. Am ascultat aseară declarația unui tânăr-tovarăș de la cabinetul tovarășesc patriarhalnic-ortodox : moacă d-a noastră, din popor, securist deghizat în popă - ai fi zis ; Ciachir! Prin gura lui Biserica se "despărtea" de Miloșevici - de ce? Să o fi făcut pentru că acesta, în zece ani, a semănat ruine, gropi comune, dezolare în întreaga fostă Iugoslavie?; pentru că a semănat crima de ură-de-etnie (și pentru rezultatele ei), pentru recentul martiraj al Albanezilor? Da de unde!, înseamnă că n-am înțeles nimic din tainele ortodoxiei: Biserica Ortodoxă Sârbească l-a abandonat (nu repudiat!) pe Miloșevici pentru că - citez :

“Miloševici a pierdut Kosovo, cu locurile sfinte, unde se află leagănul...” Să citim mai departe, gândurile sfântului Pavle: Nu au contat războaiele nebu-nești, criminale - necreștinești - pornite, purtate de Sârbi, ci deznodământul lor: contează mai puțin pierderea locurilor sfinte, a leagănului sârbismului - cât pierderea războiului, deci a teritoriului Kosovo: a “cauzei sârbești”.

Asta este. Acesta este adevărul creștinesc, dragi tovarăși popi ortodocși. Biserica este cu adevărat sufletul credincioșilor ei. Biserica sârbească este exact cea făcută după chipul și asemănarea Sârbului: degeaba vorbește ea despre “caracterul creștin” (spre deosebire de cel musulman al albanezilor și al bosniacilor, de cel papistaș al croaților): în acești zece ani ea nu a fost creștină. Fiindcă nu i-a înțeles, nu i-a compătimit, nu i-a apărut pe toți cei ce sufereau - ci doar pe “ai noștri”: pe cei din satul nostru, din clanul nostru, din peștera noastră, din parohia noastră, din bătătura noastră, personală, cum ar zice tovarășii de la Scînteia eternă - pe scurt : Sârbii noștri, din popor. Este oarbă, crudă, parțială, amnezică - răzbunătoare : o negație a Bisericii.

Ceea ce înseamnă că și Biserica Ortodoxă Română este după chipul și asemănarea românilor : lașă, puturoasă, prelinsă, proastă, hăbăucă, slugarnică.

În chiar acest moment, călătoria Papei în Polonia.

M-am temut (în fapt : sper, în continuare), de când a început, că, simțindu-și sfârșitul, s-a dus să moară la el acasă. Ieri, timp de două ceasuri, a stat de vorbă cu zeci de mii de polonezi, în orașul său natal, Wadowice, rostind nume de străzi, de prăvălii, de locuri - în care și el, copil, fusese fericit, ca toți copiii din lume : până să deie războiul peste noi, peste toți...; ceasuri de reculegere, de rugăciune, de comuniune - prin amintiri împărtășite : cutare stradă, cutare prăvălie, cutare locuitor...

Pentru polonezi, un prilej de renaștere, de dezamnezificare:

«Iată, n-am uitat chiar totul - cum tare ar mai vrea dușmanii noștri, Neamțul și Rusul și Comunistul local ; cum doresc, tremurînd, securiștii, activiștii, turnătorii, cum ne îndeamnă pleșii, iorguleștii, sfătuitoarii de bine (pentru ca România să fie bine și tot Românul să prospere) : să ne-avem ca frații români-creștini, căci toți am colaborat».

Unde să găsești la noi, la ortodocși, asemenea refugiu, reconfort; oameni ca acest leah ? Își imaginează cineva că s-ar putea rezema cu gândul de un Teoctist, de Anania cel sfânt, de Plămădeală cel anglist?

19 iunie 1999

Patriarhul Pavle a făcut apel la Sârbii din Kosovo să rămână pe loc, asigurîndu-i : “Biserica noastră ortodoxă și Bunul Dumnezeu au să vă păzească de cel rău”.

Foarte creștinesc, îndemnul : și adânc ortodox. Pe dată a fost “ascultat”: fluxul refugiaților sârbi s-a întetit, trenurile : luate cu asalt, șoselele : supra aglomerate. Pe de altă parte : am văzut călugări-călugări (și călugărițe) de la celebrele mănăstiri din nordul provinciei (pentru care Sârbul pornise cruciada împotriva Albanezului kosovar) plecînd în refugiu. Un jurnalist occidental s-a adresat unui călugăr vârstnic, întrebîndu-l de ce pleacă el, de cine i-i frică ? Sfântul i-a răspuns în englezește, întîi că... nu comentează, dar a continuat : Albanezii sunt și comuniști și musulmani, și criminali, vor tăia capul... - nu a spus : “creștinilor”, ci doar : “ortodocșilor”... Așadar : Albanezii nu tăiaseră, ci “vor tăia, în viitor”. Dar oare de ce vor tăia ? - nu cumva pentru că creștinii sârbi chiar tăiaseră capetele unor albanezi (după mărturiile unor refugiați în Albania), iar slujitorii Domnului știuseră - și tăcuseră?

Am mai văzut două mașini conduse de doi popi (probabil cu familiile). Oameni în vârstă, cu bărbi albe - de ce părăseau ei Priștina? Doar din solidaritate cu mirenii? Fiindcă le plecaseră oițele și nu mai aveau pe cine colinda cu căldărușa? Sau poate nici părinții nu erau mai curați, mai de nepătați decât polițaii și arkanii care-și puseseră palma-n cur (fără s-o mai șteargă de sânge), și se căraseră, cu buzunarele bolfate de bijuterii furate de la albanezi - de preferință, de la cei gata-morți - făcînd cu trei degete semnul victoriei sârbești ?

Să fie oare posibil ca toți sârbii care și-au părăsit casele și au plecat în pribegie să fi fost militari?, polițiști? milițieni (echivalentul detașamentelor de

intervenție ale lui Dej și Ceaușescu)?, paramilitari, “tigri” de-ai lui Arkan, adică criminali scoși din închisori și asmuțiți asupra albanezilor, cum mai fuseseră și asupra croaților, a bosniecilor? Oare chiar toți sârbii din Kosovo - evaluați la 200.000 de suflete - să aibă motive serioase, “vitale” de a fugi din calea albanezilor întorși la casele lor, întâi jefuite, apoi incendiate cu aruncătorul de flăcări, dărâmate cu buldozerul ? Am văzut, totuși, câțiva sârbi care au declarat că ei nu au nici un motiv să plece ; erau doctori, infirmiere la un spital din Priștina. Unul din ei a spus, liniștit, că nu are ce să-și reproșeze, că nimeni nu-i poate reproșa ceva : a primit, a îngrijit pe toți cei care îi erau aduși, după nume, și albanezi. Așadar, aceștia nu au ce-și reproșa - dar ceilalți, cei care au plecat, care nu vor să mai rămână, de frică să nu le taie Albanezii gâtul... - aceștia : vor fi avînd?

...La poarta spitalului, un grup de albanezi : doctori, alungați din spital în 1992. Cel care îi dăduse afară - adevărat : nu îi și bătuse - era exact doctorul sârb care nu avea nimic a-și reproșa...

Un altul, “funcționar” : că nu a făcut vreun rău albanezilor. Are doi fii, ambii studenți. Studenții, întrebați cum se înțelegeau cu colegii lor, albanezi, au răspuns, în cor : Foarte bine, jucam chiar și fotbal ! Jurnalistul le-a atras atenția : din 1989 - mai vîrtos din 1992, Albanezii neavînd voie să frecventeze universitățile de stat, nici să joace fotbal cu sârbii nu puteau... Studenții, deloc jenați, au răspuns că, «într-o oarecare măsură» cam așa e... Întrebați dacă, începînd din iarna anului 1998, când Albanezii au început a fi alungați și din case și din oraș, ei i-au ajutat în vreun fel pe colegii de facultate (cu care jucau fotbal...), au răspuns fără ezitare : «Da, sigur - dar n-am prea avut ocazia...» Numai că jurnalistul a continuat reportajul în stradă. Un albanez tocmai întors din Macedonia :

«Aștia m-au dat afară din casă și s-au instalat în locul meu».

Un altul, auzind de la ziarist că “băieții” pretindeau a nu avea ce-și reproșa :

«Adevărat, n-au luat parte la “acțiunile” arkanilor, dar erau mereu cu ei, prin baruri, la masă - beau, râdeau, glumeau, cântau...»

Ce să le pretinzi unor tineri care n-au maltratat albanezi, doar i-au alungat nițel pe proprietari și s-au instalat - puțin de tot - în apartamentul lor? Să nu-și trăiască tinerețea? Dar cine sîntem noi, care-i luăm la rost și unde ne trezim : în Occident?

Necazul fiind - până în momentul reportajului : Albanezul stăpîn nu îndrăznește să-și revendice apartamentul, umbla de colo-colo, pe stradă, cu o pungă de plastic (întreaga avere a lui) în mînă. Între timp va fi intrat în drep-turi - dacă îi va fi împrumutat careva un revolver...

În zilele din urmă de când au început și Sârbii din Kosovo să se refugieze (spre deosebire de Albanezi, care fuseseră alungați de pe pămîntul mai al lor decît al slavilor), am re-trăit, după 55 ani, refugiul nostru, al Basarabenilor din calea barbarilor slavi de la Răsărit.

Am notat cîteva spuse ale refugiaților sârbi, numai femei în vîrstă :

«Cînd Albanezii au plecat în Albania lor, statul nostru le-a pus la dispoziție mijloace de transport, gratuit - nouă nu ne dă nimeni niciun ajutor...» - ai zice că citează din Frăsîna, marea jurnăleată de la *Cotidianul*...

«Cînd Albanezii au avut neplăceri, le-am propus vecinilor să avem noi grijă de casa lor - dar ei au plecat fără să ne spună nimic, nici rămas-bun nu și-au luat de la noi» (leit “Zărnescu” - tot de la *Cotidianul*).

«Plec de-aici, fiindcă nu vreau să învăț albaneza ! Eu sînt Sârboaică ! Creștină, nu ca ei, păgâni (Albanezii erau creștini cu mult înainte ca Slavii, la ei, în mlaștinile natale, să se fi ridicat în două picioare - nota mea)! Noi (gest circular, incluzînd cel puțin douăzeci de automobile, căruțe, tractoare cu remorcă) sîntem din Krajna! Am mai fost refugiați, statul nostru ne-a colonizat aici...»

Dacă nu s-a înțeles, iată, în traducere : mulți dintre Sârbii refugiați în urma războaielor din Croația și Bosnia au fost “repartizați” în Kosovo : Albanezii au fost alungați, nu numai din slujbele cele mai umile : mici funcționari la poștă, paznici de noapte, colectori de lapte, etc..., ci și din case

(pe motiv că un membru al familiei era "terorist") - locurile-locuințele lor fiind ocupate de sârbi.

Întorcându-mă la explicațiile refugiaților sârbi, întreb:

Cum de reușesc ei ca în discursul rostit să spună totdeauna altceva decât realitatea : «Albanezii au plecat - în Albania lor» ; «statul nostru le-a pus la dispoziție, gratuit, mijloace...»; «Albanezii avuseseră (doar) neplăceri...», ei, Sârbii cu dragă inimă ar fi păzit casa vecinilor alungați - însă Albanezii «au plecat fără să spună nimic», etc, etc - însă, în fapte - prin însăși graba de a părăsi Kosovo - dau de înțeles :

Realitatea cumplită : din cei circa 200.000 de sârbi localnici - nu din unitățile militare, miliționiste, paramilitare, administrative, trimiși de guvernul de la Belgrad - câți sunt cei care nu au nimic a-și reproșa? 200? 2.000? Dacă până și popii, dacă până și călugării - și călugărițele - pleacă, fug? Înseamnă că Sârbii - civilii - se simt cu musca pe căciulă: nu pentru că nu i-ar fi ajutat pe albanezii urmăriți, spoliați, bătuți, torturați, răniți (am văzut un caz - or să mai fie câteva - în care o familie de sârbi nu i-a denunțat pe vecinii lor, albanezii, ascunși într-o groapă !), ci pentru că și ei, fiecare, după puteri, a profitat de nefericirea nefericiților : luându-le lucrurile din case, vitele, mașinile, uneltele agricole - pe care, acum, le cară cu ei, în refugiu : pe de o parte, pe ei nimeni nu-i alungă din urmă, amenințându-i că-i împușcă, pe de alta : pe ei îi protejează ("securizează") blestematul NATO...

A propos de sârboaițele care - acum - nu pricep ce li se întâmplă, îmi aduc aminte, de la televiziunea română, de una din bravele românce care, în timpul primei mineriade, se îmbulzea și ea, cerînd :

«Lasă-mă să-i ard și eu un picior!»- firește: unui student, căzut, însângerat.

Căci astea-s masele. Căci asta-i poporul : nesimțit, bou, crud.

În sfârșit, s-a încheiat acordul americano-rus în chestiunea Kosovo. Rușii - cică 3.600 soldați - vor fi răspândiți în trei zone: americană, germană, franceză. Important : nu au o zonă a a lor, din care să facă ce au făcut pe unde au trecut : partițiune...

A, că Occidentalii au să hrănească brava Armată Roșie... - dar e la min-tea cocoșului ! Au să le deie krasnoarmeților și câteva cisterne cu alcool de 90° (satelit, îi ziceau celui sanitar, albastrul, Lipovenii din Borduşani, pe Borcea. Ca să nu mai aibă dor-de-țară, bieții-cioloveții.

Au să le ofere - pe tavă, din partea casii - și curve. Că nu strică...

Duminică 20 iunie 1999

Azi s-a încheiat - înainte de termen - retragerea armatei sârbești din Kosovo. Privind la zecile, la sutele de tancurile supragrele, la rampele de rachete, la tunuri, te întrebi : cu care armată supraînarmată luptaseră Sârbii la Kosovo ediția 1999 - iar acum se întorc la Belgrad, biruitori?

Și te uiți la "teroriștii" albanezi, începînd de ieri dezarmați de NATO - de câte o pușcoace, de un revolver, de o armă de vânătoare. Aceștia "fixaseră", ținuseră în șah terifianta, invincibila Armată a III-a a Iugoslaviei ? Îi simți : până alaltăieri nu mănuseră o armă (ci abia de ieri...). Ei constituie "Generația UCK": tinerii care, până la 1989, absolvind școlile medii, n-au avut permisiunea să urmeze facultăți, nici școli tehnice ; au învățat ceva carte (și multe - și bine - limbi străine) în particular, în câte o odaie unde se adunau patru-cinci "studenți", cu puținul plătit asigurînd și traiul profesorilor alungați de la catedre, de la institute de cercetări, din laboratoare, din industrie. Acești tineri nu mai sunt tineri, acum au în jur de 30 ani - ei alcătuiesc atât de temuta - de "civilii fără apărare" sârbi - Generație UCK.

Sârbii pretind că ei nu știau - dar nimic-nimic - din ce se petrecea în Kosovo, cu Albanezii. Nici Sârbii din Belgrad, nici Sârbii din Novi Sad (cât despre cei din Timișoara). Nici chiar cei din Priștina: «De unde să știm noi ?», fac Sârbii, de parcă i-ai întreba de ce nu poartă coroană. Parcă am mai auzit întrebarea-negație, în gura românilor... O-ho, ce bună-i "neinformarea" la casa omului, mai ales când vine ceasul să dai sama de faptele rele, ce comod este să pretinzi că ești nevinovat - păi dacă n-ai știut : de unde să fi aflat ?

...Un albanez, desculț, în zdrențe, nebărbierit, arată unui soldat italian o casă arzînd, pe un sârb gata să plece din fața ei, cu tractorul cu remorcă. Strigă: «E casa mea! I-a dat foc, după ce a stat în ea trei luni de zile! Tractorul meu, lucrurile mele!» - și arată, în remorcă, nu doar mobilă, televizor, ci și niște haine. «Acum am venit din munți...» - și se arată... Sârbul, speriat, coboară de pe tractor și vrea să fugă. Albanezul dă să-l prindă. Soldatul îi pune arma-n piept: «Nu-i voie să vă atingeți de sârbi!» ;

...Un sârb este gata să fie bătut de albanezi - care explică : individul fusese polițai, jefuise, arestase, violase, torturase, obișnuia să taie capul victimelor... Sârbul terorizat, cade în genunchi, zbierînd că el executa ordinul de la Belgrad, că el are nevastă bolnavă de cancer și copii mici, că să nu-l omoare! Intervin militarii (francezi): cu vădită brutalitate îi alungă pe Albanezi, apoi îl conduc pe sârb la o mașină de-a lor - dacă au ordin să "securizeze populația civilă sârbească". Drept, fostul polițai nu (mai) purta uniformă...

Aceste scene de un absurd cum numai realitatea tragică poate oferi îmi evocă articolul de fond din *România literară* din 18 ianuarie 1990 al lui Buzura, intitulat "Fără violență !", în care celebrul anticomunist, frecventator asiduă al lui Gogu Rădulescu (cu Blandiana, cu Dimisenii, cu Dinescu, cu Zăciu, cu Păler, cu Ornea, cu Manolescu), se făcea megafonul securiștilor - a celor care, avînd (chiar și el!) copii, victimele nu trebuiau să le-o plătească ; n-aveau voie să folosească "violența" împotriva violentatorilor de totdeauna.

Încă o scenă : dincolo de frontieră, în Iugoslavia, un convoi de tancuri grele, oprit ; pentru întâia oară militarii sârbi vorbesc în fața camerei de luat vederi - unii cer să le fie bruiată imaginea, alții ba : îl acuză pe Miloșevici de toate relele. Își manifestă dorința ca Serbia să devină, în sfârșit, democrație și mai ales "în rîndul lumii - «ca să putem călători, lucra în străinătate, ca înainte, să nu ne mai considere occidentalii asasini». Jurnalista : "Dar cine i-a asasinat pe albanezi și le-a incendiat casele ?" Gest agasat, semnificînd : «Iar veniți cu fleacuri...»- apoi, cu glas: "Noi sîntem militari, ordinul e ordin... Războiul e război - à la guerre comme à la guerre!, cum ziceți voi..." - și râde.

Rolul Rușilor și aici : abject.

Tot mai multe mărturii converg : militarii sârbi s-au purtat cu ferocitate în Kosovo ; mai răi decât militarii : milițienii ; mai răi decât milițienii : paramilitarii (homologii "minerilor" români din 1990, homologul lui Arkan : Cozma) - recrutați dintre șomeri, criminali scoși din închisori și puși la treabă.

Însă mai temuți decât toți erau "voluntarii străini": "cazaccii" cei care, sub comanda lui Lebed, terorizaseră și ucisese români basarabeni și transnistrieni, în 1991-92 ; după un ocol în Cecenia au ajuns în Kosovo. Circa 5.000 de ruși-ruși (nu a existat printre ei vreun baltic, vreun caucazian, vreun asiatic, doar ruși, ucraineni, bieloruși). Ucideau din plăcere.

Existau însă "voluntari" și mai bestiali decât Rușii : Grecii...

Oricum : unde-și bagă Ivan obielele, pute de trăznește un veac. De aceea este recomandabil să nu ai de a face cu el, Rusul - doar cu literatura, cu muzica lui.

Pe Rusul (nemuzical, nescrîtor) recomandabil este să-l bați - în capac... - încă de pe când e samovar - să nu-l lași s-ajungă locomotivă.

Altfel te îmbrățișează el - rusește.

Paris, 30 august 1999

**"Spune-mi alături de cine semnezi,
ca să-ți spun cine ești..."**

Pe timpul Războiului din Kosovo a fost mare agitație, mare în România.

Fiecare îl întreba pe celălalt : «Tu cu cine ții ?» și, în funcție de răspuns : «Eu țin cu Rapidul» - sau, din contra : «Eu țin cu Dinamo» - astfel se mențin/revizuiesc relațiile (umane...).

Fiindcă Românul are, nu convingeri, ci “simțiminte”, cum atât de bine ziceau bătrânii. El nu cântărește cât bine și cât rău, cât adevăr, cât neadevăr se află într-o faptă a unui individ ori a unei comunități, ci câtă simpatie-antipatie poartă el - unui individ, unei comunități.

“Eu țin cu Sârbii - **fiindcă** pe ei îi bombardează NATO !”, își justificau opțiunea apărătorii sfintei, intangibilei suvernități naționale a unui stat totalitar, terorist, rasist - numit Iugoslavia. “Cei care nu țin cu Sârbii sunt pentru bombardarea poporului vecin și prieten - și ortodox !” - s-a observat : nici un cuvânt despre albanezi - nici despre bosnieci, nici despre croați - nici măcar despre Românii din Iugoslavia, aceștia nu doar vecini și (ortodocși), ci oarecum, neamuri cu noi...

Fată cu astfel de argumentare, tu, care încă mai gândești singur, rămâi fără glas. Dacă persoana din față și-ar fi justificat opțiunea pro-sârbească prin faptul că îl cheamă Sârbu ori Popovici ori Stoianovici ori Drăgan (ori chiar Miloș), deci, după nume ar putea avea un înaintaș sârb, ai accepta : nu-i poți cere cuiva “să se ridice împotriva sângelui său - care apă nu se face”, cum atât de frumos ne dau lecții de tricolorism albastrui de ieri, de azi - de poimâine ; la fel dacă acel **fiindcă** este motivat numai de suferințele pricinuite de bombardamente ale comunității sârbești, victimă a agresiunii Occidentalilor.

Numai că întâmplător în Europa nu se gândește ca la Atârnații de Câmpie : «Ion e bun - ba chiar frumos - **fiindcă** mi-a dat mie de băut, fiindcă mie numai bine mi-a făcut...» - și simetrica : «Vasile e rău, **fiindcă** n-a vrut să-mi deie de băut și mi-a zis, la cârciumă, față de toată lumea, că sânt mincinos, hoț, turnător...». Pe lângă argumentele personale, subiective, sentimentale, umorale, mai există pe lume și cele obiective, ușor verificabile - dacă ai frecventat școala o eternitate de șapte ani.

Cremuitorii nației (s-a înțeles : vorbesc de reprezentanții de frunte ai “cremei nației”, mai pe românește : smântâniștii - frați cu fripturiștii), față cu scrisul meu, mai ales cu primele trei volume din **Jurnal**, printre alte mari și late crime de care m-au acuzat a fost și aceea de a fi făcut *liste*... Asta spun ei, colaboraționiștii harnici și nu mai puțin persoane-de-sprîjin despre cei care - spre deosebire de ei, turnători cu bucată și în deplină conspirativitate - rosc tesc tare, scriu mare numele celor răi.

A *face liste*, într-un univers totalitar, în care poliția (sub toate formele și denumirile sale) ține loc de lege, înseamnă a fi informator al ei, denunțator, turnător. Noroc că turnătorul de mine a fost pe dată demascată, atât de un C.T. Popescu și-a lui ceată, în *Adevărul Scînteii*, cât și de Bianca Marcu-Dumitrașcu-Balotă, în *Adevărul GDS 22*. Direct, de “a face liste”, m-au acuzat D.C. Mihăilescu, Pruteanu, Adameșteanu, Al. Ștefănescu, Iorguleștii, Dimisenii - pe urma simpaticului (și destul de oniriotului) Țepeneag...

Fiindcă am dat peste câteva numere din revista 22 din timpul războiului din Kosovo, mi-am zis că n-ar strica să propun editării, pe două coloane, două liste gata făcute și publicate (și, ca toate în România, fulgerător uitate...). Mă gândeam să sugerez ca demersul să-mi fie trecut în conțul faimei (!) de alcătuitor de liste (cine m-a acuzat de această faptă de turnătorie ? - să nu-ți crezi ochilor : ne-turnătorul Alex. Ștefănescu !). Cu atât mai vârtos, cu cât literatorii noștri dragi și foarte preferați au primit de curând o confirmare oficială din partea lui Pleșiță, șef al Securității, în 1977 - altfel prieten al lui Breban, al lui Caramitru (nu doar Gogu Rădulescu era mare amator de scriitori și de scriitoare) - care deconspiră o filă de dosar explozivă : în noiembrie '77 el, Pleșiță mă trimisese în Occident, cu misie, cum altfel !, el m-a condus la aeroport cu mașina lui...

Or dacă un director (N. Manolescu) și o publicație ca *România literară* dau crezare - și fac să aibă crezare în fața cititorilor - “subiecte” ca **Iliescu** (interviul de după mineriada primă) ; ca **Gelu Voican-Sturdza** (omorătorul Ceaușescuilor, creierul provocării de la Târgu-Mureș, comandantul din umbră

al securiștilor deghizați în mineri, cei care au semănat teroarea între 13 și 15 iunie 1990) - acestuia publicându-i "dosarul de securitate"; ca **Pelin**, în scandalul Caraion, de ce nu mi-aș lua și eu dreptul de a pune pe două coloane cele două "tendințe"? - am mai spus : gata manifestate; gata alcătuite...

A

În 22 din 20-26 aprilie,
pe prima pagină este publicată :
**"Opțiunea societății civile
într-un moment de cumpănă"**

B

În replică, la 27 aprilie (1999)
Forumul Democrat din România
dă publicității: **"Dezaprobară
intervenției militare în Jugoslavia"**

Se înțelege : Lista **A** optează pentru o "intervenție militară în Jugoslavia" - Lista **B** dezaproabă (intervenția).

(A)

- Gabriel LIICEANU
- Monica LOVINESCU
- Virgil IERUNCA
- Lucian PINTILIE
- Victor REBENGIUC
- H.-R. PATAPIEVICI
- Horia BERNEA
- Mihai ȘORA
- Șt. Aug. DOINAȘ
- Dan GRIGORE
- Gabriel ANDREESCU
- Stere GULEA
- Stelian TĂNASE
- Daniel DĂIANU
- Dan PAVEL
- Radu FILIPESCU
- Andrei OIȘTEANU
- Mariana CELAC
- Augustin BUZURA
- Gabriela ADAMEȘTEANU
- Rodica PALADE
- Gelu IONESCU
- Mihnea BERINDEI
- Nicolae PRELIPCEANU
- Doina CORNEA
- Eugen URICARU
- N.C. MUNTEANU
- Denisa COMĂNESCU
- Florin GABREA
- Ion VIANU
- Mircea MARTIN
- Sorin MĂRCULESCU
- Sorin ANTOHI
- Vladimir TISMĂNEANU
- Alexandru ZUB
- Șerban ORESCU
- Paul CORNEA
- Thomas Kleininger
- pr. ier. Iustin MARCHIȘ
- Ion MUȘLEA
- Alexandru VLAD
- Radu MAREȘ

(B)

- Ioana BRĂTIANU
- N.N. CONSTANTINESCU
- Dina COCEA
- Radu CIUCEANU
- Tudor GHEORGHE
- Antonie IORGOVAN
- Ion IRIMESCU
- Ernest MAȘEK
- Alexandru MIRONOV
- Fănuș NEAGU
- Sergiu NICOLAESCU
- Ecaterina OPROIU
- George PRUTEANU
- Colea RĂUTU
- Dinu SĂRARU
- Raoul ȘORBAN
- Răzvan THEODORESCU
- Gelu VOICAN-VOICULESCU
- Ioana VULPESCU
- Romulus VULPESCU
- Iulian NEACȘU
- Mihai MĂLAIMARE
- Virgil OGĂȘANU
- Emanuel VALERIU
- Claudiu IORDACHE
- Dumitru MAZILU
- Ion ȚUGUI
- Pavel ȚUGUI
- Vasile IONEL
- Mihai PELIN
- Eugen MANDRIC
- Petre SĂLCUDEANU
- Constantin VAENI
- George ȚARNEA
- Valentin F. MIHĂILESCU
- Dan ZAMFIRESCU

(în 22 din 25-31 mai 99, o altă listă):

- Alexandru PALEOLOGU
- Toader PALEOLOGU
- Cristian BĂDILIȚĂ
- Adrian PAPAHAĞI
- Mihai RICCI

- Adrian MARINO	- Tudorel URIAN
- Ștefan BORBELY	- Ioan BUDUCA
- Vasile GOGEA	- Radu G. ȚEPOSU
- Ruxandra CESEREANU	- Gabriel DIMISIANU
- Lidia BOTE-MARINO	- Georgeta DIMISIANU
- Ovidiu PECICAN	- Nicolae BREBAN
- Al. CISTELECAN	- Alex. ȘTEFĂNESCU
- Cornel MORARU	- Liviu Ioan STOICIU
- Virgil PODOABĂ	- Geo DUMITRESCU
- Emil GALAICU-PĂUN	- Ion SIMUȚ
- Mircea MIHĂIEȘ	- Dan Silviu BOERESCU
- Daniel VIGHI	- Mariana MARIN
- Călin ANASTASIU...	- Ion VARLAM
	- George CUȘNARENCO
	- Nicolae ILIESCU
	- Viorica CORTEZ
	- Octavian PALER...

Știi foarte bine cum se fac astfel de *liste* : cel care adună semnăturile, (cam) știe (cam) cui să se adreseze. Unii au fost găsiți, au fost informați “despre ce tratează”, vorba brucanului național, au semnat. Alții - ba. Absența altora - explicabilă și ea : nu erau de față, nu au fost găsiți la telefon..., adunătorul de semnături i-a uitat (sau evitat). Așadar, listele sunt mult mai cuprinzătoare (din ambele am lăsat la o parte nume care mie nu-mi spun nimic, iar cum aici sântem într-un text al meu și cum port o judecată cu totul subiectivă, nu am de gând să pierd timpul cu niște necunoscuți - încă o dată : mie).

La urma urmei nici n-ar mai fi nevoie de comentarii : vezi *cine* șade de-a stânga, *cine* de-a dreapta - centrului, ideal.

În această (i)epocă - precum cămașa sasului : scurtă și-nmierdată - muuultă lume va fi făcut *liste simple*.

Dar *liste alăturate*? *Liste “față-n față”*?

Punerea pe două coloane merită un popas : făcînd ce am de gând să fac eu, te poți trezi acuzat că ai fabricat două tabere, că ai inventat o pricină de conflict, că ai scos din mîneacă o opoziție care nu există...

Accept această (multiplă) posibilitate. Însă, dacă voi așeza nume din Lista A alături de nume din Lista B - nu voi și întreba, înțelepțește :

«Nu-i așa că spune **totul** așezarea pe aceeași linie (mai degrabă : față-n față) a lui Patapievici (din A) și a lui Iorgovan (din B)? ; a lui Doinaș cu Mironov ? Dan Grigore și Fănuș Neagu, Dan Pavel și Săraru, Mariana Celac și Gelu Voican-Sturdza - ce să mai spun de “perechea” Ion Vianu-Pelin !?»

După ce am dat câteva exemple din... ceea ce n-am vrut să spun (obiceiul frecvent la români, mai ales la gazetari : care-și încep expunerea prin: “Nu vreau să vorbesc despre...” - dar vorbesc despre ce anume nu vor să vorbească, “Nu mă voi ocupa de...” - și se ocupă și ocupă jumătate din spațiul tipografic, cu ceea ce refuză să se ocupe, iar când ajung la... ceea ce vor să trateze, sunt gata obosiți, lehamițiți, apoi au uitat ce porniseră să spună - tot refuzînd a spune...) - avansează un argument în defavoarea demersului meu :

Compararea “pe orizontală” - adică de la listă la listă - este instructivă, pentru că permite separarea unei tendințe de alta - ceea ce nu e puțin lucru într-o comunitate ca a noastră, unde toți sântem una și fiecare împotriva fiecăruia.

Însă mult grăitoare este compararea “pe verticală” : cei de pe aceeași listă - cum s-ar spune : colistierii înde ei...

Luînd fiecare listă în parte, dai peste anume semnături a căror prezență, **acolo**, nu o găsești naturală - naturală ar fi fost prezența lor pe *cealaltă* listă - *dincolo* :

Iată, de pildă, din A : cunosc bine motivul pentru care se află **aici** Liiceanu, Lovinescu, Ierunca, Pintilie, Vianu, Marino, Tismăneanu, Mihăieș

- chiar dacă sânt în conflict cu unii dintre ei - însă cum se explică prezența - tot **aici** - a lui Bernea ? Tot ce știu despre el, de câteva bune decenii (și tot ce știe el însuși despre sine) l-ar purta - firesc, tradiționalist, neaoșist, gliist - pe lista *B*. Dar a lui Buzura - gog'rădulist impenitent, agent dezinformat al lui Ceaușescu în Occident, megafon al Securității din ianuarie 1990, fidel al lui Iliescu, acum al lui Constantinescu, mâine al următorului -Escu (prin aceleași fir : Securitatea) ? ; dar prezența lui Borbély, fost și structuractual activist de partid ?

Și iată, de pildă, lista *B* : dacă nu mă miră deloc prezența unor Paler, Fănuș, Săraru, Ciuceanu, Oproiu, Voican, Vulpescu, Em. Valeriu, Mandric ; dacă prezența lui Paleologu (cu Toader cu tot !) provoacă o sfâșietoare durere, dar nu și o surpriză : îi cunosc câteva manifestări preparatorii și bănuiesc *dece*-urile - nu pricep ce caută - alături de Târnea, de Dan Zamfirescu, de Țugui, de Răzvan Theodorescu, de Dumitru Mazilu, de Voican - Nicolae Breban ? Dar Țeposu ? Dar Silviu Dan Boerescu ? Dar Mariana Marin ? Dar Varlam ? Pentru ei ar fi o singură explicație (o acceptă oare cei în cauză ?), anume : analfabetismul lor în materie de istorie elementară a Balcanilor.

Încă o dată : uimirea cea mai violentă, în primul moment, mi-a fost provocată de Breban. Apoi, observînd alături de cine semnase - am înțeles. Și nu m-am mai întrebat ce caută el alături de unul ca Paler - doar trecuta (și persistenta) apartenență la C.C. să-i va fi așezat alături, în aceeași oală ? Dar bineînțeles : Breban a fost, a rămas (ca și Paler) un structural aparatcik. A nășit anul trecut lansarea cărții Securistului Nr. 1, a reluat relațiile cu un Eugen Simion, în vederea Luptei pentru... Academie, pe Fănuș Neagu l-a inclus pe "lista neagră" atribuită lui Manolescu - dar, în continuare : ce va fi avînd în comun el (Breban) cu Săraru ? Cu Em. Valeriu ? Cu Mironov ? Cu Vasile Ionel ?

Dar cu Pelin A, da : Breban are, cu Pelin ce a avut și cu Pleșiță... Dar ce (de)cădere : de la general-ministru la plutonier... Cum însă Breban se simte dator să se așeze în poziție de concurență cu Manolescu (și-a găsit etalonul !), nu vrea să-l lase pe Niki doar cu Dorin (Tudoran) să dea târcoale securistului confecționator de gumari întorși pe dos... Vrea și el ; căci și el e om și mare scriitor ! Și el *Luptă pentru Roman* ! Drept care Romanluptătorul Breban umblă pe după cap cu Geta Dimisianu - ce oroare ! Alături de Oproaica - ce crâncenă ironie !

Nu am avut prilejul să aflu, din *Contemporanul*, sub proprie semnătură, care este opțiunea sa în chestiunea Kosovo. Dar nu băjbăi în neștiut : mi-au parvenit câteva numere :

În cel din 27 mai 1999 există o chestie **despre Caraion** semnată Răzvan Voncu. Îmi spune ceva numele, purtătorul a scris ceva foarte murdar despre Grigurcu (pe care l-a dislocuit, nu doar în paginile revistei, dar și în inima largosă a lui Nicolae). Acest Voncu aduce vorba despre Caraion, despre Manolescu - însă numai pentru a pregăti terenul covorului (cu măturica - nici o aluzie la Olăreanu) pentru pingecele șefului : dacă citești *Contemporanul* (lui Breban), riști să crezi ce spune organul *Ideii*, anume că primul condeier din lume sărit în apărarea lui Caraion (calomniat de Manolescu și de consernul Humanitas), a fost... Breban ! Într-adevăr, Breban a intervenit în discuție - **după un an și patru luni** de la izbucnirea scandalului. Eh, așa se face autopromoția : *tavarișc* ' Nikalai Mararu (altfel : Melnik) avea stengazetă la domiciliu, Breban are *Contemporan*, nu doar de-curte, ci de-a dreptul de-atenanse.

Rămânînd la hârtia de turnesol care este, în continuare, tragedia din Kosovo, R. Voncu face cunoscută Vocea Stăpânului la sfârșitul prostioarelor și sferturilor de adevăr despre Caraion printr-un post-scriptum de un umor devastator :

"P.S. Fabulă : Petre Cărdă i-a decernat un premiu literar de pres-tigiu lui Ștefan Augustin Doinaș. Ștefan Augustin Doinaș a semnat o scrisoare prin care aprobă și încurajează bombardamentele NATO în Iugoslavia. NATO a bombardat Vârșețul, orașul lui Petre Cărdă.

"Morală I : Cărdă plătește !

“Morală II : «Boerimea României a pus o pată de sânge pe hotarul sfânt dintre România și Serbia» (Adam Puslojic)”...

Acest appendix demn de gândirea unui Cristoiu hibridat cu KKT Popescu - m-a luminat (nu doar pe mine); mi-a spus ce anume caută semnătura lui Breban *acolo*. Romancierul nr. 1 - cum l-a numerotat colistierul Buduca (ucenic al lui Ciachir - ca și Țeposu, dealtfel) este *de-al lor*: născut iar nu făcut. Este *de-acolo*, ca să repet : la locul lui pe lista Forumului Democrat din România.

În același număr (27) al *Ideii europene*, redactorul șef C. Țirlea îmi administrează o urzicătoare lecție de etică a istoriei literaturii :

Arătînd spre textul meu **D-ale Manolescului**, calificîndu-l drept “incalificabil”, scrie negru pe alb :

1. “Autorul său îi impută d-lui Manolescu afecțiunea și recunoștința (...) pe care acesta i le poartă lui G. Ivașcu, cunoscut turnător de pușcărie, zice dl. Goma și lucrător la organul de presă al Securității, *Glasul Patriei*, **dar e sigur că nu pentru aceste lucruri îi poartă afecțiune dl. Manolescu lui G. Ivașcu** (subl. mea, P.G.);

2. “Apoi dl. Goma îi reproșează d-lui Manolescu că a semnat alături de Dumitru Mîcu volumul proletcultist **Literatura română azi**, în 1965 și că a scris cronici despre cărțile unora dintre scriitorii care, în epoca comunistă martirizau cultura română : Săraru, Vasile Nicolescu, Dumitru Popescu. **Se poate, eu nu citeam la acea vreme cronicile d-lui Manolescu, dar poate că respectivele articole erau negative, poate că dl. Manolescu dorea să arate astfel nula calitate a servitorilor regimului (...). Altfel nu-mi imaginez ce interes ar fi putut avea criticul să scrie cronici despre scriitorii comuniști menționați**” (sublinierile mele, P.G.) ;

3. “Dl. Goma mai spune că dl. Manolescu ar fi ajuns la conducerea *României literare* prin sprijinul unor scriitori ca Băran, Pardău, Țoiu, etc, împotriva altora precum Păler, V. Cristea, Dimisianu. **Da, dar motivul real a fost acela că dl. Manolescu a afirmat atunci primatul esteticului și neimplicarea literaturii în politic, program de care, după cum se vede, nu s-a dezis nici până în ziua de azi** (subl. mea, P.G.);

4. “**Și ce dacă**, în iulie 1990 (nu în iulie, ci în iunie 90 - nota mea, P.G.), după mineriadă, dl. Manolescu i-a luat un interviu lui Ion Iliescu, adresîndu-i-se cu formula «Om cu O mare»? În fond **era vorba de proaspăt alesul Președinte al României încă nedesprins total de ticurile epocii de aur** (subl. m., P.G.).

În rezumat : *Contemporanului* nu-i pute turnătorismul lui Ivașcu, cu atât mai puțin colaboraționismul caracterizat al lui Manolescu, chiar plecaciunismul celui mai important critic român în viață dinaintea gumarilor iliești, stropiți de sânge - pentru de ce ?

Pentru că iată de ce : Nicolae Breban își pregătește (după metoda Olăreanu-Măturică) viitorul în care Iliescu va redeveni Președinte al României - cum îl majusculează de pe acum căprarul C. Țirlea.

În care caz, Breban va obține, în sfârșit (era și timpul, nu? să mai Luptăm și pentru Roman!), portofoliul Culturii ; Căprarul, ca iliist din ilegalitate, va ajunge șef al Televiziunii!

Iată motivul pentru care nu mă mai mir de prezența Romancierului nr. 1 pe aceeași listă cu Sergiu Nicolaescu, Țârnea, Dan Zamfirescu, Mandric, Dimisenii, Alex Ștefănescu, Gelu Voican, Păler - și, desigur, Pelin.

Chiar așa : de ce o fi lipsind Pleșiță ?

A, da : nu a fost găsit cu telefonul.

Paris 27 octombrie 1999

De la *CONTESTATAR* la *CONTESTAT*...

Un recent prieten epistolar scriitor și jurnalist, locuind în provincie și-a

vizitat în această toamnă confrății din Capitală. Ironizat (colegial, se înțelege), cu o remarcă nesfârșit de ironică, extrasă din gândirea lui N. Manolescu : “Omul care a vrut să-l reabiliteze pe Goma - să încerce...”, a explicat : din câte știe, Goma nu este condamnat, pentru a avea nevoie de... reabilitare ; a deplorat că, la opt ani de la “revoluție”, un scriitor interzis de comuniști timp de două decenii, continuă a fi interzis și de anticomuniști : că i se distrug cărțile editate, că nu are acces la periodice literare, că nu se scrie despre cărțile, totuși apărute...- pe scurt : este supus unui embargo...

Însă nu mai era ascultat. Careva mai răbdător și-a exprimat mirarea că el, băiat tânăr, poet bun, excelent eseist, tată de copii, își compromite viitorul, angajînd corespondența cu Goma - ba chiar se laudă că e citat în ultimul volum din scandalosu-i **Jurnal**... - încheind astfel :

«Paul Goma e contestat».

Prietenul epistolar îmi scrie că a fost uimit și revoltat, auzind din gura unor scriitori :

«(Scriitorul cutare, întâmplător : Paul Goma) e contestat»...

Nu, eu nu am fost nici uimit, nici revoltat aflînd **ce-cum** mai sînt, în ochii confrăților.

- în închisoare, în domiciliu obligatoriu eram calificat de *pleavă a societății, lepădătură reacționară, bandit, dușman al poporului*;

- din 1970, când am fost total interzis, eram (numai în *Săptămîna* lui E. Barbu, V.C. Tudor, Ulieru, Ciachir) : *marele scriitor fără cărți* (preluată la oral de junele Dinescu dintre învățătorii săi Fănuș Neagu și Ion Băieșu), *trădător de neam și țară, venetic, câine, hienă* ;

- din 1977, când m-am exilat, am fost, în gura “interiorilor” : *vînzător de țară, agent CIA-MOSSAD-KGB*, iar în a “exteriorilor” (citește : securiștii și securizații - ca Lozovan - lucrînd în străinătate) : *troțchist, jidan-rus, ovreu-ungur*...- în timp ce pentru urechile, altfel extrem de receptive ale “confrăților literari” : *netalentat, scandalagiu* (pentru a suplini talentul absent) ;

- *după 1990 - mai precis : din iunie* (coincidență : atunci au fost Mineriada Sângeroasă, cea legitimată de Manolescu prin interviul luat lui Iliescu), am devenit, sub condeiul scriitorilor români rezistenți prin legumicultură : *veleitar, resentimentar, vindicativ, procuror, Golem, înjurător* ;

- aflînd ce se povestea în jur că ar “trata” (vorba lui Brucan) cărțile mele și până unde împing “tratarea”, bravii scriitori care făcuseră febră musculară de cît tremuraseră sub Ceaușescu, odată ajunși sub Iliescu, s-au speriat de “consecințele viitoare”, drept care m-au calificat drept *nociv, dăunător*, chiar *provocator*;

- în 1997, după apariția volumelor I-II-III din **Jurnal**, în campania de presă purtată de 22, *România literară, Dilema, Cuvîntul, România liberă*, sub comanda tripletei de Aur : Liiceanu-Adameșteanu-Manolescu și dirijată (din fosă) de Monica Lovinescu, “etichetele” au plouat : *calomniator, mincinos, trivial, abject, ingrât, imoral, gânganie (de a lui Kafka)* - (Pruteanu, D.C. Mihăilescu, Ștefănescu, Țepeneag, Iorgulescu, Manolescu, Buduca, Simuț, Borbély, Pleșu); *delator, provocator, denunțator, turnător* (Bianca Marcu, D.C. M., Ștefănescu, Geta Dimisianu, soțul de la ea); *bolnav, nebun, smintit* (Paruț, Geta Dimisianu, Țîrlea, Ed. Reichmann, Țepeneag, Zăciu).

Înțeleg, că în acest an, 1999, iubii mei cobreslași au trecut cu “înalta prețuire” într-o nouă fază :

Până de curînd îmi atribuiam **calificative** (*netalentat, resentimentar, dușman, turnător, nebun* - să nu uit : *smintit*-ul, acordat de Însuși Zăciu, laureat al premiului “Funar”).

Un calificativ poate fi adevărat sau nu, apropiat sau ba, acceptat de cititori ori respins, rămîne sau dispare după o săptămână...

...Pe cînd : «Paul Goma e contestat» a făcut saltul la o stare, la **constata-tiv**. Aceasta riscă să devină definitivă - cînd spui despre cineva : «X e contestat» - l-ai, nu doar interpelat, apelat, epitetat, injuriat - ci l-ai - definitiv - lichidat ; asasinat.

În fine, așa îți place să crezi...

Deci : din **contestatar** (calificativ acceptat de mine, spre deosebire de **disident**) am ajuns... **contestat**.

Chiar de n-am fost revoltat, nici uimit, ceva-ceva tot am resimțit, auzindu-l. Acel ceva ar putea fi numit : tristețe. M-am întristat, fiindcă, iată, erau confirmate și temerile **aceste**.

În volumului II al Jurnalului (**Căldură Mare**), textul **Unde am greșit**, în capitolul "Monica Lovinescu" aminteam câteva împrejurări în care simțisem : începînd din vara anului 1989, ("Afacerea Uniunii Scriitorilor Interni din Exterior") prietenia cu Monica Lovinescu și cu Virgil Ierunca începuse a cunoaște momente stranii, sucite, de neînțeles (și de neacceptat). Le luasem ca pe niște incidente, inerente relațiilor (prea) îndelungate, precum și a tensiunii în care ne aflam cu toții, atunci - însă, îmi imaginam că, secundare fiind, nu puteau periclita esențialul.

Din nefericire, nu s-a întîmplat cum sperasem. "Secundarele" s-au repetat, s-au înmulțit, iar după 22 decembrie 1989 au copleșit, sfîrșind prin a sufoca prietenia noastră. Partea mea de vină în această catastrofă ? Probabil aceea de a nu fi acceptat ca, pe altarul prieteniei-cu-orice-preț, să sacrific adevărul, în general, în special ideea despre contractul moral numit: prietenie.

Recapitulez acele nenorocite momente :

unie-iulie 1989 : Monica Lovinescu și Virgil Ierunca terorizați la gîndul că "Uniunea Scriitorilor Legală" pusă la cale de Breban, Țepeneag, Brie, Nedelcovici, Sorin Alexandrescu, Damian Necula le va periclita tribuna Europei libere, și-au mobilizat prietenii întru apărare. Iar prietenii (Marie-France Ionesco, Rodica Iulian, Oana Orlea, Alain Paruit - și eu) au rămas lângă prietenii lor tot timpul "crizei". Numai că, *în octombrie* Monica Lovinescu (cea care ne isterizase pe toți, pe mine împingîndu-mă să-i atac pe Țepeneag, pe Nedelcovici, pe Breban, pe Sorin Alexandrescu) se și angajase, senină, în tratative cu Țepeneag. Am aflat întîmplător, din altă parte, abia *în 14 noiembrie*, că deși D-sa propusese, impusese : nimeni dintre noi, agresatii, nu începem discuții cu agresorii, fără a-i încunoștiința pe ceilalți, "recomandarea" era pentru căței, nu pentru Monica Lovinescu...

Acesta a fost un episod nenorocit, inacceptabil, insuportabil: Monica Lovinescu se dovedise a fi, nu propovăduitor al est-eticii, ci biet om sub vremi, speriat de moarte, înnebunit de perspectiva "înlocuirii" și care încerca să-și păstreze slujba **cu orice preț**; deci și cu acela al abandonării (iată, nu am spus : al trădării...) prietenilor, cei care în momentele grele fuseseră alături ; cu prețul nerespectării cuvîntului dat, al nerespectării adevărului, ba, în continuarea logicii infantilo-dâmbovițene - ea, fiica lui E. Lovinescu ! - pe cei ce se mirau de "schimbările de tactică", acuzîndu-i de... neținerere-minte, de rea-credință, chiar de ostilitate...;

în 18 ianuarie 1990 : deși rămăsese stabilit : la întîlnirea cu Liiceanu (în vederea alcătuirii portofoliului editurii Humanitas), să particip și eu, ca singurul avînd experiență editorială occidentală, Monica Lovinescu, în ciuda promisiunilor repetate vreme de o săptămână, zilnic, nu m-a anunțat ; în schimb, poftiți, consultați în materie de literatură și editură : Berindei și fata Cornii. Am fost cu atît mai amărît de neconvocare, cu cît abia cu două luni înainte, *la 4 noiembrie 1989*, de cum avusesem promisiunea lui Jack Lang, ministrul francez al Culturii de a finanța o revistă culturală româno-franceză, m-am și înființat la Monici. Pentru a o face - **împreună**. Nu bănuiam că va veni un 22 decembrie 89 care va schimba, nu doar Timpul, ci și Omul.

Omul Monica Lovinescu s-a dezvăluit a fi meschin, intrigant, calculator: mai putea fi Goma **util**? Nu : Goma e rigid, nemaleabil, impermeabil la nuanțe, refuză necesarele, omenestile acomodamente, tratative, compromisuri. A fost bun, în fine: de trebuință - înainte, în ilegalitate, însă acum, că... am murit și sîntem liberi, constituie mai degrabă un handicap, o piedecă, o ghiulea de piciorul culturii noi, liberate la 22 decembrie fix...

Drept care Monica Lovinescu și cu Virgil Ierunca au început a da unor persoane (dealtfel prieteni și ai mei) devenite personalități, sfaturi utile,

indicații prețioase - de genul :

«Nu-l încerca să-l contactezi pe Goma : nu răspunde la telefon» ;
 «Inutil să-l cauți pe Goma - e grav bolnav, a avut un accident cardiac»;
 «Vrei să-l vezi pe Goma ? Mai așteaptă o lună-două, acum e într-o pasă proastă, se crede nedreptățit de Revoluție, înjură pe toată lumea, nu te mai poți înțelege cu el...».

Cui au dat astfel de informații-consilii ?

- lui Dan Petrescu, proaspăt secretar de stat la Cultură;
 - lui Mircea Dinescu, președinte al Uniunii Scriitorilor;
 - lui Al. Paleologu, ambasador la Paris ;
 - lui Liiceanu - acesta apucase a mă vedea, însă după Mineriada din 13-15 iunie "sfaturile" Monicilor s-au dovedit a fi utile...

- unor scriitori tineri care față de ei își manifestaseră intenția de a mă contacta : Patapievici, Zografi ;

- unor jurnaliști : Marilena Rotaru, Lucia Hossu Longin ;
 - unor cercetători care aveau de gând să scrie despre domiciliu obligatoriu - Smaranda Vultur de pildă : cu toate că în cei doi-trei ani cât a stat la Paris ar fi putut să ia legătura cu foști deoști: Ion Varlam, Balotă, Serdaru, eu - grijuliu ghidată de Monica Lovinescu, autoarea **Istoriei trăite - istoriei povestite, Deportarea în Bărăgan** s-a "documentat" pe lângă Antonia Constantinescu, Catherine Durandin, L.M. Arcade, Sanda Stolojan - ce să mai vorbim de G. Adameșteanu și de inevitabilii Blandiana-Rusan - cu toții, fini cunosători ai "problemei");

Monica Lovinescu și Virgil Ierunca i-au certat (se înțelege: părintește) pe acei tineri scriitori din România care, imprudenți, afirmaseră, în scris : "avem nevoie de Paul Goma" (Magda Cârneci, Bogdan I. Lefter...);

toamna anului 1990 : Monica Lovinescu a început o adevărată "campanie de lămurire" a mea :

- că nu este deloc bine să public prea multe cărți, anual, fiindcă îl sufoc pe cititor ;

- că nu este deloc rezonabil să-l sufoc pe Liiceanu, propunându-i atâtea cărți - făcea referință mai cu seamă la volumele comandate, cerute de însuși Liiceanu : **Scrisori și Articole** ;

- că "bietul Gabriel" nu-mi poate spune în față că nu-mi poate edita **Scrisorile** - prea atacînd "persoane utile" (ca Hăulică) - nici **Articolele** - «ce-ar fi dacă m-aș apuca să public și eu tot ce am scris pentru Europa liberă ?»

Ce-a fost, nu ce-ar fi, dacă : articolele mele nu au apărut nici în ziua de azi (ultimul gropar - cine-ar fi crezut ? : Dan Petrescu), Monica Lovinescu a publicat 5-6-7 volume de... articole.

toamna anului 1993 : aflînd din presă că Liiceanu trimisese la topit, din depozit, cvasitotalitatea tirajului **Culorii curcubeului**, am făcut cunoscută această ispravă. Pe dată a început o nouă campanie de lămurire :

- "bietul Gabriel" - să-i fac eu una ca asta : să-l acuz "chiar pe el" că mi-a distrus o carte ?;

- "bietul Gabriel" - nu numai că nu a făcut așa ceva, dar nici nu s-ar fi gândit că ar putea face ;

- l-am calomniat pe "bietul Gabriel" - să dau desmințire, să-mi cer scuze pentru cele afirmate..., etc, etc...

în această "etapă" a intrat în acțiune și Gabriela Adameșteanu, cu logistica revistei 22 : a publicat un text al său - indignat foarte de "alegațiile"-mi precum și o "explicație" a lui Liiceanu - care nu explica nimic, fiindcă nu răspundea la acuzația : **a distrus sau nu a distrus volumul de el editat - dar nedistribuit - Culoarea curcubeului ?**

în luna mai 1994, a fost organizat, la Paris, Simpozionul "**Exilul românesc, identitate și conștiință istorică**" - așa cum scrie, negru pe alb, pe program și nu... "un congres al scriitorilor din țară și din exil", cum l-a rebotezat Paul Barbăneagră, imediat ce a ajuns consilier-special al lui Caramitru și s-a crezut dator să mă atace într-un interviu publicat de revista 22. Atunci (în 1994), avînd și asentimentul Monicăi Lovinescu și al lui Virgil Ierunca **nu** i-a invitat - la simpozionul despre **exil**, repet - pe "stîngistul Țepeneag"; pe

“troțchistul Berindei”; pe “procurorul Goma” și pe... Oare ce “pată” avea în dosarul alcătuit de Barbăneagră și Sanda Stolojan Regele Mihai, primul exilat al României, pentru ca, în locul lui să fie invitați să explice cum stăm cu problema în chestie cunoscuții comici ai exilului : Păler, Petrișor, Banu Rădulescu, Radu Creangă, Al. Paleologu, Theodor Baconsky, Doina Cornea, Coposu, Caramitru... “E. Constantinescu” ?

Atunci am fost exclus și din “România din afara României”. Pot spune: Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Barbăneagră, Răuță, Calciu, Silvia Bădescu m-au... exilat și din exil! Ei, dar nu știam ce va mai veni...

În februarie 1997 mi-au apărut primele trei volume din **Jurnal**. “În cele din urmă” - după 6 (șase) ani de “accidente” dintre cele mai culturale : Marin Sorescu, cel căruia îi încredințasem romanul **Gardă inversă** - la insistențele Monicăi Lovinescu - culesese cartea, iar după câțiva ani topise plumburile (ca să merite portofoliul de ministru al Culturii lui Iliescu) ; Viorica Oancea îmi blocase, îmi salamizase **Articolele** (cele comandate și respinse de Liiceanu, la sfaturile cu totul dezinteresate ale Monicăi Lovinescu) ; Marian Papahagi luase bani de la Soros, însă nu editase volumul **Patru dialoguri**...”

Semnalul de tăbărire asupra mea a fost dat tot de Monica Lovinescu :

“Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma” - în revista 22.

Fără a fi citit ceea ce publicase Nemira, nemaiducându-și aminte (ca de obicei) cum arăta volumul II (**Căldură mare**), supărată pe divulgările din anexa **Unde am greșit ?**, a pronunțat “condamnarea la moarte” a vinovatului de mine. A fost întâia oară (și ultima) când Monica Lovinescu, maestră a combinațiilor (ai zice: sora lui Ostaș Bender) a ieșit în arenă fără mască :

Înainte de 1989, când se simțea obijduită ba de Vlad Georgescu, ba de Gelu Ionescu, ba de Stroescu-Stănișoară («completează cu Balotă să ne ia locul...»), ba de Țepeneag, ba de Breban, mă ațâța pe mine împotriva aceluia, iar eu, câine de atac, mă năpusteam (estimp Domnia Sa purta conversațiuni amicale cu “inamicul”, trata cu el - «dar să nu știe Goma - băiat bun, dar apucaat...»);

În ianuarie-februarie 1991, rănită de moarte de comportamentul lui N. Manolescu - care, neavînd nici timp, nici chef să scrie despre cărțile părinților săi spirituali, îl delegase pe Pruteanu să o facă - rezultatul : viitorul arheu al nației s-a dedat la ironii pre-țărăniste pe seama Ecaterinei Bălăcioiu, moartă în închisoare, aruncată în groapa comună ; fiica îndurerată a mamei batjocorite (de către N. Manolescu, fiindcă Pruteanu nu contează), nu i-a atras atenția autorului acestei uriașe măgării, în schimb atîta i s-a plâns Oanei Orlea, Rodicăi Iulian și mie, încât noi, indignați la culme, l-am luat la trei păzește pe Niki al Monicăi. În același timp, ce făcea fiica ultragiată : pactiza, în continuare, cu ultragiatorul! Iar după o vreme, se arăta uimită, ba chiar ofensată că refuz să stau de vorbă Pruteanu, individul care o batjocorise, în scris, pe mama sa! D-sa îl va primi și vor conversa, ca niște intelectuali ce sunt!

Tot prin intermediar a rezolvat Monica Lovinescu și conflictul cu Ion Caraion :

În decembrie 1997 Humanitas a început campania de lansare a volumului **Această dragoste care ne leagă**... Dacă Monica Lovinescu nu a dirijat-o pe iscălitoreasă în scrierea cărții (așa cum sunt unii înclinați să creadă), cu certitudine : nu i-a temperat înclinațiunea spre luare razna, nu i-a amendat aproximările, nu i-a condamnat neadevărurile flagrante - deși era la curent cu fiecare etapă de documentare, deși citise, nu o singură dată, produsul finit. Care a fost rezultatul ?

- **un fals document** - acesta inaugurează colecția dragă lui Liiceanu “Procesul comunismului” (s-a confirmat când a coeditat **Cartea neagră**...);

- **o calomnie** - la adresa lui Caraion ;

- **o dezinformare** caracterizată - “izvorul” fiind Pelin, coordonator al oficinei securității de la Milano, comandată de I.C. Drăgan și coordonator a tot felul de Cărți albe.

Nici după izbucnirea scandalului - cronologic, am fost primul care să întrerupă Aria Calomniei - Monica Lovinescu și Virgil Ierunca nu au intervenit, pentru a-și face cunoscut punctul de vedere.

Metodă nici măcar inteligentă. Și, sigur : lașă. Alegînd “tăcerea superioară”, au confirmat prezența lor - activă - în tabăra celor care l-au calomniat, postum, pe Ion Caraion.

Am mai scris : constatînd Monicii că izbutiseră să-l “lichideze” pe Goma - cu ajutorul neprecupețit al lui Liiceanu, Manolescu, Adameșteanu, Ștefănescu, Dimisianu, Pruteanu, D.C. Mihăilescu (și, de-neuitata Bianca) - au trecut la “rezolvarea” lui Caraion.

A fost, nu doar în van strădania persoanei care jură numai pe Izvorul Pelin, de a-l “scădea” pe poetul Caraion, numărîndu-i coloanele din Dicționarul Scriitorilor și găsind că nu le merita...- dar de un ridicol care, iată, în băătăura literaturii române neo-noi, nu ucide ;

Tenacitatea cu care Monicii mențin presiunea asupra îndatorărilor lor (mai sus citați) de a-l lichida pe Goma, de a face din el un... inexistent - din moment ce “este contestat...” - nu le face onoare și nu le va aduce mai mulți centimetri pătrați de glorie literară. Nu slujește la nimic să te numești Lovinescu, dacă n-ai învățat nimic de la E. Lovinescu ; dacă n-ai aflat că excluderile, contestările nu pot exclude, nici “contesta”. Istoria, în general, Istoria Literaturii în particular lucrează după alte legi (sau : capricii) decât cele prin care Monica Lovinescu și Virgil Ierunca trudesc, dînd din coate, dînd ghionți pe întuneric (totdeauna prinn intermediari), dînd directive, dînd “sfaturi literare” - de la 22 decembrie 1989.

Nu sînt deloc îngrijorat de soarta “poetică” a poetului Ion Caraion.

Aș putea fi îngrijorat de soarta poetică a lui Virgil Ierunca. Fiindcă el va rămîne prin eseul **Pitești** ;

Nu sînt deloc îngrijorat de soarta de prozator a mea - de a Monicăi Lovinescu : da. Mărturisesc : și eu am colportat cuvintele sale (doar șoptite, niciodată scrise) care îl demascau pe V.C. Gheorghiu doar ca *semnatar*, nu și ca *autor* al romanului de succes **Ora 25**. Înțelesesem - nu doar eu - că Gheorghiu adusese “materialul brut”, iar Monique de Saint-Côme îl prelucrase - ceea ce, în literatură, semnifică : **a scrie**. Or, din 1950, Gheorghiu, oricît de V.C. ar fi fost (și a fost !), a publicat încă vreo treizeci de cărți - ce nu beneficiaseră de “prelucrare”. În jumătatea de secol scursă “adevărata autoare” nu s-a manifestat sub proprie semnătură decât cu articolele din **Unde scurte**.

Toate acestea, pentru a spune : în măsura în care am și eu un loc în istoria literaturii române, acela nu-mi poate fi luat, nici confiscat, nici expropriat - așa, pentru că nu se poate ;

Eu, cu multul, cu puținul faptelor mele (și de viață și de scris) nu pot fi exclus, exilat - nici din (obsesia lui Țepeneag...) istorie, nici din istoria literară.

Cât despre “contestat”...

*

Paris, 1 decembrie 1999

Către redacția revistei 22, București

În legătură cu textul “Jurnalul de exil al lui Paul Goma”, semnat de Mircea Martin, apărut în numerele 45, 46 și 47 ale revistei, am de rectificat:

I. “Jurnalul de exil al lui Paul Goma”

1. Nu am scris, nu am publicat vreun “jurnal **de exil**”. Dealtfel, cât timp am trăit în România, nu am ținut jurnal (o explic în primul volum intitulat : **Jurnal pe sărite**), deci nu există un altul, de ne-exil ;

2. Vorbind, scriind : “**Jurnalul**”, se înțelege că cele trei volume editate de Nemira în 1997 (**Jurnal pe sărite**, **Jurnal de Căldură Mare** și **Jurnal de Noapte-Lungă**) ar alcătui totalitatea (jurnalului). Or, în 1998, au apărut la Dacia volumele IV și V : **Alte jurnale** și **Jurnalul unui Jurnal**, în iunie acest an, VI : **Jurnal de apocrif**...

II. “În ciuda cetățeniei franceze, el (P.G.) a rămas exterior Franței”

1. Nu am cerut, deci nu am “**cetățenia franceză**” (dealtfel, nici română);

2. “*A rămas exterior Franței*” - a vrut Mircea Martin să spună : netrecând la franceză (ca Tănase, Țepeneag, Ilie Constantin, Oana Orlea, Rodica Iulian, Ion Omescu, Kiropol, Astaloș...), continuând a scrie în românește, la Paris, ar rezulta că nu m-a interesat, deci nu știu ce se petrece în Franța, cu Franța în franțuzește ? Dacă m-a preocupat Cambogia, Afganistanul, Kosovo, Cecenia - voi fi fost curios să aflu și ce se mai petrece în țara, cu țara care mi-a dat adăpost : Franța. Nu ?

Explic pentru a suta oară : din 20 noiembrie 1977 (22 ani), soția, fiul și cu mine avem statut de **refugiat politic din România**. Certificatele sunt valabile până în 17. 05/ 2001 - când supraviețuitorii le vor prelungi. Pe pașapoarte scrie limpede : [X] “(poate călători) în toate țările - **cu excepția României**” (sublinierea mea, P.G.). Vor fi știut ei, Francezii, ce vor fi știut, de ne-au înnoit statutul de **refugiat politic din România - după 17 noiembrie 1996...**

Mircea Martin nu este obligat să știe toate fleacurile. Numai că (*și*) despre acest fleac a vorbit la telefon cu mine - în 28 mai 1998 (vezi **Jurnal de apocrif**, Dacia, pagina 218).

III. “*Am putea vorbi, în cazul lui, de un dublu exil : exilat din România (...) exilat în Franța...*”

De corectat numărul... exilurilor :

1. exilul-pe-loc, în Basarabia ocupată de ruși, între 26 iunie 1940-22 iunie 1941;

2. exilul-în-proprie-țară, cel început în martie 1944 ;

3. exilul-din-România, început în 20 noiembrie 1977;

4. exilul-din... exil, sau : “expulzarea din exilul românesc”, în 1994, prin lucrarea Monicăi Lovinescu, a lui Virgil Ierunca, a lui Paul Barbăneagră.

Mircea Martin nu este obligat să știe aceste fleacuri. Numai că:

a. despre fleacul de la nr. 2 (exilul basarabenilor în propria-le țară, România) Mircea Martin a avut o discuție cu mine la Colocviul de la Aix-en-Provence, în octombrie 1990 ;

b. despre fleacul de la nr. 4 Mircea Martin a aflat din chiar “*Jurnalul de exil al lui P.G.*” - despre care, cu atâtea aplicațiune, scrie.

IV. “*Paul Goma n-a intrat în contact cu mediul intelectual și artistic francez decât spre a se referi tot la România...*”

În primele trei volume ale jurnalului relatez - pe sărite - faptele mele de după noiembrie 1977. Cum să iau afirmația lui Mircea Martin; ca reproș?; drept constatare? - dar aceasta se reazemă, dacă nu pe citate văzute, atunci pe... citite deduse.

Cine a citit “*Jurnalul de exil*” (sic) a aflat: am... “*intrat în contact cu mediul (...) francez*” și totuși - nu m-am “*referit*” (citește : preocupat, militat pentru...) **doar** “*la România*”. Ci **și** “*la viața literară și politică*” din Polonia, din Cehoslovacia, din Ungaria, din Iugoslavia, din URSS - din Cuba, din China, din Vietnam, din Coreea de Nord, din Iran, din Cambodgea, din Afganistan, din Argentina, din Africa de Sud...

Pe urmele lui Țepeneag, am propus, am impus editorilor mei Gallimard, Seuil, Albin Michel, Hachette, Julliard, volume ale scriitorilor români (nu am avut succes cu Breban, Buzura, Bănulescu, Adameșteanu, însă cu C. Dumitrescu : **Cetatea totală**, postfațată de mine la Seuil - da ; cu Nedelcovici la Albin Michel ; cu Papilian la Albin Michel ; Rodica Iulian la Julliard ; cu basarabeanca Renata Lesnic la Hachette...) dar și cu ale neromânilor Milosz, Patocka, Vaculik, Djilas...

V. “*...autorii minimalizați și denigrați nu sunt alții decât cei care ar fi trebuit să fie considerați de Goma drept camarazi de arme... Autorul Jurnalului deschide însă focul undeva în spatele frontului împotriva aliaților săi naturali*”.

- Aliatul meu (foarte) natural *Al. Ivăsiuc*, coleg de închisoare, devenit director adjunct la Cartea românească, **în 1970**, a decodificat fantezist, abuziv, romanul **Ușa noastră cea de toate zilele**, de pe urma căreia am fost

total interzis, iar pe lângă mine soția și socrul ; **în 1976 și în primele două luni din 1977** a făcut, pentru Securitate, mai multe rapoarte (nu declarații de anchetă) : despre persoana mea, dar și despre cartea **Gherla** - pe care a transcris-o după înregistrarea emisiunilor Europei libere ;

- Aliatul meu (destul de) natural *Nicolae Breban* (împreună cu *Al. Ivăsiuc*) s-a dus - **în 1976** - la München, la Noël Bernard, directorul Europei libere, pentru a explica: Goma nu are valoare, să nu-l mai laude la microfon... (asta după ce, în 1972 eu îl recomandasem la Gallimard...) ; tot împreună cu Ivăsiuc a fost la Stockholm, la editorul Coeckelberghs, pentru a-l descuraja de a publica în suedeză cartea mea **Gherla**;

- Aliații mei (orișicâtuși) naturali *G. Bălăiță* și *C. Țoiu* au călătorit, **în 1977**, la Stockholm, cu același scop culturalo-colegial ;

- Aliații mei (curat) naturali din Consiliul Uniunii Scriitorilor (vezi-le numele în citatul X) m-au exclus, **în aprilie 1977 - pe când eram arestat** ;

- Aliatul meu (nesfârșit de) natural *G. Liiceanu*, **în vara anului 1990** a retras din librării și a trimis la topit volumul meu de mărturii **Culoarea curcubeului** ;

- Aliatul meu (de bine de rău) natural *M. Sorescu* a distrus (**în 1993 ?, 1994?**) plumburile romanului **Gardă inversă** cules integral în octombrie 1990 ;

- Aliatul meu natural *M. Papahagi*, **în 1993-95**, a primit subvenție de la Soros pentru volumul meu **Patru dialoguri** - dar nu l-a editat ; și nu a restituit banii...

VI. «*Este scriitor acel ins care știa ce fac comuniștii - și utemiștii - cu “teroriștii” (...) cu verii, unchii, poate frații lui ?*» - se întreabă el retoric. Aici se pot pune, însă, și alte întrebări, referitoare, de pildă, la șansele pe care le are un demnitar comunist de a deveni scriitor, desigur, nu înainte de a trăi o dramă de conștiință”.

Doar cel care nu a citit “Jurnalul de exil” riscă să-l creadă pe Mircea Martin, cel care omite un alt citat răspunzând la... întrebarea (mea) retorică, în același timp anulând obiecția sa - iată-l (**Jurnal de Căldură-Mare**, pag. 201):

“Tavi Paler era cunoscut ca «Ăla de la Utemeu” - tată-său la Canal, el... din contra, ba “jurnalist” la Roma, ba “trimis special” la procesul Beldeanu (atacul ambasadei RPR de la Berna). **Dar asta s-a petrecut demult, acum trebuie să recunoaștem : «Utemistul» vă dă lecții de demnitate scriitoricească** (subl. mea)”.

VII. “*ce relevanță are faptul că Liiceanu transpiră copios în orice împrejurare? (...) Asemenea inițiative pamfletare intră, desigur, în arsenalul firesc al scriitorului, dar nu reprezintă, în nici un caz, un mod de a spune adevărul* (subl. în text) *până la capăt...*”

Nici una (că transpiră). Dar faptul că mi-a distrus o carte nedistribuită (fără a mă avertiza de retragerea din librării, nici de topire) ce relevanță are ?; pretextînd că nu are hârtie, mi-a respins **două volume de el comandate (Scrisori și Articole)** - ce relevanță va fi avînd, pentru **editorul** Mircea Martin - acela carele nici din greșală nu atinge **fapte editoriale** nesfârșit de culturale? Au oare distrugerea unor cărți - de către **editorul** Liiceanu, autor de cărți - editate **și** cu banii guvernului francez - să fie ea **adevărată**? Sau, în ochii intelectualului român binecrescut, “reprezintă” acel **adevăr care “nu se cade să fie spus”**?(s. mea).

VIII. “*Autorul Jurnalului procedează la fel și cu tovarășii săi de exil, alături de care combătuse până în 1989. (...) În vreme ce inamicii, ticăloșii, “răii” rămân în afara interesului Jurnalului, autorul lui se concentrează asupra răului descoperit la prieteni și-l evidențiază cu patimă*”.

a. Pe “tovarășii mei de exil”- Țepeneag, Virgil Tănase, Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Barbăneagră... - i-aș putea înșira ca și pe “aliații naturali”, re-explicînd ceea ce era suficient de explicit explicat în chiar “Jurnalul de exil”;

b. Să afirmi că, într-o scriere a mea, “inamicii, ticăloșii, «răii» rămân în afara interesului”... - iată o surpriză ! : până și Mircea Martin este capabil să scrie negru pe alb neadevăruri flagrante. Și capabil să treacă-peste-contradicții (în alt paragraf afirmă exact contrariul !). Re-amintesc : pe Vasile Nicolescu, pe Dodu-Bălan, pe Ghișe, pe E. Barbu, pe Dumitru Popescu-Dumnezeu, pe Burtică, pe Ceaușescu, pe Ceaușeasca - i-am atacat atunci când eram în România, la cheremul lor (și am fost mereu pedepsit pentru asta) ; în exil, după Mircea Martin, tocmai pentru că pe cei răi “îi lăsam în afara interesului”, ticăloșii au încercat să-l otrăvească, apoi să-l răpească pe fiul meu, iar mie mi-au trimis coletul bombă și pe securistul Haiducu, să mă suprime...

IX. “... *faptul că personajele <atacate de Goma> [acestei comedii “prea omenești” nu sunt altele decât] <sunt> valori[le] de vârf ale literaturii și culturii române conține un pericol [cel puțin] potențial [în măsura în care autorul nu ne oferă alte motive : e vorba de] instalarea în **anomie***” (sub. în text).

Citat avînd un dublu interes :

a. ilustrează obiceiurile redacționale ale revistei - care nu se mulțumește să extragă din textul publicat citate (unele contrase - am marcat “lipsurile” prin paranteze drepte), ci să adauge, (între paranteze ascuțite) ;

b. termenul **anomie** (de care m-aș face vinovat, după Mircea Martin) semnifică : dezordine (socială), haos, absență a legilor, a normelor, dar și “tulburare în evocarea cuvintelor” - ceea ce indică o maladie psihică...

Îmi dă prea mare importanță : nu sînt în stare de a provoca haos (social); nici “tulburare” a... cuvintelor. Cu atît mai puțin de a zdruncina solida **ierarhie realist-socialistă**, în vigoare, acum - și de-acum încă vreo două-trei decenii (adevăr pe care l-a scris chiar Mircea Martin, în chiar acest text...).

Cît despre afirmația că aș ataca în exclusivitate (“nu sunt altele decât...”) “valorile de vârf ale culturii și literaturii române” - aceasta rămîne fără acoperire : cît de “vârf” poate fi un Cristoiu ?, dar un C. T. Popescu ?; dar persoana care a iscălit volumul denigrator **Această dragoste care ne leagă?**; dar Anania, dar I.C. Drăgan, Ciachir, Săraru, Băran, Sergiu Nicolaescu, Voican-Sturdza?; dar Pelin, dar...?

X. “...După decembrie ‘89 Paul Goma a fost reprimit în Uniunea Scriitorilor laolaltă cu toți ceilalți membri excluși...”

1. Neadevăr strident - și repetat, repetat, repetat de nouă ani, de parcă României, colegii mei, fie “aliați naturali”, fie dușmani nu ar citi, nu ar înțelege ce citesc, nu ar ține minte ce au citit în acest din urmă deceniu - în legătură cu mine, doar despre mine scriu ei, luîndu-mă de urechi ori dojenindu-mă cu blîndețe absentă - așa cum face, și acum, în 22 (o mai făcuse în *Vatra*, iunie 1992) Mircea Martin.

Nu am fost reprimit în Uniunea Scriitorilor. “După decembrie ‘89”, Mircea Dinescu i-a aruncat lui Lucian Raicu ceva în genul : «Hai, bă, că v-am primit (sic) pe toți!» **Ceea ce nu este adevărat**. Au fost **primiti**, dintre exilați doar Sorin Alexandrescu și Mihai Botez ; au fost **cooptați** (ca membri de onoare) Monica Lovinescu și Virgil Ierunca.

Am mai scris (de o sută de ori) : nu am cerșit regim de favoare, nu am solicitat certificat de anticomunism eliberat de Iliescu, Roman, Brucan și alte autorități culturalo-morale - am pretins “o **hârtie pe care să stea scris că am fost reprimit**”.

În zece ani am avut timp să aflu că s-au opus acestei normale repunerii

în drepturi : Doinaş, Blandiana, Zăciu, Manolescu, Bănulescu, Sorescu, Eugen Simion, Țoiu, Fănuș Neagu - ca din întâmplare exact **acea care, în aprilie 1977, pe când eram arestat, m-au exclus din Uniunea Scriitorilor - pentru trădare de patrie (și pentru lipsă de talent conjugată cu "sminteala" diagnosticată de Zăciu).**

Schimbarea Președintelui nu a schimbat "programul" Uniunii Scriitorilor: Ulici a continuat... să nu trimită acea nenorocită de hârtie. A dispărut Sorescu, rămașilor li s-au asociat Liiceanu, Pleșu, Dimisianu, Buzura, Ștefănescu, D. C. Mihăilescu, Pruteanu - și, din fosă, Monica Lovinescu și Virgil Ierunca...

XI. *"Uniunea Scriitorilor și, mai târziu PEN Clubul l-au invitat - fără succes - la o reuniune sau alta"...*

1. Ulici m-a invitat la o cumetrie la Neptun, în care ar fi urmat ca "scriitorii din diaspora" să se pupe-n Piața-Ndependenti. I-am răspuns - și am publicat răspunsul :

a. Nu am ce căuta la o reuniune a "membrilor Uniunii Scriitorilor" : nu sânt membru al Uniunii în chestie - mi-a trimis el "hârtia" netrimisă de Dinescu? Nu ;

b. Este inadmisibil ca un scriitor să scrie negru pe alb: "**diaspora** română" - faptul de a mai fi scris nerozii ca: "**Rezistența** prin cultură", "**Revoluția** din '89"... nu constituie o circumstanță atenuantă, ci una (grav) agravantă;

2. S-ar înțelege că și PEN Clubul m-ar fi invitat - "fără succes" (în traducere : mi s-ar fi trimis o invitație, iar eu aș fi refuzat să o onorez).

Pradă aceleiași spaime viscereale de "a da la mână o hârtie" - ca și Uniunea Scriitorilor - **PEN Clubul român nu m-a invitat. După obiceiul locului, m-a întrebat - prin Mircea Martin (în ziua de 28 mai 1998) - dacă... voi accepta o invitație ce ar urma să-mi fie trimisă, în cazul răspunsului meu favorabil...** Aceasta se cheamă, nu **invitație**, ci **misiv de recunoaștere, în teren, a inamicului**. Așa a procedat și Pleșu, în 1990, când era ministrul culturii lui Iliescu : a rugat-o pe Monica Lovinescu să mă întrebe : voi accepta o invitație - pe care o va trimite ? - numai dacă eu sânt de acord să... o primesc (altfel, ce rost să mi-o mai trimită, nu ?).

XII. Mircea Martin a adus vorba despre decorația primită de la unguri - astfel :

"Vecinii noștri unguri s-au simțit datori să-l decoreze când au aniversat Revoluția din 1956..."

Îl amendez : Ungurii (și Cehii și Slovicii, și Polonezii) **nu "s-au simțit datori"** față de mine. Ci din datoria (de la sine înțeleasă) față de ei înșiși, față de identitatea lor națională, culturală, morală, au gândit normal, au acționat normal, ca niște europeni ce au fost și sunt : printr-o scrisoare **m-au înștiințat că mi s-a** decernat cutare decorație, că **s-a** hotărât cutare cinstitie - și m-au invitat la data cutare, în cutare loc, unde urma să aibă loc ceremonia...

S-a înțeles, desigur, iar dacă nu, repet : nu am a-i contesta lui Mircea Martin... contestațiile formulate în legătură cu persoana și cu faptele mele. Cu unele sânt de acord, cu altele mai puțin, în fine, altele m-au pus pe gânduri... Nu pot să nu remarc - o dată mai mult - cunoscuta-i civilitate.

Numai că, a produce - cu civilitate - un text nu înseamnă în mod necesar că **acel** text respectă adevărul.

În **acest** text Mircea Martin a mânuit **informațiile** cu o binecrescută indolență.